

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Strynø Kalv

Gammelt kort over Stryø og Stryø Kalv

Strynø Kalv

Forfatter: **Bjarne Rasmussen**

Denne bog tilegner jeg min farfar **Claus Gommesen Rasmussen**

Enhver hel eller delvis kopiering på tryk, elektronisk eller på anden måde, må kun ske efter udtrykkelig forudgående aftale med forfatteren.

Andre bøger af **Bjarne Rasmussen**:

- Dansk polarfart 1915 – 2015
- Styrmanden fra Strynø
- Claus Jensen Møller slægten i Det sydfynske Øhav

Indholdsfortegnelse

Forfatterens indledning	05
Indvandring og udvandring	06
Livsvilkårene	08
Sundhedsvæsen	10
Transport	15
Post & telefon	23
Skolegangen	27
Isvintrene	37
Harefangsterne	57
Anekdoter	62
Personer født på Strynø Kalv	64
Ejerforholdene gennem tiderne	70
Gård 53 slægtsfortællinger	75
Gård 54 slægtsfortællinger	94
Gård 55 slægtsfortællinger	127
Ved vejs ende	157
Øens nye ejere fortæller	158
Personlige notater	163

Forfatterens indledning

Min slægtshistorie i Det sydfynske Øhav forløber over mere end fire århundreder.

Det har jeg uddybet i slægtsbogen "Claus Jensen Møller slægten i Det sydfynske Øhav" hvor jeg især har skrevet om Strynø og min slægt på Strynø gennem tiderne.

I slægtsbogen skrev jeg også lidt om min slægt på Strynø Kalv gennem tiderne, men det var som om at øen "kaldte på mere", og at det skulle skrives inden det "blev for sent" ...!

Jeg gik derfor i gang, og lige fra starten af var det vigtigt for mig, at så mange som muligt med relationer til Strynø Kalv gennem tiderne kunne "komme til orde" i bogen – fx med slægtsfortællinger, fotos, anekdoter mv.

Det håber jeg er lykkedes på tilfredsstillende vis for især de slægter, der har bidraget til bogens indhold.

Ganske vist er der ca. 800 meter hav mellem Strynø Kalv og Strynø, men i denne bog om Strynø Kalv har jeg også valgt at medtage en del fra Strynø som har relation til Strynø Kalv på en eller anden vis – dette er især gældende i bogens første kapitler

God fornøjelse med bogen 😊

Bjarne Rasmussen

Julen 2017

Indvandring og afvandring – Strynø & Strynø Kalv

I begyndelsen af 1700 tallet bestod bebyggelsen på Strynø af 31 gårde og 8 huse der alle, på nær et enkelt hus, var samlet i Strynø By. På Strynø Kalv var der tre gårde.

I slutningen af 1700 tallet var antallet af gårde i Strynø By vokset til 50, og antallet af huse vokset til 35. På Strynø Kalv var der stadig tre gårde.

I begyndelsen af 1800 tallet blev langt de fleste af disse 50 gårde i Strynø By udflyttet til den tilhørende markjord hvilket klart nok medførte mange tomme grunde i Strynø By efter gårdene.

Søfartserhvervet blomstrede imidlertid kraftigt op i 1800 tallet, og mange af gårdsøunnerne begyndte at sejle til søs, og en del uddannede sig til skippere og styrmænd. Når tiden kom overtog sømanden ofte slægtsgården og blev landmand; et erhverv han typisk også var vokset op med. Andre gårdsøunner forlod søfartserhvervet hvis de havde giftet sig til en gård. Gårdsøunner, der fortsatte i søfartserhvervet, lod måske bygge et hus i Strynø By på en af de mange tomter.

Søfartserhvervets opblomstring medførte pudsigt nok en større indvandring på Strynø hvor befolkningen i løbet af 50 år blev forøget fra 595 i 1840 til 782 i 1890. Rigtigt mange af de der indvandrede var sømænd og håndværkere, der havde stiftet familie på øen, og de lod huse bygge på de tomme grunde i Strynø By.

Som bekendt varer intet evigt, og omkring århundredeskiftet gik beskæftigelsen i søfartserhvervet tilbage idet sejlskibene blev afløst af dampskibene, der ikke krævede så meget mandskab om bord.

Det medførte at en del søfolk på Strynø stoppede i erhvervet, eller flyttede til de større byer hvor dampskibene anløb.

Som tiden går fortælles ofte at "der engang boede en del mennesker på Strynø Kalv, og at der var både tjenestepiger og karle derover på gårdene".

Dette kan til en vis grad dokumenteres i Folketællingerne, og her har jeg valgt året 1921 hvor 27 beboere er registeret for Strynø Kalv.

Beboerne på **Strynø Kalv** fordeler sig således på øens tre matrikler i 1921:

Mat. nr. 53: 9 personer, heraf en karl og en tjenestepige.

Mat. nr. 54: 7 personer, heraf en karl og to tjenestepige.

Mat nr. 55: 11 personer, heraf en enkelt karl.

På **Strynø** var beboerantallet faldet fra 782 i 1890 til 668 personer i 1921.

En kombination af dårlige tider i søfarten samt fremgang af de mindre mandskabskrævende dampskibe var som sagt en af årsagerne til de søfarendes fraflytning; en anden at også håndværkerbranchen på øen givetvis havde tilpasset sig til det faldende befolkningsantal.

Landbruget på øen var nemlig nærmest uændret med gårdmænd, aftægtsfolk, karle og tjenestepiger.

Jeg vil tro, at livet har gået sin vante gang på Strynø og Strynø Kalv i perioden efter 1. verdenskrig og frem til afslutningen på 2. verdenskrig.

Beboerantallet fortsatte dog med at falde; i 1935 var der således 546 beboere på Strynø og 24 på Strynø Kalv

I 1950 var der 512 beboere på Strynø og 15 på Strynø Kalv, og på grund af "mekaniseringen" af landbrugene på Strynø mistede mange karle og tjenestepige deres arbejde hvorfor de fraflyttede Strynø ligesom søfolkene havde gjort det årtierne før.

I 1960 var der 428 beboere på Strynø og 11 på Strynø Kalv, **og nu går det stærkt med fraflytningen** thi i 1965 var der 359 beboere på Strynø og 18 på Strynø Kalv – i 1970 var der 284 beboere på Strynø og 0 på Strynø Kalv thi de to sidste fastboende familier på Strynø Kalv fraflyttede øen i 1969.

I 1970erne begynder der dog også at ske en ganske langsomt tilflytning af nye slægter til Strynø omend det ikke kan opveje afvandringen og dødsfald.

I 1990 var der 211 beboere på Strynø og stadig 0 på Strynø Kalv, og frem til skrivende stund svinger beboer antallet på Strynø rimeligt stabilt omkring 200 personer – men stadig ingen fastboende på Strynø Kalv.

Livsvilkårene

Strynø

Forfatteren Achton Friis besøgte Strynø – men **ikke** Strynø Kalv - i 1921 under sin udarbejdelse af bøgerne ” De danskes øer”.

Strynø Skoles førstelærer Peder Gommesen Jeppesen fortalte ham dengang om sin nedskrevne forskning i levevilkårene for beboerne på Strynø i 1700 tallet.

Strynø Kalv

Det var næsten ubegribelige barske vilkår som de levede under på Strynø dengang i 1700 tallet; og vilkårene på Strynø Kalv har nok ikke været bedre end de var på Strynø.

Vilkårene forbedres heldigvis i løbet af 1800 tallet, men som det nok fremgår af slægtsfortællingerne i denne bog, så havde beboerne på Strynø Kalv bestemt også sine daglige udfordringer igennem hele 1900 tallet frem til fraflytningen i 1969.

I skrivende stund er de færreste nok klar over, at de tre gårdejere faktisk fik en mulighed for at sælge alle tre gårde en gang i 1920erne.

”De Kellerske Anstalter” ledte nemlig efter en passende ø til etablering af en anstalt for kvinder.

Gårdmændene på Strynø Kalv ville imidlertid ikke sælge, så det endte med at ”De Kellerske Anstalter” købte Sprogø til formålet omkring 1922 hvorefter den videre historie desangående er kendt.

På sin vis blev vilkårene på Strynø Kalv dog stille og roligt vanskeligere i løbet af 1950erne og 1960erne.

En ting var de barske vilkår under islæg hvor isen skulle brækkes til rende ”med håndkraft” så at sige – og det af og til endda både frem og tilbage mellem Strynø Kalv og Strynø – dette barske vilkår havde eksisteret i mange år.

Noget andet var, at det sandede mere og mere til både ved Strynø Kalv anløbsmolen og ved Strynø Møllebro.

Det medførte, at det ikke skulle være meget under ”daglig vandstand” før det blev særdeles vanskeligt at fragte mælken til Strynø.

Ved Strynø Kalv skulle mælkejungerne under sådanne omstændigheder bæres et langt stykke ud og lastes i mælkeprammen. Derpå sejles så langt det kunne lade sig gøre mod Strynø Møllebro hvorefter mælkejungerne atter måtte bæres – sommetider tyve meter eller noget mere – og sommetider var der en femten mælkejunger som alle skulle bæres.

I 1958 skete der en større ændring på skoleområdet i hele Danmark idet skolebørnene skulle gå i skole på alle fem hverdage samt lidt af lørdagen med.

På grund af fraflytningen på Strynø i 1950erne og i 1960erne, og dermed faldende antal skolebørn på øen, skete der disse ændringer:

I skoleåret august 1967 til juni 1968 flyttedes 6. og 7. klassetrin fra Strynø Skole til Rudkøbing skole. Der var skolegang på alle hverdage samt lidt om lørdagen, og eleverne kunne stadig forlade skolen efter 7. klassetrin hvis de ville.

I skoleåret august 1969 til juni 1970 flyttedes 5. klassetrin fra Strynø Skole til Rudkøbing skole. Der var stadig skolegang om lørdagen.

Stigende udgifter til tjenestefolk gjorde vel også sit til, at gårdejerne måtte investere i "mekanisering" i løbet af 1950erne og 1960erne således, at gårdenes familier kunne udføre arbejdet for at spare udgifter til at ansætte tjenestefolk – men sådanne investeringer skulle jo også forrentes, og i sagens natur satte øens størrelse grænser for hvor meget det var muligt at indtjene til at kunne forrente investeringerne.

Martha Nielsen fra gård 53 på øen skriver i sin slægtsfortælling senere i denne bog:

"Selvom det var et besværligt liv på Strynø Kalv, så var det ikke nogen let beslutning at tage, da flytningen blev en realitet i 1969, og det var en kombination af flere ting, der til sidst gjorde at de måtte give op.

Vinteren forinden havde været ualmindelig hård for øboerne, da blandt andet de daglige ture mellem Strynø Kalv og Strynø havde voldt store problemer på grund af is, som umuliggjorde almindelig sejlads, men som samtidig ikke var stærk nok til at bære.

På dette tidspunkt var de kun to familier tilbage på øen, og vinteren tog hårdt på Thorkild og den efterhånden aldrende Claus Gommesen".

Sundhedsvæsen

Jeg benytter overskriften "Sundhedsvæsen" i mangel af bedre med hensyn til Strynø Kalv. Som på så mange andre områder er Strynø Kalv forbundet med Strynø, og jeg har derfor medtaget nogle afsnit vedr. "Sundhedsvæsen" fra min slægtsbog "Claus Jensen Møller slægten i Det sydfynske Øhav":

"Før der kom læge til Strynø måtte man klare sig med jordemoderfunktionen der var kommet til øen i 1700tallet (et medlem af Claus Jensen Møller slægten).

Senere kom der fastboende læge til øen, og den første lægebolig blev opført på Ringgaden 2 i 1879 til læge Valdemar Møller. Den lægebolig blev solgt til slagter Mathiesen i 1916. Den næste lægebolig blev bygget på Fredensgade 4 i 1912 til læge Hans Jensen. Han blev efterfulgt af andre læger, men siden 1967 har der ikke været en fastboende læge på Strynø.

Well, i perioden 1912 til 1967 var der et "Sundhedsvæsen" på Strynø som beboerne på Strynø Kalv klart nok også kunne benytte sig af.

Der var dog nogle sygdomme som krævede behandling på et hospital eller sanatorium.

Strynø Kalv og Strynø slap fx ikke for den udbredte og frygtede tuberkulose, der var udbredt i hele Danmark i det meste af 1900tallet.

På Strynø Kalv blev min farfar Claus Gommesen Rasmussens søster Rasmine Thyra Rasmussen smittet med sygdommen og kom på Nakkebølle Sanatorium. Der døde hun i 1932 som 20 årig.

På Strynø blev Claus Gommesen Rasmussens søster, Hansine Martine Rasmussens to sønner Willy Rasmussen (født 1924) og Harry Dam Rasmussen (født 1926) begge to smittet med sygdommen. Sønerne døde med et års mellemrum i 1933 henholdsvis 1934.

Claus Gommesen Rasmussens havde en anden søster på Strynø, Maren Eriksen (født Rasmussen). Hun og hendes mand havde børnene Anna Marie Eriksen og Willy Eriksen, der begge to var født i begyndelsen af 1930erne.

Julemærkehjemmet Koldingfjord var et sanatorium for tuberkuloseramte børn, og i 1940 kom såvel børnene Anna Marie Eriksen og Willy Eriksen som også Claus Gommesen

Rasmussen og Klara Jensine Rasmussens to sønner, Vagn og Rasmus Gommesen Rasmussen, der begge var født i slutningen af 1930'erne, på Julemærkehjemmet Koldingfjord.

Alle fire børn kom sig heldigvis under opholdet.

Forinden, i 1936, havde Claus og Klara fået en søn, Alfred Rasmussen, men han døde bare 3 dage gammel, og ifølge kirkebogen blev han døbt på gården inden han døde.

I 1950 fik Claus Gommesen Rasmussens kone Klara Jensine Rasmussen konstateret mavekræft. En dag i juli måned sejlede han hende i sin egen båd til Stjoul på Tåsinge hvor ambulancen ventede. Hun døde på Svendborg Sygehus samme måned som 37 årig.

Claus Gommesen Rasmussens søster Dagmar Julie Rasmussen overlevede tuberkulosen, men døde af anden sygdom på Strynø i 1951 som 33 årig.

Claus Gommesen Rasmussen far Rasmus Andreasen Rasmussen fik sukkersyge, og på et tidspunkt ender det med at noget af hans ene ben blev amputeret, og i 1945 overdrager han gården til sønnen Claus Gommesen Rasmussen og flytter til huset på Stjernegade 11 Strynø, sammen med sin kone. Han døde som 75 årig på Svendborg sygehus i 1952; hans kone døde på Strynø den 28.12.1956.

I 1955 blev Claus Gommesen Rasmussen selv smittet med tuberkulose. Han kom på Nakkebølle Sanatorium i 8 måneder, og blev helbredt for sygdommen. Hans ældste søn Bent Rasmussen (født i 1934) samt Nora Christensens søn Povl Christensen (født i 1943) stod for gårdens drift i de 8 måneder hvor han opholdte sig på sanatoriet i 1955/56.

Peder Dam Axel Dam's kone Anna Elisabeth blev opereret for tuberkulose på Nakkebølle Sanatorium i 1935 og overlevede. Hendes datter Gerda Dam (født 1924) kom ligeledes på Nakkebølle Sanatorium og overlevede. Hendes søn Knud Dam blev smittet i København i 1935 og døde 3 år efter på Søllerød Sanatorium og døde efter 3 år som 23 årig. Hendes datter Eva Margit døde i 1945 som 3 årig og bare nogle få måneder efter sønnen Knud Dams død.

Jeg har medtaget disse triste oplysninger fordi jeg føler mig overbevist om, **at det netop er i sådanne svære situationer, at det gode sammenhold øboerne imellem virkelig har hjulpet de berørte familier igennem vanskelige tider.**

Helikopter assistancer

Som tidligere nævnt har der ikke været fastboende læge på Strynø siden 1967, og beboerne på Strynø Kalv frem til medio 1969 og beboerne på Strynø frem til skrivende stund, har normalt været henvist til at tage færgen til Rudkøbing for at komme til læge der om nødvendigt.

Hvis sygdommen var akut og livstruende, så er det i nyere tid ofte sket det, at sundhedsvæsnet på fastlandet har sendt en helikopter ud for at hente patienten.

I 2003 var det således tilfældet – og så skete det utænkelige og næsten ubærlige:

”Mellem jul og nytår i 2003 fik en 66 årig fastboende mand på Strynø en nat vejtrækningsproblemer, og en sygeplejerske på øen konstaterede hurtigt, at der var brug for lægehjælp.

Strynø færgen lå som vanligt på dette tidspunkt af døgnet i Rudkøbing, men den blev sendt afsted mod Strynø – den vendte dog om da den fik besked om at en helikopter var på vej til øen.

Men kort tid efter måtte også helikopteren vende om, da den ene helikopterpilot blev dårlig undervejs.

Først da der ankom en helikopter fra Sjælland tre timer efter fik manden lægehjælp, men da var det for sent. Manden døde lørdag eftermiddag på sygehuset i Svendborg.

Det var en virkelig tragisk sag, men som om det ikke var nok, så fik mandens mor, der var på besøg, så stort et chok, at hun blev syg og døde natten efter”.

Det var simpelthen ”det sorteste uheld”; men man kan også ”have heldet med sig” på Strynø i en helbreds-nødsituation, der kræver helikopterassistance.

Det vidner næste fortælling om – og jeg medtager begge hændelser i denne bog for at belyse hvordan det kan være at bo på en ø uden læge – det være sig Strynø eller Strynø Kalv for den sags skyld.

Torben Rasmussen

Dødsfaldet ved Strynø Møllebro

Strynø Møllebro

(Foto: Kåre Selvejer)

Jeg citerer fra bladet "Beredskab nr. 1 januar 2007":

"På en blæsende dag i september 2006 befinder Karl Møller Knudsen sig på anløbsbroen ved Strynø Mølle da Torben Rasmussen, en anden strynbo, falder om med hjertestop.

Karl, som til dagligt sidder i Byrådet i Rudkøbing Kommune, fortæller her om den dag, hvor han sammen med sin søn reddede liv.

Det var faktisk en tilfældighed at vi var til stede. Vi var nede for at sige farvel til nogle venner, der skulle til Strynø Kalv fortæller Karl.

Der var meget blæst den dag, så Torben, der er gammel sømand, havde tilbudt vennerne at sejle dem over til Strynø Kalv. Torben stod i vandet ved anløbsbroen ved

Strynø Mølle, da han pludselig sagde, at han blev så dårlig, hvorefter han sank sammen i vandet.

Jeg selv sad på knæ på broen lige ved siden af, fordi jeg holdt fast i Torbens båd, for at han kunne komme op i den. Jeg fik hurtigt grebet fat om Torbens skuldre og kaldt på min søn, Kenneth, som stod lige i nærheden med vores venner, fortæller Karl.

Sammen fik de slæbt Torben op på en lille platform og taget hans redningsvest af.

Heldigvis for Torben kunne begge mænd førstehjælp, og de gik straks i gang med at give ham hjertemassage. Karl fortæller, at han og sønnen havde et ret godt samarbejde.

Kenneth blæst luft i munden på Torben, mens jeg gav hjertemassage.

Efter noget tid ringede Kenneth til Akutberedskabet på Strynø fordi vi mente, at det er den hurtigste måde at få hjælp på, siger Karl.

Og ganske rigtigt, efter blot 5 – 6 minutter ankom Kjeld Tønder Hansen og Frede Lundsgård, som er leder øens Akutberedskab og brandvagten.

De medbragte den hjertestarter, som var blevet opsat på Strynø omkring 3 år tidligere.

På dette tidspunkt mente Karl, at der var lidt liv i Torben, fordi han syntes, at han kunne høre ham sukke, men han var ikke ved bevidsthed.

De måtte støde fire gange med hjertestarteren, før der for alvor kom gang i Torbens hjerte.

Samtidigt var det lykkedes dem at alarmere Falck, og til alt held befandt der sig den dag en helikopter over luftrummet ved Ærø.

De fik dirigeret helikopteren til Strynø Mølle i stedet for den sædvanlige landingsplads ved siden af Øhavets Smakkecenter, fordi de mente, at det ville være for farligt at flytte og tage for lang tid.

Herefter blev Torben fløjet til Odense Universitetshospital hvor han lå i koma i nogle dage.

Siden da har han gennemgået behandling genoptræning og har det efter omstændighederne godt”.

Transport

Da Strynø og Strynø Kalv er så tæt forbundet gennem tiderne vil jeg her starte med at fortælle om Strynø, og derpå om Strynø Kalv:

Færgefarten

Først et uddrag fra bogen "Historiske huse og gårde på STRYNØ":

"Den første anløbsbro blev bygget i 1866 med økonomisk bistand fra godsejeren, deraf det tidligere almindelige navn "Grevebroen". Den havde haft en forgænger i en lille dækmole, og dens vigtigste funktion var at give læ og anløbsplads for øens små både.

Persontrafikken foregik enten privat, med postsmakken eller med Rudkøbing-Marstal dampskibsforbindelsen, der startede i sidste halvdel af 1800tallet.

Da færgen ikke kunne løbe ind til broen, måtte passagerer og gods fragtes frem og tilbage fra færgen i mindre både og joller.

I øvrigt klarede man sin transport som i de forgangne århundreder med egen båd eller over isen.

I år 1900 blev broen forlænget, så færgen kunne anløbe. Den lagde herefter ind til øen på de fleste ture.

Et egentligt færgeleje blev indrettet i 1954, tidligere anløb man kun"

Etablering af et egentligt færgeleje på Strynø (og Rudkøbing) i 1954 var således et stort fremskridt for mange thi nu kunne biler, vogne og vogne med gods køres direkte om bord i rederiet sydfynske's færger M/F A.L.B. og M/F Egeskov på ruten Rudkøbing – Strynø – Marstal og vice versa.

Var etablering af færgelejet på Strynø i 1954 et stort fremskridt generelt for Strynø, så var det til gengæld begyndelsen til enden for de paketbåde, der især sejlede gods men også passagerer til og fra Strynø.

Skulle man videre fra Rudkøbing til fx Svendborg før 1962 kunne man gøre dette ved at "skifte færge" i Rudkøbing thi Svendborg rederiet Sydfynske drev færgefarten mellem Rudkøbing og Svendborg i perioden 1884 – 1962, og rejsende fra Strynø til Svendborg kunne i den periode "skifte færge" i Rudkøbing. I perioden 1926 til 1962 besejlede

øhavets største færge, dampfærgen *d/f Langeland*, også kaldet "Ruder konge", denne rute.

I 1960 blev Siø dæmningen mellem Siø og Tåsinge færdig, og i 1962 stoppede færgeruten mellem Rudkøbing og Svendborg idet Langelandsbroen var færdig og taget i drift samme år.

Fra Nørrestænge til Stjoul

Jørgen Nielsen Jensen og senere sønnen Peder Jensen, boede begge to på Nørrevej 14, og de udførte transport mellem Nørrestænge på Strynø og Stjoul på Tåsinge igennem mange år.

Det blev gjort med motorsmakken "*Svanen*" som havde både sejl og motor. I skrivende stund eksisterer båden stadig idet Peder Jensen i sin tid forærede båden til gårdejer Leif Larsen på Næbbevej 5, Strynø.

Jørgen Nielsen Jensen havde også en fladbundet pram, og større gods samt cykler m.v. blev lastet i prammen som så blev taget på slæb efter motorsmakken.

Sejlturen mellem Nørrestænge og Stjoul tog ca. 30 minutter, og for at passagererne kunne komme tørskoede i land måtte Jørgen Jensen, og siden hans sønner, enten stage passagererne helt i land eller, hvis det ikke lod sig gøre at komme helt op på stranden, simpelthen hoppe i det lave vand og bære passagerer og bagage ind.

I skrivende stund vides ikke præcist hvornår denne transportrute mellem Strynø og Tåsinge blev startet – men Jørgen Nielsen Jensen er født i 1876 og han byggede huset på Nørrevej 14 i 1916 for arvede penge, så ruten er nok startet omkring det tidspunkt. I slutningen af 1960erne/begyndelsen af 1970erne sejlede sønnen Peder Jensen "telefon personale" frem og tilbage da telefonkablerne skulle graves ned på Strynø; og ifølge Leif Larsen var det sidste gang at "*Svanen*" blev benyttet til erhvervsformål.

Motorfærgen *MF Strynø* blev indsat mellem Strynø – Rudkøbing i 1966, og dette år var både Langelandsbroen, Siø dæmningen og Svendborgsundbroen færdigbygget og taget i brug.

Der var simpelthen ikke længere grundlag for Nørrestænge – Stjoul ruten.

Motorfærge A.L.B.

Motorfærge A.L.B. og søsterfærge Egeskov besejlede Strynø i perioden 1954 – 1966.

Motorfærge *Strynø* blev indsat mellem Strynø – Rudkøbing i 1966

"Svanen" ved Nørrestænge - Peder Jensen står midt i båden

Paketafarterne

Før færgefart, tog og lastbiler blev den almindelige transportmetode var der en udbredt Paketafart i de danske farvande, herunder Det sydfynske Øhav.

Det foregik med Paketafbåde, og en Paketafbåd i øhavet her kan defineres som *et fragtfartøj, som besejlede en særlig rute til faste tider og lejlighedsvis medtog passagerer.*

I bogen "Historiske huse og gårde på STRYNØ" nævnes mange af disse paketafbåde og deres ejer/skipper.

For en yderlig uddybning kan jeg varmt anbefale bogen:

"Da paketterne sejlede – fra Smålandshavet og Det sydfynske Øhav" forfattet af Erik B. Kromann – Ole Mortensensøn – Andes R. Nielsen

I bogen fortælles grundigt om både paketafarternes storhedstid, især motorpaketterne fra ca. 1915 – 1950, og om hvordan det midt i storhedstiden omkring midten af

1930erne begyndte det at "gå ned af bakke" for denne transportform idet et voksende antal rutebiler og fragtbilcentraler tog passagerer og gods fra paketbådene. På samme tid begyndte også moderne motorfærger med vogndæk at vinde indpas.

I bogen fortæller flere også om hvordan det var at sejle i datidens Paketfart.

Alfred Petersen fra Strynø er en af dem der fortæller. Han sejlede Paketfart med sin far Niels Petersen og skibet "*Fortuna*" som faderen havde købt af Niels Andreas Clausen – min oldefar – i Skovballe på Tåsinge.

Fortuna i Strynø Havn omkring 1944/45

Skipper Niels Petersen solgte senere "*Fortuna*" til skipper Karl Jensen, Strynø, og han blev den sidste på Strynø, der drev paketfart hvilket han gjorde med "*Fortuna*" frem til 1966 hvor motorfærgeren Strynø blev indsat på ruten Strynø - Rudkøbing.

En epoke i Strynø's maritime erhverv var dermed slut.

(I bogen "*Claus Jensen Møller*" slægtsbogen har jeg skrevet meget mere om transport til og fra Strynø)

Strynø Kalv

Strynø fik ganske vist regelmæssig færgeanløb med færger, der kunne ilandsætte biler og vogne mv. efter etableringen af færgelejet i 1954, men for Strynø Kalvs vedkommende ændrede dette sikkert ikke rigtigt noget.

Beboerne på Strynø Kalv har som regel altid "selv sejlet" hvad enten det var til Ærø, Birkholm, Tåsinge og så selvfølgelig til Strynø.

Jeg har ladet mig fortælle, at Peder Jensen og hans båd "*Svanen*" ikke alene sejlede på ruten Nørrestænge, Strynø til Stjoul på Tåsinge, men også gerne sejlede med passagerer til såvel Strynø Kalv som til Birkholm hvis der var behov for dette.

Fartøjer som "*Fortuna*" har fragtet diverse gods til såvel Strynø som til Strynø kalv – og jeg citerer her fra Gerhard Rubæk Hansen og hans fortælling:

"Det var igennem mange år, sidst på sommeren, en tilbagevendende begivenhed, at den lille fragtbåd, som ellers sejlede mellem Strynø og Rudkøbing, tog turen til sydvesthjørnet af Strynø Kalv for at losse ildebrændsel og foderstoffer til vinterens forbrug.

Sikken et arbejde det var..

Når skipper Niels Petersen kom med "*Fortuna*" og lasten, havde han gerne en stenfiskersaks med hvis isen skulle have flyttet lidt rundt med stenene ved kysten siden han var der sidst. For det var jo om at komme så tæt på land som muligt.

Godset kom først over i den store kreaturpram og efter landing på kysten op på vogne.

Engang så jeg en last til øen som bestod af landbrugskalk; og da det blæste stærkt var det ikke alt kalken som havnede hvor den skulle....

Transportmæssigt blev det et stort fremskridt da det blev muligt at få motorer som passede til beboernes små både. "Marstal motorer" var deres foretrukne mærke på øen.

Samtidigt med at bådene fik motor, blev landgangsbroerne forstærket med cementstøbning så der kunne køres med vogn helt til kanten".

Forfatteren:

I skrivende stund supplerer min farbror Rasmus Gommesen Rasmussen op med at nævne, at de havde joller med motorer under 2. verdenskrig, men på grund af rationeringen blev der altid så vidt muligt sejlet for sejl.

Endvidere at skipper Niels Petersen også sejlede kul og koks brændsel til øen med "Fortuna". Han ankrede op ved sydsiden af øen hvorefter brændslet blev losset i pram, der blev staget ind til stranden.

I kapitlet med Slægtsfortællinger fortæller Martha Nielsen fra gård nr. 53 på glimrende vis om livet på Strynø Kalv i om 1950erne og 1960erne.

I sin slægtsfortælling fortæller hun om transporten i disse årtier, herunder om dengang de fragtede en bil fra Strynø til Strynø kalv med hendes mand Thorkilds store kreaturpram... – se foto.

Ukuelige øboer ☺

(foto fra Martha Nielsens Slægtsfortælling)

Strynø Kalv beboerne har været på Strynø og er nu på vej hjem over isen.

Det foregik i Thorkilds bil.

Bemærk "Æggehuset" på Strynø Møllebro; det hus nævner Martha Nielsen i sin Slægtsfortælling.

Det står der såmænd endnu 😊

Foto er fra mine forældres familiefotoalbums.

Vagn Gommesen Rasmussen blev konfirmeret i 1953, og her ses familie og gæster i mælkeprammen på vej til Strynø Kalv efter højtideligheden i Strynø Kirke. Claus Gommesen Rasmussen med "blød hat" ses midt i prammen.

Foto er fra mine forældres familiefotoalbums

Lavvande var meget ofte et problem for transporten mellem Strynø Kalv og Strynø..

Her ses Claus, Nora, Poul, Jytte og Ruth fra gård 55. Claus og Poul stager mælkeprammen det sidste stykke vej ind til Strynø Kalv molen.

Foto er fra mine forældres familiefotoalbums.

Post & telefon

Strynø

Kirkestrædet 1 – posthus fra 1975 og frem

(Foto: Strynø Lokalhistoriske Arkiv)

Som så ofte før vil vi starte på Strynø – der blev ejendommen på Brovejen 3 opført i 1895 til postfører Andreas Jørgensen som havde overtaget postfunktionen efter sin svigerfar. Han var også bådfører idet han selv sejlede sin post-smakke fra Strynø til Rudkøbing for at hente post til Strynø – og Strynø Kalv formoder jeg.

Kort tid efter 1920 flyttede postkontoret til Søndrevej 3 hvor det lå frem til midten af 1950erne.

Herefter blev postkontoret flyttet til Nørrevej 2 hvor det virkede frem til 1975 hvorefter postkontoret samme år blev flyttet til Kirkestrædet 1 (se foto)

Min far Bent Rasmussen var postbud på Strynø fra en gang i 1960erne og frem til 1986 hvor han og hans kone (min mor) flyttede til Hjortø. Der var han blevet ansat som skipper på færgeren "Hjortøboen" som sejlede mellem Hjortø og Svendborg.

Bent Rasmussen var født og opvokset på gård mat nr. 55, Strynø Kalv, men flyttede til Strynø i 1958 – samme år som han blev gift med Inger Signe Clausen

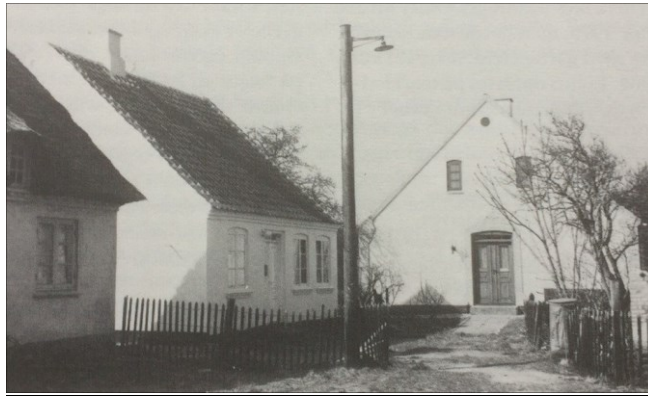

Postbud Bent Rasmussen

Billedet er taget foran mit barndomshjem Kirkestrædet 3 i 1960erne, og dermed før posthuset blev flyttet fra Nørrevej 2 til Kirkestrædet 1.

Telefonen kom til Strynø i 1901 da Strynø blev kabelforbundet med Langeland. Telefoncentralen med denne offentlige forbindelse blev varetaget i et privat hjem på Søndrevej 8 (øverste foto).

I 1956 blev telefoncentralen flyttet til Kærlighedsstien 5 (nederste foto) hvor den lå indtil telefoncentralen blev fuldautomatiseret i 1971.

Det bagerste hus på foto fra 1950erne er Strynø telefoncentral

(Foto: Strynø Lokalhistoriske Arkiv)

(Foto: Winnie Hansen 2016)

Strynø Kalv

Post

Jeg formoder, at posten til og fra Strynø Kalv altid er blevet transporteret frem og tilbage til Strynø af beboerne selv på samme vis som mælken.

”Postfunktionen” på Strynø har efterfølgende ”taget sig af posten”.

Med hensyn til ”postfunktionen” på Strynø Kalv har Peder Axel Dams datter Gurli Madsen (født Dam) fortalt i skrivende stund, at hendes far stod for ”postfunktionen” på Strynø Kalv i en periode.

Telefon

Jeg vil tro at Strynø Kalv blev kabelforbundet med Strynø kort tid efter at Strynø blev kabelforbundet med Langeland i 1901.

Under alle omstændigheder har det ganske givet været af stor betydning for beboerne på øen da de fik kabelforbindelse.

Som Martha Nielsen skriver i sin slægtsfortælling fra 1950erne/1960erne:

”... mel og gryn blev bestilt hos Martha Albertsen, som havde købmanden på Strynø.

Dette foregik ved at de dagen i forvejen ringede og bestilte deres varer, som herefter blev pakket i kasser og leveret ned til møllen næste morgen, således at varerne kunne fragtes det sidste stykke hjem til Strynø Kalv med mælkebåden.

Martha Albertsen havde de fleste af de ting, de skulle bruge, og havde hun det ikke, så kunne hun skaffe det, og hørte hun ikke fra dem i et par dage, så ringede hun selv over til Kalven for at høre, om der var noget de manglede”.

På naboøen Birkholm var der flere husstande, og øen havde således egen telefoncentral.

Den bestyrede Marie Mortensen i mange år; hun var søster til Claus Gommesen Rasmussen, og ligesom ham født og opvokset på gård mat nr 55, Strynø Kalv

Skolegangen

I 1813/14 blev der indført undervisningspligt for almuen i hele Danmark. Det medførte at skolebørnene skulle gå i skole hver anden dag til og med det syvende skoleår.

Ifølge folketingsmand **Poul Dam's** arkiver blev en egentlig skolegang for skolebørnene på Strynø Kalv i 1813/14 dog indført med bare een ugentlig undervisningsdag.

I 1822 blev Strynøs første egentlige skole bygget på Kirkevej 14 i 1822, og her har skolebørnene ganske givet gået i skole hver anden dag til og med det syvende skoleår. I skrivende stund er det ukendt om de skolepligtige børn på Strynø Kalv gik i skole på Strynø i perioden 1822 til 1917; i givet fald tror jeg, at det var noget uregelmæssigt.

Skolen på Kirkevej 14, bygget i 1822 – foto fra omkring 1900

(Foto i privateje)

Poul Dam skriver følgende i sit skrift "Skolelærernes embeds bøger - en kilde til lokal skolehistorie" (www.uddannelseshistorie.dk):

”Mere eller mindre ved et tilfælde fandt jeg for et par år siden i et lokal arkiv min farfars morfars Anders Pedersen Spodsbjerg embedsbog som skolelærer og kirkesanger på Strynø.

Den er naturligvis først og fremmest af interesse for mig selv som bilag til min slægts historie, men der er meget i den, som giver anledning til at pege på disse embedsbøger som kilder til både den lokale og den almene skolehistorie. Der må være bevaret mange af dem, og de bør ikke ignoreres - slet ikke som kilde til belysning af den vanskelige tid, da den egentlige folkeskole blev etableret efter nogenlunde ensartede regler.

Min tipoldefar hed Anders Pedersen Spodsbjerg (ofte stavet Spodsberg), og var født 1794 i Spodsbjerg på Langelands østkyst, som han tog navn efter.

Lærer Spodsbjerg tiltrådte sit embede i 1817 iflg. Heunecke og Mollerup: Lærerstand på Langeland - eller måske sidst på året 1816, og hans embedsbog blev etableret senest i 1824.

Sognepræsten (J.e. Jensen, på Strynø 1816-29) har ikke dateret sin autorisation, men den første indførsel er en afskrift af reskriptet af 19. maj 1824 om religionsundervisningen i de skoler, hvor der drives indbyrdes undervisning.

Skoleordningen havde faktisk to dimensioner: lærerens aflønning og undervisningens tilrettelæggelse.

Det første punkt var ingenlunde uvigtigt, for lønnen skulle jo udredes af sognets bønder - og skolelæreren skulle vide, hvad han kunne regne med.

Den gang (dvs. åbenbart før udskiftningen, der skete i 1810) var der ingen jordlod, men degnen fik 16 skæpper byg årlig - udover de 11 skæpper, der var »grundlønnen«.

Og dertil kom naturalier: mælk til ost og 3 pund smør fra **Strynkalv** samt græsning af en ko hos beboerne og fem får på holmen, dertil 2 læs hø og 4 læs halm til (vinter)foder.

Strynø sogn bestod af selve Strynø, den lille, men gennem århundreder beboede Strynø Kalv og nogle ubeboede holme, der blev brugt til sommergræsning for ungvæg - og altså får.

Der er mindre end en kilometer mellem Strynø og Strynø Kalv, men man har den gang anset det for umuligt at forlange, at børnene fra »Kalven« skulle sejle til skolen på Strynø.

I 1813 blev det bestemt, at »Læreren bør en Dag om Ugen møde paa **Strynkalvet**, naar Aarstiden og Vejrlyget tillader det, for at undervise denne Øes Skolepligtige. - Ved denne Leilighed bør der gives Læreren fornøden Huusrum, forsvarlig Ophold og Befordring til og fra øen«.

De skoleplaner, som embedsbogen indeholder, viser, at det blev **torsdag**, som var skoledagen på **Strynø Kalv.**”

Ifølge Poul Dam - hvis farfar var gårdejer Jens Christian Dam på Strynø Kalv - begyndte den daglige levering af mælk fra Strynø Kalv til Strynø Andelsmejeri i 1917, og dermed er skolebørnene på Strynø Kalv meget sandsynligt begyndt at gå i skole på Strynø hver anden dag på samme vis som skolebørnene på Strynø.

Det er så i den nye skole bygget på Nørrevej 1 i 1905.

Poul Dam omtaler sin farfars morfar (sin tipoldefar) Anders Pedersen Spodsbjerg der er skolelærer på Strynø i 1800tallet.

I bogen ”Stryn’ske slægter fra Middelalder til 1940” findes beskrivelse af ”Anders Pedersen Spodsbjerg” slægten i bogens skema 50 samt slægten ”Dam” slægten i bogens skema 1B.

Slægtslinien fra **folketingsmand Paul Dam** på Sjælland til **Strynø Kalv** er følgende:

Poul Dam’s far er toldmedhjælper Rasmus Dam på Sjælland; det er ham, der har forsket en del i de gamle Strynø slægter.

Toldmedhjælper Rasmus Dam’s far er Jens Christian Dam, der købte gården mat nr. 54 på Strynø Kalv i 1918.

Slægtsfortællinger

"Dam" slægten v/ Anna Gurli Dam (gift Møller Madsen) fortæller (2017)

"Jeg er den yngste af Peder Axel Dam og Anna Elisabeth Dams børneflokk på fem, og jeg startede i 1. klasse på Strynø Skole i 1935. Jeg gik i klasse med Peter Kristoffer Niensens datter Jutta Helene Nielsen ovre fra mat.nr. 53, og det var fint at vi var to, der kunne følges ad, og det gjorde vi gennem hele skoletiden på syv år.

Vi gik kun i skole hver anden dag. Vores ældre søskende gik jo de ulige dage, men jeg fulgtes en del med min storebror Erik Dam, og vi var altid gode venner og havde meget glæde af hinanden.

Når vi skulle i skole blev vi om morgenen sejlet til Strynø Møllebro i mælkeprammen sammen med mælkejungerne.

Der i 1935 havde gårdmændene på øen ikke motorbåd så sejladsen skete for sejl, og meget ofte måtte de krydse sig frem og det gik der tid med. Det kunne godt være en hård og lang tur inden vi var fremme ved Strynø Møllebro, og nogen gange nåede vi da heller ikke i skole til tiden. Så kunne skolelæreren godt finde på at sætte os bagerst i klassen fordi vi ikke var kommet til tiden hvilket vi syntes var uretfærdigt

Skolebørnene på Strynø kunne nå hjem til middag. Det kunne vi jo ikke, men så gik vi om til Bager Albertsen som jeg var i familie med gennem min mormor, og så fik vi kaffe med friskbagt brød og nogle gange fik vi Wienerbrød.

Om vinteren gik vi til Håndgerning på Afholdshjemmet, og der fik vi også kaffe og nogen gange mad med tilbage på skolen.

Når vi skulle tilbage til Strynø Kalv skole skiftedes vore fædre til at hente os ved Strynø Møllebro.

Vi oplevede også de hårde isvintre i 1940erne, og det var fint fordi så kunne vi skøjte og nå frem til skolen uden at komme for sent".

"Claus Jensen Møller" slægten v/ Rasmus Gommesen Rasmussen fortæller (2016):

"Min far Claus Gommesen Rasmussen fra Strynø Kalv gik i Strynø Skole på Nørrevej 1 da han var skolepligtig (Claus Gommesen Rasmussen er født i 1907, og har sandsynligvis gået i Strynø skole fra 1914 til 1921) , og han fortalte mig en gang, at skolelæreren ville stikke en ordentlig lussing ud til hans sidekammerat i klassen. Sidekammeraten dukkede sig imidlertid hvorfor min far fik lussingen. Det ville min far ikke finde sig i; han rejste sig op med det samme og smag skolelæreren sådan en på hovedet at skolelæreren dejsede omkuld mere eller mindre slået ud.

Vild opstandelse – men fra den dag slog skolelærerne på Strynø skole ikke helt så meget på deres elever..."

Rasmus Gommesen Rasmussen (min farbror) fortæller videre:

"Jeg er født på Strynø Kalv i 1939 og gik i Strynø Skole fra 1946 til 1953. Jeg gik der samtidigt med mine ældre brødre Bent Rasmussen født i 1934 og Vagn Gommesen Rasmussen født i 1938.

Jeg startede skolen samtidigt med Vagn fordi vi dermed kunne forlade den samtidigt – troede vi – men det kunne vi ikke, så jeg fik et ekstra skoleår. Vi gik kun i skole hver anden dag, så jeg plejer at sige at jeg kun har lært hvert andet tal og bogstav ☺

Når vi skulle i skole havde vi en 16 fods smakkejolle (sejlbåd) som vi måtte ro hvis der var vindstille".

Om vinteren når isen havde lagt sig mellem Strynø og Strynø Kalv måtte de gå frem og tilbage over isen for at nå frem til skolen på Strynø.

"Karl Hansen" slægten v/Winnie Hansen fortæller (2016):

"I årene 1963 – 1965 foregik vores skolegang på Strynø, så hver morgen skulle vi sejle over, sammen med mælken, der skulle på mejeriet. Og blev hentet igen om eftermiddagen. Nogle dag skulle jeg vente på at min storesøster blev færdig, så blev jeg sat til at sy på gulvklude.

Det var en barsk tur om efteråret og vinteren. Storme og meget dårligt vejr kunne forhindre os i at komme over, men jeg husker ikke mange dage, hvor vi ikke kom afsted. Mælken skulle jo over. Om vinteren gik vi over isen for at komme i skole”.

”Rasmus Andreasen” slægten v/Conni Hansen (født Nielsen) fortæller (2016):

”Det første der falder mig ind er sejlturene til Strynø, hvor jeg nåede at gå i 1. klasse inden vi skulle flytte året efter, i sommeren 1969. Når vejret tillod det, var det altid mor der hentede mig og også min storesøster Rita, når ellers vi fik fri samtidigt.

Det var i den lille jolle med påhængsmotor. Ellers var det far (Thorkild Nielsen) der stod for transporten om morgenen, når også mælkespandene skulle med over til Strynø.

Jeg har for øvrigt stadig en mælkespand med i min bagage – indskriften siger P. Nielsen – hvilket står for min farfars navn Peder Nielsen.

Når det var rigtigt dårligt vejr skulle vi sidde ved motorkassen midt i båden med en presenning over os, for ikke at blive våde af skumsprøjt eller regn, det var ikke rart, men i skole skulle vi.

Jeg mindes nogle gange, hvor isen ved møllens anløbsbro var så voldsom, at vi ikke kunne komme i land. Da måtte vi lægge til ved et andet sted på Strynø og så gå i skole derfra. Jeg kan endnu mærke ubehaget ved at skulle komme ind midt i en time”.

Forfatteren:

Strynø skole bygget i 1905 på Nørrevej 1

(Foto: kb.dk - Ariel/Dansk Luftfoto i 1989)

Igennem slægtsfortællingerne fornemmes de ofte vanskelige vilkår for skolebørnene på Strynø Kalv lige fra 1917 og frem til fraflytningen af øen i 1960erne.

I 1958 skete der en større ændring på skoleområdet i hele Danmark idet årene i mellem skolen afskaffet, således at skolens syv første klasser var et samlet forløb, mens eleverne efter 7. klasse enten kunne forlade skolen, gå i en treårig realafdeling for de boglige, eller følge 8. og 9. klasse for de praktisk orienterede.

Allerede i 6. klasse skulle eleverne dog normalt deles i en boglig og en almen linje.

Endvidere skulle børnene nu gå i skole på alle fem hverdage samt lidt af lørdagen med.

Frem til midten af 1960erne gik eleverne på Strynø Skole til og med det syvende skoleår hvorefter eleverne kunne forlade skolen.

Efter kommunesammenlægningen i 1966, hvor Rudkøbing og Strynø m.fl. blev lagt sammen til én kommune, ændrede skolegangen sig for skolebørnene på Strynø sig på følgende vis:

I skoleåret august 1967 til juni 1968 flyttedes 6. og 7. klassetrin fra Strynø Skole til Rudkøbing skole. Der var skolegang på alle hverdage samt lidt om lørdagen, og eleverne kunne stadig forlade skolen efter 7. klassetrin hvis de ville.

I skoleåret august 1969 til juni 1970 flyttedes 5. klassetrin fra Strynø Skole til Rudkøbing skole. Der var stadig skolegang om lørdagen.

Den 1. august 1970 indførte alle folkeskoler i Danmark "lørdagsfri", og i 1972 indførtes udvidet skolepligt så alle nu skulle gå 9 år i folkeskolen.

I 1975 blev Realskolen afskaffet i hele landet og dermed også i Rudkøbing Skole.

Ved indgangen til skoleåret august 1969 var status følgende:

Skolebørnene på Strynø og Strynø Kalv, der skal starte i 5. klasse, skal gå i Rudkøbing skole på alle hverdage samt lørdage.

Færgefarten til og fra Strynø blev i perioden 1932 og frem til 1966 varetaget af rederiet Sydfynske's færger som *s/s Agnete*, *M/F A.L.B.* og *M/F Egeskov*. Selve ruten var en trekant rute Rudkøbing – Strynø - Marstal og vice versa.

I 1966 indsatte Svendborg rederiet Sydfynske sin nye færge *M/F Marstal* på ruten Rudkøbing – Marstal, men denne færge "sprang" anløb af Strynø over fordi den simpelthen var for stor til at anløbe Strynø.

Sydfynske's færge *M/F Egeskov* fortsatte på den nu indskrænkede rute Rudkøbing – Strynø, men Sydfynskes færgeservice til og fra Strynø blev ikke anset for tilfredsstillende af strynboerne.

Dette sammenholdt med de kommende nye regler for Strynø skolebørnenes skolegang i Rudkøbing skole - og kommunesammenlægningen af Strynø Sogn/Kommune og Rudkøbing Kommune i 1966 - var sandsynligvis de væsentligste årsager til, at strynboerne besluttede sig for at etablere eget, privat færgerederi ultimo 1966 med støtte fra Rudkøbing Kommune.

.

Efter hvad jeg har fået oplyst, så var der en tid frem til december 1966 hvor skipper Carl Jensen og hans skib "Fortuna" havde daglig afgang fra Strynø kl. 07:00 med både gods, ordre til Apoteket i Rudkøbing samt skolebørn til Rudkøbing skole. Efter aflevering af skolebørn og ordrene til Apoteket fortsatte skibet til Svendborg for at losse gods og indtage nyt gods.

Derefter sejlede han tilbage til Rudkøbing hvor Apoteker varerne og skoleeleverne blev taget om bord. Derpå sejlede til Strynø som "Fortuna" anløb ca. ved 16tiden.

Fra december 1966 besejlede strynboernes egen færge M/F Strynø ruten Rudkøbing – Strynø, og dermed kunne der lægges en sejlplan, der bedre tilgodeså skolebørnenes tarv.

Med færre elever i Strynø skole kunne 2. læreren på Strynø skole jo spares væk hvad han (lærer Nielsen) også blev; man kan vel sige at han blev "vekslet" til et kommunalt tilskud fra Rudkøbing kommune til færgedriften i det nye Strynø Færgeselskab.

Jeg gik 1-2-3-4 klasse i Strynø Skole fra august 1965 til juni 1969, og derpå 5-6-7 klasse i Rudkøbing Kommuneskole/Realskole fra august 1969 til juni 1972 og 1-2-3 Realklasse fra august 1972 til juni 1975 hvor jeg bestod Realeksamen.

I de år hvor jeg gik i Rudkøbing Kommuneskole/Realskole nød jeg godt af "færgetiderne" mellem Strynø og Rudkøbing.

Færgen afgik kl. 07:15 fra Strynø med ankomst Rudkøbing kl. 07:45 hvorefter vi havde 15 minutters gang op til Rudkøbing Kommuneskole/Realskole.

Efter skoletid var der som regel noget ventetid i Rudkøbing inden færgen sejlede til Strynø; men det var nu ikke noget problem som jeg husker det.

Helt anderledes stod det til med skolebørnene på Strynø Kalv efter 1958...

På gården mat. nr. 54, Strynø Kalv, boede Peder Axel Dam, hans kone Elisabeth samt sønnen Erik Dam med sin kone Tove og deres fire børn født på øen i 1950erne.

Ifølge Erik Dams datter, Lisbet Dam, var det den ændrede skoleordning i 1958 og i 1960erne en af årsagerne til, at Erik Dam og hans familie flyttede fra Strynø Kalv til Strynø i 1961. Erik Dam ville imidlertid gerne skifte erhverv, og i 1967 flyttede familien derfor fra Strynø til Branderup i Sønderjylland.

Peder Axel Dam og hans kone Elisabeth blev tilbage på Strynø Kalv indtil de fik solgt gården i 1963 hvorefter de flyttede til Troense på Tåsinge.

På gården mat. nr. 53, Strynø Kalv, boede Thorkild Nielsen, hans kone Martha samt deres tre børn, der alle tre var født på øen i perioden 1957 – 1963.

Så vidt jeg ved i skrivende stund, så var det de ændrede skoleordninger på Strynø også en af årsagerne til, at Thorkild Nielsen og hans familie solgte gården på Strynø Kalv i 1969 hvorefter de købte og flyttede til "Grevegården" i Snøde på Langeland.

På gården mat. nr. 55, Strynø Kalv, boede Claus Gommesen Rasmussen og Nora Christensen samt Claus's ældste søn Bent Rasmussen og Claus's datter Ruth Rasmussen samt Nora's børn Poul og Jytte Christensen.

Claus's børn, Vagn Gommesen Rasmussen og Rasmus Gommesen Rasmussen, var flyttet "hjemmefra" i midten af 1950'erne; og jeg gætter på, at det nok "lå lidt i kortene", at den ældste søn Bent Rasmussen blev for overtage gården en dag ifølge familietraditionen.

Bent Rasmussen blev gift med Inger Signe Clausen i **1958**, hvorefter Bent Rasmussen og hans kone flyttede ind på Kirkestrædet 3, Strynø, fremfor at flytte ind på gården mat. nr. 55, Strynø Kalv. De fik fire børn på Strynø hvoraf denne bogs forfatter er den ældste.

Ingen af Claus Gommesen Rasmussens børn på Strynø Kalv nåede således at blive omfattet af den nye skoleordning i 1958.

Ej heller Nora Christensens to børn, Povl og Jytte, nåede at blive omfattet af den nye skoleordning i 1958.

Poul Christensen og Ruth Rasmussen blev i øvrigt gift og flyttede til Odense i 1963. Deres tre børn har således alle haft hele deres skolegang i Odense.

Claus Gommesen og Nora Christensen blev tilbage på Strynø Kalv indtil de fik solgt gården i 1969, Derefter købte og flyttede de til gården på Kærvejen 5, Strynø samme år.

I 1963 købte ejendomshandler Christian Krogh gården mat.nr. 54 af Peder Axel Dam hvorefter Karl Hansen forpagtede gården. Karl Hansen og hans kone Erna Marie samt deres to døtre, Tove Hansen og Rita Winnie Hansen, flyttede samme år (1963) ind på gården med deres to skolepligtige børn. Karl Hansen og hans familie flytter til Strynø i 1965, og i 1969 flytter de fra Strynø til Fyn.

Isvintrene

Isvintre, hvor isen lagde sig mellem øerne Strynø Kalv – Birkholm – Strynø og i nogle år helt til Ærø og Tåsinge, havde både sine fordele og sine ulemper for øernes beboere.

I dette kapitel vil vi lægge ud med en fin fortælling om isvintrene i 1940erne og i 1950erne som Erik Mortensen skrev om det i sine "Erindringer fra Birkholm" før han døde i 2006, og den blev bragt i Tåsinge årbog for 2011 og for 2012.

Erik Mortensen lægger ud med Birkholm, og der på videre til sin tid på Strynø Kalv.

"Under 2. verdenskrig havde vi nogle hårde isvintre. Vi skulle bruge **ispram** for at kunne komme frem og tilbage. Det var til tider en barsk fornøjelse. Posten havde sin egen ispram.

Når posten skulle afsted efter post med sin ispram havde han altid Rasmus med, Morten og Fredes far. Øen havde en ispram, der var noget større. Den blev brugt til at transportere fløde til mejeriet i Marstal. Jeg kan huske en dag, hvor bønderne havde været på Ærø med fløde, da havde de stillet den ispram ovre ved Egholm. Da de kom tilbage fra Ærø, var isprammen væk. Der var straks en, der spurgte, om den ikke var fortøjet. Der var en, der svarede lidt tøvende: "*Jo, ved en ispig*". De nødstedte ovre ved Egholm tændte et bål, så dem på Birkholm kunne se, at der var noget galt. Posten og Rasmus tog derover i postens lille ispram og fik bjærget den store pram, som lå ude i åbent vand i Mørkedybet. De kom alle velbeholdne hjem. Der var vist nogen, som havde røde ører.

Der blev mere frost, og til sidst kunne vi gå og køre overalt. Ærø blev landfast med omverdenen. Der var ingen færger der, der sejlede, så der blev lavet en isvej fra Ærø til Tåsinge, som gik tværs over Birkholm. Denne isvej skulle posten på Birkholm holde øje med. Rasmus Falck fra Ærø's redningskorps blev sat til at sørge for post og livsvigtige transporter. Der blev hver dag kørt over isen med 3 til 4 biler, som alle gjorde holdt ved Birkholm Posthus. Det var denne vigtige forsyningsvej til og fra Ærø, som posten på Birkholm og Rasmus skulle kontrollere for at se, om isen var sikker nok at færdes på. Hver dag gik posten sammen med Rasmus en tur på isen for at se, om der var nogle svagheder, især ved Mørkedybet. Som øboer havde vi et særligt indblik i, om isen var

forsvarlig at færdes på. Havis har sine glemte farer på grund af vind, vejr og strøm, som slider på isen, derfor kan havis være farlig.

Der var et år, hvor vi på Birkholm lånte en islænder, en lille hest, hos min mors farbror, Peter Kristoffer Nielsen, der havde gården "Vesterlide" på Strynø Kalv. Der var så meget sne på isen, så det var tungt at færdes der, og så havde vi god brug for hesten som vi lånte næsten hele den vinter.

Da jeg var fyldt 16 år, syntes min farbror, at jeg skulle prøve noget nyt, det blev bestemt, at jeg skulle til **Strynø Kalv** og tjene hos min mors farbror Peter Kristoffer Nielsen, der havde gården "Vesterlide" på Strynø Kalv.

Tiden gik, og vi nærmede os julen 1946. Jeg skulle til Birkholm til jul. Det var blevet frost, så måske kunne jeg gå på isen til Birkholm, men farbror Peter syntes ikke om det, så jeg tog i stedet for med båd til Strynø, og derfra færgen til Marstal og derefter med postbåden til Birkholm. Jeg skulle være på Birkholm, til der havde været julefest på øen fjerde juledag. Der var nogle fra Birkholm, der gik på isen til Strynø Kalv juledag, men tredje juledag fik vi storm og regn fra vest, så var den is væk. Så jeg måtte tage samme tur tilbage til Strynø Kalv over Marstal og Strynø efter jul.

Vi var nået hen til midt i januar. Jeg stod ude i loen og var ved at male noget korn, så kom farbror Peter ud til mig og sagde: "*Nu får vi vinter. Klokken er 15:30 og det fryser 10 grader*". Da vi gik i seng, frøs det det 18 grader. Der gik tre dage, så kom de gående fra Birkholm med deres fløde til Strynø mejeri. Det var den 17. januar. Der gik ikke mange dage, før isen gav store problemer for færgerne, og til sidst måtte alle færger til Ærø indstilles. Amtet afmærkede en isvej fra Tåsinge til Ærø, så det varede ikke længe, før der var biltrafik til og fra Ærø hver dag. De kom kørende i en lille bue rundt om Strynø Kalv. Om søndagen var vi unge ude at løbe på skøjter. Isen var glat, og når bilerne kom kørende, tog vi fat i dem. Når vi så lige drejede skøjterne en smule og gav slip på bilerne, snurrede de rundt, så bilisterne blev sure på os.

Sådan en isvinter fik øboerne også mange gæster. Der var jo mange, der skulle ud på isen, gående eller kørende. En søndag efter middag talte farbror Peter over hundrede biler, som kørte forbi i løbet af en time. Det blev en lang og kold vinter, helt ned til minus 26-27 grader. Der kom også en del sne, så der var mange steder på landet, vejene var lukket.

Vi nåede hen midt i marts, før det blev lidt mildere. Bilerne fik forbud mod at komme på isen mere. Færgerne begyndte så småt at prøve, om de kunne brække isen, men der var store problemer, isen var for tyk. Dengang sejlede Sydfynske på ruten Rudkøbing-Marstal – Strynø, og de sendte så to færger afsted fra Rudkøbing for at prøve at komme til Marstal og Strynø. Da de nærmede sig Strynø, gik den ene færge ind mod Strynø, mens den anden fortsatte mod Marstal. Strynø færgeren nåede Strynø en søndag eftermiddag, og der var mange folk samlet nede på broen, for at se færgeren, når den brækkede isen. Den måtte bakke mange gange, inden den nåede ind.

Den 24. marts var en af farbror Peters sønner og jeg gående over isen mod Ærø. Vi fulgte nogle fine pæle, som amtet havde sat i isen. Det var dem bilerne skulle køre efter. Dem kunne vi også bruge. Da vi kom halvvejs til Ærø, skulle vi se, hvor tyk isen var. Den var 61 cm...

Jeg kan ikke huske, hvilken isvinter det var, at vi kørte igennem isen nede i nærheden af Strynø Kalv. Der var fødselsdag på Strynø Kalv, så vi var nogle, der tog derhen. Vi havde min kane og min hest. Da vi nåede derhen af, sagde en af de ældre: *"Vi kan godt dreje ind her"*. Det var jeg ikke meget for, for først på vinteren var der en del våger derhen af. Men jeg regnede med, at de gamle var klogere end mig. Det var de altså ikke, for pludselig stod hesten i vand op til midt på livet. Kanen blev heldigvis stående på isen. Jeg skyndte mig at få revet seletøjet af hesten. Den forsøgte et par gange at komme op på isen, men isen brækkede, så jeg også selv røg i. Prøv at tænke på hvor megen is, der skal til at bære en hest, når den skal op på en iskant. Den kom op, og jeg løb i trav med den ind til Strynø kalv, så den kunne komme ind i en varm stald.

Næste dag skulle jeg til Strynø med fløde og have varer med hjem. Jeg tog den samme hest. Jeg ville se, om den var blevet bange for at komme ud på isen, men det var den ikke. Da jeg var kommet hjem fra Strynø og havde spist til middag, så kom posten: *"Ja, jeg har set at du har været på Strynø, men der står 20 sække koks til mig oppe ved Skovballe Kro. Dem ville jeg gerne have hjem, for de lover jo dårligt vejr"*. Vi tog så bare den anden hest og drog af sted til Skovballe efter koks. Sådan er det, når det er vinter på en ø. Vi må hjælpe hinanden, så godt vi kan.

En isvinter tog vi til Strynø hver anden dag med fløde. Der er nok nogle, der i dag spørger sig selv om, hvorfor det kun var fløde. Det var, fordi der på hver gård var en lille centrifuge, så vi kunne skumme fløden fra. Så havde vi ikke så meget at skulle transportere hen over isen. Vi havde rugbrød og andre varer med hjem.

Det var en søndag formiddag. Jeg var ude ved købmanden på Birkholm. Så siger min kommende svigermor: *"Marius skal til Strynø efter nogle varer", "Det kan jeg da lige gøre for ham sagde jeg. Det er det fineste vejr med sol og helt stille"*. Det gik i fuld fart hen mod Strynø, da jeg lige fik øje på en mørk plet foran mig. Jeg kunne ikke se noget for solen, så for sent opdagede jeg, at der var noget tynd is, så jeg kørte med cykel, slæde og mig selv næsten ud i det åbne vand. Cyklen gik til bunds, så den måtte jeg bukke mig ned i vandet for at få fat i. Jeg fik cyklen op cyklede videre til Strynø. Dengang havde min kommende svigermor en bror, som boede på Strynø. Da jeg kom derop var mine bukser frosset helt stive, for det frøs omkring 18 grader. Jeg fik noget tørt tøj på og fik det jeg var kommet efter. Så cyklede jeg hjem. Da jeg kom hjem, sagde Sylvia *"Hvad er det for noget tøj du har på ?"*. jeg sagde så, at jeg var kørt i en våge. Sylvia sagde så til mig, om det ikke var en god ide at se sig for...

Sylvia og jeg blev gift i 1953 og boede fortsat på Birkholm.

Vinteren 1954 beordrede lægen i Marstal Sylvia indlagt på sygehuset i Svendborg. Det var vinter, og der var is over det hele. Om der var så megen is, at vi kunne komme til Skovballe, var et stort spørgsmål. Der havde ikke været gået på isen til Skovballe i denne vinter, men det skulle prøves. Der blev gjort klar til turen over isen, Sylvia blev pakket ned i vores kane, som var delvis fyldt med halm og delvist med dyner. Vi begav os på vej. Posten og Rasmus gik foran for at se, hvordan isen var. Fire andre kom bagefter trækkende med kanen som Sylvia lå i. Vi kom godt til Skovballe. Der var sendt bud til Falck, men de var der ikke, så da de endelig kom, fik de en ordentlig opsang af posten: *"Det kan ikke være meningen, vi skal stå her og vente med et sygt menneske i den kulde"*

Sylvia blev indlagt og helbredt, og hjælperne fra Birkholm kom godt hjem igen".

Gerhardt Rubæk fortæller i 1990 om isvintrene i 1940erne:

"Der har jo været mange isvintre gennem de sidste 50 år. Jeg husker fx i 1941, at der var indtruffet et dødsfald på Strynø Kalv i marts måned, og isen var begyndt at blive usikker. Båren skulle hurtigst muligt bringes over til kirken på Strynø. På vej derover regnede jeg med, at den korteste vej var at gå fra "Ørnen" (næsset syd for Møllebugten, Ørene). Men jeg måtte gå en omvej. Svanerne havde allerede lavet sig et stort isfrit område ud for Ørnen.

På Strynø Kalv spændte man en lille islænderhest for en slæde (Red: det er den hest som de lånte fra Birkholm), og med den kom båren velbeholden over. Men jeg kan endnu i tankerne se hesten gå forsigtigt uden om alle hullerne i isen. Sådan er heste”.

Gerhardt Rubæk, der boede på Strynø, har også skrevet om andet end isvintrene på Strynø Kalv i det udgivne hæfte ”Da der boede mennesker på Strynø kalv”.

Jens Christian Dam, der havde mat.nr. 54 på Strynø Kalv, var Gerhardts onkel.

Martha Nielsen, der var gift med Thorkild Nielsen, gård nr. 53, fortæller i 2017 om sin tid på Strynø Kalv fra 1956 - 1969:

”... den største udfordring i forhold til vind og vejr ved at bo et sted som Strynø Kalv var dog de udfordringer som vinteren bød på, og arbejdet med isen var både hårdt og tidskrævende.

Langt de fleste gange hvor vandet frøs til var isen ikke stærk nok til at bære noget, og i disse tilfælde måtte de bryde is hele vejen, og dette blev gjort med en isbryder, som var en højstævnet båd, der blev staget frem, hvorefter de ved at flytte vægten op i forenden af båden brød igennem isen.

(Red: ispram)

På sådanne dage kunne morgenenes mælketur trække så meget ud, at de først var tilbage på Strynø Kalv over middag.

Nogle enkelte gange oplevede Martha dog også, at isen blev tyk nok til, at de kunne køre over med hest, men selv om dette var nemmere end at skulle bryde isen hele vejen, så var det på ingen måder ufarligt.

En vinter hvor Thorkild var på vej tilbage over isen fra Tåsinge efter at have været afsted med nogle grise, var han ved at blive fanget på isen på grund af tidevandet, for mens han havde været på isen var vandstanden steget, og da han kom til Strynø Kalv da nåede isen ikke længere helt ind, og der var nu et stykke med åbent vand mellem kanten af isen og stranden.

Den eneste mulighed han havde, hvis han ville undgå at skulle overnatte ude på isen, var at tvinge hestene ud i vandet og så håbe på at hverken de eller vognen væltede, og selvom det i dette tilfælde gik godt, så var Martha glad for at hun ikke vidste hvad Thorkild havde rodet sig ud i før han var nået helskindet hjem igen.

Også før Martha kom til øen havde vintervejret givet forskellige udfordringer - et eksempel herpå var engang de havde haft besøg af dyrlægen for at se til nogle dyr, og da han skulle hjem insisterede han på at han sagtens kunne finde vej hjem til Strynø over isen, så Thorkild og hans far, Peder, fulgte ham ned til cementbroen, og efter at have taget afsked var de blevet stående dernede, og efter et stykke tid var der kommet en mand forbi, som havde vinket og hilst venligt på dem, men det viste sig selvfølgelig at være dyrlægen, som var gået i ring på isen, og nu var kommet lige tilbage til dem.

En anden episode var dengang Thorkilds brødre, Robert og Andreas kom kørende i bil over isen fra Tåsinge, og de havde været temmelig nervøse da de foran bilen kunne se hvordan isen bølgede og vred sig, hvilket gjorde at de hverken turde stoppe eller vende om, så i stedet var de bare forsat med fart på mens de håbede på, at isen ville holde til vægten af bilen og dens to tossede passagerer.

Selvom det var et besværligt liv på Strynø Kalv, så var det ikke nogen let beslutning at tage, da flytningen blev en realitet i 1969, og det var en kombination af flere ting, der til sidst gjorde at de måtte give op.

Vinteren forinden havde været ualmindelig hård for øboerne, da blandt andet de daglige ture mellem Strynø Kalv og Strynø havde voldt store problemer på grund af is, som umuliggjorde almindelig sejlads, men som samtidig ikke var stærk nok til at bære”.

Martha Nielsen boede i sit barndomshjem på Kirkestrædet 1, Strynø, da hun blev gift med Thorkild Nielsen i 1956. Hun flyttede derpå til Strynø Kalv.

Det er lidt pudsigt, at Martha Niensens barndomshjem på Kirkestrædet 1, Strynø i sin tid også var Peder Axel Dams barndomshjem. I 1918 købte Peders Axel Dams far, skibsfører Jens Christian Dam, gården nr. 54 på Strynø Kalv hvorefter denne familie flyttede til øen.

Winnie Hansen, der boede på Strynø Kalv i årene 1963 – 65, fortæller i sin Slægtsfortælling til denne bog:

”Af vores ture over isen, gående, husker jeg mest tydeligt den 7. marts 1965.

Vi havde dagene før været til min søster Inge Lises bryllup, der blev afholdt i Skydebjerg Forsamlingshus tæt på Årup i Assens Kommune - og nu skulle vi hjem.

Isen bølgede foran kælken med mig på. Det var sidste gang vi kunne gå over det år..

Claus og Nora samt Thorkild og Martha, alle fra Strynø Kalv, havde også været med til min søsters bryllup i Årup – de havde vist overnattet hos familie her og der, og de var så gået over isen tidligere på dagen den 7. marts.

Heidi Riise Jensen (født Jørgensen), Strynø, fortæller fra vinteren primo 1980'erne:

” Under en isvinter i 80'erne var der en lørdag hvor min mor Karen Magrethe Jørgensen (født Riise) og far Holger Jørgensen, min søster Pia og hendes mand Bent Christensen (søn af Viggo Christensen, Strynø) og jeg skulle en tur til Strynø Kalv over havisen.

Jeg var på skøjter, og nåede bare og høre Bent råbe: ”pas på den våge..!”

Og knas var jeg igennem isen, jeg nåede lige og rakke mine arme ud til siderne, for det var helt ude i Mølledybet, hvor jeg ikke kunne bunde.

Far og Bent fik mig hævet op, og mor Karen fik mig hjem i et varmt bad, og så var det sgu bare afsted igen, dog i støvler denne gang, jeg var ikke så stolt af turen, men mor var af denne overbevisning: "HAVET ER SOM EN VEN DU ALDRIG MÅ STOLE PÅ, MEN DU MÅ HELLER IKKE BLIVE BANGE FOR DET.

Heidi Riise Jensens mormor Karoline Riise (født Mortensen) var søster til Anna Elisabeth Dam (født Mortensen) der var gift med Peder Axel Dam (gård nr. 54).

Bjarne Rasmussen (bogens forfatter), der boede på Strynø i perioden 1958 – 1982, fortæller om isvintrene i 1960'erne, 1970'erne og 1980'erne.

”Jeg husker ikke så meget fra isvintrene i 1960'erne, men i min slægtsbog ”Claus Jensen Møller slægten i Det sydfynske Øhav” har jeg skrevet om isvintrene ved Strynø suppleret op med fotos fra slægtens familiefotoalbum.

I denne bog om Strynø Kalv har jeg derfor valgt også at medtage min beskrivelse af isvintrene ved Strynø, suppleret op med endnu flere fotos fra slægtens fotoalbum.

Isvintrene i 1960erne

Min farfar Claus Gommesen Rasmussen havde gården mat.nr. 55 på Strynø Kalv.

I mine afdøde forældres familiefotoalbum fandt jeg disse tre fotos som jeg tror er taget i en af isvintrene 1965/66 eller 1966/67 eller 1968/69.

Der gøres klar til afgang mod Strynø Kalv over isen.

Så køres der til Strynø Kalv; det er sandsynligvis Thorkild Niensens bil...

Isskrunerne på billedet til venstre ses meget tydeligt her.

Som man kan se på billederne taget ved Strynø Møllebro og jolle-slæbestedet på Strynø Mølleeng, så er isskrunerne ikke uden betydning idet de hurtigt kan gøre det vanskeligt at køre ned på isen – eller op for den sags skyld...

Isvintrene i 1970erne

Isvintrene fortsatte i 1970erne, men da Strynø Kalv's beboere var fraflyttet i løbet af sommeren 1969, **så beskriver jeg her primært isvintrene på Strynø i 1970erne.**

Udfordringerne var såmænd sikkert ikke så forskelligt som de havde været på Strynø Kalv under isvintrene i 1960erne – så her er min historie:

”Den normale procedure for færdsel på havisen mellem Strynø og Tåsinge under isvintrene i 1970erne var mere eller mindre sådan her så vidt jeg husker i skrivende stund: Først indsamledes der så vidt muligt juletræer og grantræer generelt på øen.

Hvis indsamlingen af gran foregik efter juleaften kunne Strynø Kirkegård være en af "leverandørerne" af gran til at markere isvejen fra Strynø til Tåsinge.

På foto til venstre er det min far Bent Rasmussen og min lillebror Leif Rasmussen, der er i færd med at hente gran på kirkegården. På foto til højre er de på vej ud til Nørrestænge med den indsamlede gran, der skal bruges til at markere isvejen (sætte Trøe) fra Strynø til anløbsstedet ved Vårø Isvej på Tåsinge efter ældgamle overleveringer.

På dette foto kan man se den med gran afmærkede isvej fra Strynø til Tåsinge

Grantræerne sættes med et bestemt antal meter af følgende grund:

-hvis det pludseligt blev usigtbart vejer undervejs over isvejen, så kunne man slynge et tovværk omkring nærmeste grantræ, og derpå bevæge sig ud i større og større cirkler indtil man stødte på næste grantræ på isvejen. Så lod man den ene ende af tovværket "gå" og trak det så "hjem" og lagde den ene ende omkring det nærmeste grantræ, og atter bevægede man sig ud i cirkler til man fandt det næste grantræ på isvejen.

Det har sikkert været en nødvendig sikkerhedsforanstaltning i gammel tid; i dag vil man nok bare kigge på et kort i sin Smartphone med indbygget GPS....

På Strynø fandtes også en ispram fra gammel tid. Den havde sin plads i et skur nede ved tang-iskulen på pladsen der hvor Grevebroen starter.

Den gamle ispram på Strynø

På dette foto fra 1970erne er det posten, der lastes i isprammen af min far, Strynø's postbud Bent Rasmussen.

Jeg vil tro, at den ispram som Erik Mortensen omtaler i sin fortælling om isvintrene og "Birkholm postens ispram" i 1940'erne, meget sandsynligt har været magen til den på Strynø.

Sidste gang den blev benyttet har nok været under isvinterne i 1970'erne, og i skrivende stund opbevares isprammen af Nationalmuseet i København – dog ikke roret da det var forsvundet på mystisk vis allerede i 1970'erne.

Når isprammen og slæder er lastet køres der i "konvoy" fra Nørrestænge på Strynø over isvejen til Vårø Isvej på Tåsinge.

Vel ankommet til Vårø Isvej på Tåsinge "losses" slæder og ispram, hvorefter der "lastes" returlast.

Det kunne være varer til Brugsen på Strynø – på begge fotos kan man se en varevogn fra Brugsen på fastlandet, der er kørt ned til landingsstedet.

Som det så ofte fremgår af fortællingerne fra Birkholm og Strynø Kalv, så hjalp Strynboerne ligeledes hinanden efter behov.

På dette foto ses hele "konvøen" på vej tilbage til Strynø.

En kraftig traktor kører med først med isprammen og en slæde. Dernæst følger Bent Rasmussen efter med en anden traktor (Hoppen) og en slæde.

Til sidst i "konvøen" følger en bil som kunne være Mogens "brormand" Clausen i sin Volvo.

Det er ikke helt ufarligt at køre i bil over havisen thi går bilen pludseligt igennem isen kan det være svært/umuligt at komme ud i tide.

Det er faktisk sket at en bil er kørt igennem isen.

På sin sidste tur over isvejen i marts 1956 kørte vognmand Gunnar Mathiesen på Strynø med smågrise fra øens gårde som skulle til slagteriet i Rudkøbing.

Næsten fremme ved landingsstedet ved Vårø Isvej var isen blevet så "slidt" at den gav efter for lastbilen.

Forpartiet af lastbilen sank igennem isen, men det var heldigvis ikke værre end at Falck kunne komme og trække lastbilen op på land.

Mælken fra øens gårde:

Den tager vi lige med "alt inklusive"... ☺

Før 1894 blev mælken opkøbt af Marstal Mejeri og strynboerne transportererede derfor deres mælk ned til Ærboleje på den sydvestlige del af Strynø hvorefter den blev sejlet til Marstal.

Strynøs første mejeri blev etableret i Skippergade 4 hvor Strynø Andelsmejeri køber grunden fra stamhuset Ahlefeldt i 1894, og nogenlunde samtidigt blev mejeriet etableret på adressen.

I 1915 byggede Strynø Andelsmejeri et nyt og moderne mejeri på Nørrevej 6, og gårdene på **Strynø Kalv** kom med i mejeriet fra 1917 og var det helt frem til 1969 hvor Strynø Kalv blev fraflyttet.

I 1916 flyttede mejerist Marius Peter Jørgensen (født i Bording sogn i Jylland i 1888, død på Strynø i 1952) til Strynø med sin kone Maren Jørgensen for at blive mejeriets første bestyrer.

Han var mejeribestyrer der frem til sin død i 1952, og han høstede mange anerkendelser og præmier for sin ost og smør produktion. Han virkede også i mange år som smørdommer i København.

Mejeribestyrer Marius Peter Jørgensen døde i 1952, og Simonsen kom til mejeriet for at virke som mejeribestyrer.

Marius Peter Jørgensens søn Holger Jørgensen blev udlært som mejerist på mejeriet, og arbejdede der frem til 1952. Karen Magrethe Riise tjente på Strynø mejeri i 1952 hvor hun betjente ost og smør salget mv.

Holger og Karen blev gift og flyttede til Fyn hvor Holger arbejdede på en stor gård med en lille tilhørende tjenestebolig. Her blev deres to første børn født.

I 1955 flyttede Holger Jørgensen med familie tilbage til Strynø hvor de havde forpagtet husmandstedet "Ønskebo" på Husmandsvej 2.

Ved siden af sit arbejde med husmandsstedet arbejdede Holger også i Niels Kold hønseriet i nogle år inden han atter arbejder som mejerist på mejeriet, og det frem til det lukkede.

I 1962 købte Holger Jørgensen gården på Korsvejen 14 og i 1966 også gården på Korsvejen 9. Holger var som nævnt gift med Karen Magrethe, og hendes ene moster var Anna Elisabeth Dam (født Mortensen) der var gift med Peder Axel Dam på **Strynø Kalv**.

Well, lidt afrunding på "mælken":

Strynø Andelsmejeri blev nedlagt i juni 1969 hvorefter mælken atter skulle sejles fra øen; fra 1969 til 1973 med *M/F Strynø* og fra 1973 til 1979 med *M/F Strynboen*

Chresten Bremholm Jørgensen på Langeland fortæller:

"Strynø Andelsmejeri lukkede jo, så jeg startede med at hente mælk på Strynø den 1. juli 1969.

Jeg tog færgen over med min traktor og vogn, og så kørte jeg ellers rundt på øen og hentede mælk i mælkejunger til Simmerbølle Mejeri på Langeland.

Jeg stoppede med at hente mælk i 1979 fordi der efterhånden kun var to gårde tilbage på øen der leverede mælk - Hans Clausen og Åge Hansen.

De to gårde hældte til sidst deres mælk i en fælles tank på en vogn som blev sejlet til Rudkøbing med færgen.

Derefter kom der en mælketankbil for at tømme den.

I perioden 1969 - 1979 lykkedes det som regel altid at komme med færgen over for at hente mælken på Strynø under isvintrene.

Det største problem om vinteren var faktisk at komme frem med traktoren på øen hvis det havde sneet meget, og vejene ikke var ryddet til gårdene med mælk...

Simmerbølle Mejeri stopper med at modtage mælken fra Strynø hvorefter Bøstrup Mejeri (ligeledes på Langeland) modtager mælken frem til 1979."

Forfatteren:

Foto fra 1970erne – i slægtens eje

På dette foto kører gårdmændene på Strynø selv ned til færgemolen med mælkejungerne. Der lastede de så selv mælkejungerne på vogne der senere trækkes om bord på færgen til Rudkøbing.

Jeg gætter på at man har ringet til "Chresten mælkemand" på Langeland når færgen ankom Rudkøbing med mælkejungerne hvorefter han kørte ned og hentede dem med sin traktor og vogn.

M/F Strynø havde gode egenskaber til at bryde is, hvilket ikke helt var tilfældet for efterfølgeren *M/F Strynboen*...

Foto fra 1970erne – i slægtens eje

På et tidspunkt kan *M/F Strynboen* ikke længere forcere isen i dagevis, og Brugsuddeler Søren Schou Sørensen beslutter sig for at købe og derpå sælge noget af mælken i Strynø Brugs.

På billedet ses Brugsmedhjælper Karen Magrethe Jacobsen hælde mælk op fra en mælkejunge til en kunde i Brugsen.

Jeg har senere ladet mig fortælle, at det faktisk skete af og til, at der var dage hvor færgen gav op overfor isen i perioden 1969 – 1979, og at mælkejungerne i så fald blev transporteret over isvejen.

Der blev jo efterhånden færre og færre gårde, der leverede mælk.

Isvintrene i 1980erne

Jeg runder dette kapitel af med en historie fra min slægtsbog – om dengang jeg gik over isvejen mellem Tåsinge og Strynø i træsko uden klap... den kunne såmænd sagtens have været udført mellem Strynø og Strynø Kalv 😊

M/F Strynboen fra en af isvintrene primo 1980erne

(Foto: Bjarne Rasmussen)

”I vinteren 1980/81 boede jeg stadig i Svendborg fordi jeg var i færd med at læse til skibsfører på Svendborg Navigationskole – jeg havde bestået styrmandseksamen i foråret 1980.

Den vinter var en rigtig isvinter, og færgen *M/F Strynboen* sejlede derfor meget uregelmæssigt indtil den helt stoppede sejladsen, så vidt jeg nu husker det.

Well, det var blevet fredag, og jeg havde sat mig i hovedet at jeg ville en tur hjem til mors kødgryde og Junes kolde øl på Strynø Kro.

Der var ikke langt fra tanke til handling, så jeg pakkede lidt tøj og tog mine træsko på thi jeg havde ikke rigtigt andet der i Svendborg.

Derpå tog jeg med bussen til Rudkøbing, men undervejs stod jeg af bussen på Lundbyvej i nærheden af Lundby.

Vejret var fint, og jeg begyndte at trække ned af Lundbyvej mod Bjerreby og derfra ned af Vårø Isvej mod landingsstedet på "kysten".

Selvom jeg kun havde træsko på gik det nu meget godt på de snedækkede biveje, og vel nede ved landingsstede kunne jeg se på havisen, at der var to knallertspor der førte mod Strynø.

Dem fulgte jeg så hele vejen over isen til Nørrevej (Nørrestænge) på Strynø.

Det viste sig senere, at det var "Onkel Alfred" Rasmussen og Mogens "Brommand" Clausen der var kørt over isen på knallerter.

Nå, da jeg ankom landingsstede ved "kysten" ved Nørrevej (Nørrestænge) på Strynø var der en større "sammenkomst" af folk.

Det viste sig at de var begyndt at sætte grangrene/juletræer op for at markere "isvejen" fra Strynø til Tåsinge, og de kiggede godt nok meget forbavset på mig, der kom traskende der i træsko over isen inden de havde fået markeret isvejen til Tåsinge.

Jeg begyndte nu trods alt at mærke kulden, så jeg slog et slag ind forbi Peder Jensen i hans værksted derude på Nørrevej, og jeg fik straks varm kaffe med lidt ekstra "fløde" i, sådan for en sikkerheds skyld for at jeg ikke skulle blive syg og sådan noget ;-)

Hele turen endte med at jeg fik et lift med en traktor den sidste del af vejen hjem.

Det gik lidt voldsomt for sig over stok og sten, og der gik ikke lang tid før mit selvoptrukne armbåndsurs var noget ude af trit med tiden, he he.

I skrivende stund er det lidt pudsigt at tænke på, at bare 7 år efter min gåtur over isen sejlede jeg som styrmand på isbryderen THORBJØRN under den strenge isvinter i 1987..

Foto af havisen mellem Strynø Kalv og Strynø i 1980erne

Bemærk revnen i isen...

Lift til færgen

Foto fra slutningen af 1970erne

Morten og Frede er kørt over isen fra Birkholm til Strynø. Jeg går på navigationsskolen i Svendborg, men da færgen stadig sejler trods isen er jeg taget på weekend besøg hos mine forældre på Kirkestrædet 3 på samme tidspunkt.

Da jeg skal ned til færgen kører Frede mig derned med deres legendariske Nimbus motorcykel. Strynø Afholdshjem ses i baggrunden

Under isvintrene **før** 1969 har de ofte kørt via Strynø Kalv for at besøge familien der inden turen gik videre til Strynø.

Harefangsterne

Fangst af levende harer er en gammel skik på flere af øerne i Det sydfynske Øhav.

På Drejø startede beboerne med det i 1920'erne. Her fangede de typisk 150 – 200 harer over to dage i december indtil den sidste harefangst af levende harer på øen i 1968.

Erik Mortensen fortæller i sine "Erindringer fra Birkholm", at han og de øvrige børn på Birkholm fik fri fra skole når der var harefangst af levende harer på øen. Han er født i 1930 og kom til Birkholm i 1932, så harefangst af levende harer på Birkholm er sandsynligvis også startet i 1920'erne – og ligeså på Hjortø.

I 1982 udgav Natur og Miljøstyrelsen en ny lov hvori det blev forbudt at anvende net til at fange harer med.

På Birkholm og Hjortø fik de dog dispensation mod at harerne ikke blev solgt til udlandet, men til internt "blodfornyelse" af harerne i andre egne af Danmark.

På Birkholm udførtes harefangst på øen indtil 1987.

I 1993 blev der atter udgivet en ny lov på området hvilket medførte, at også fangst af levende harer på Hjortø måtte stoppe.

Der blev også drevet harefangst på Strynø Kalv, og det vil vi lade følgende fortælle om:

Nora Christensens søn Povl Christensen (gård 55) fortæller i 2017

"På Strynø Kalv var det i mange år jagtselskaber fra Langeland der kom og skød harerne.

Der var dog nogle år i 1950'erne hvor vi fangede levende harer på øen.

Efterhånden mente dyrlæge Melander, at harerne var i for ringe stand, og derfor blev det atter jagtselskaber, der kom til øen for at skyde harerne. Det blev til ca. 110 skudte harer årligt.

I december 1969 blev der med sikkerhed atter fanget levende harer på øen. Dengang satte vi et net på stolper langs med markvejen fra Thorkilds gård og ned til volden mod sydvest.

På den anden side af "det levende hegn" gik der også en markvej fra Claus gård og ned til volden mod sydvest.

Lang med denne markvej dannede vi så en lang "kæde" af "hold" hvor hvert "hold" bestod af to mand der havde et net imellem sig af en længde som ca. raden på en åleruse...15 – 20 meter...

"Kæden" af alle holdene begyndte at gå mod uret rundt (starte med at gå mod øst) indtil hele kæden af hold var nået rundt og stod foran det lange net på stolper.

Vi fangede vel ca. godt og vel 100 harer dengang, og det var altid Johannes Mortensen der kønsbestemte de fangne harer. De kom tre i en kasse med tre rum – en ramler (han) og to sætter (hunner)."

Gerhardt Rubæk har også skrevet om harerne på Strynø Kalv, og jeg citerer fra hans udgivne hæfte "Da der boede mennesker på Strynø kalv":

"I mange år var det et selskab fra Langeland, der tog sig af jagten på harer.

Transporten til og fra øen kunne altid være et problem, og engang var der således et jagtselskab, der efter jagten på øen skulle transporteres til Strynø Møllebro med en af de mindre pramme.

Og jægerne syntes ikke om at sidde ned på de våde tofter, som ellers er nødvendigt af hensyn til balancen. Resultatet udeblev heller ikke: Hele flokken måtte en tur i vandet, som næsten var nede på frysepunktet. Man nåede dog Strynø, hvor det våde selskab sammen med jagtudbyttet blev kørt over øen på den eneste lastbil der var på Strynø den gang.

Færgen til Rudkøbing var den gang dampdreven, og så mange af jagtselskabet som muligt gik ned i maskinrummet for at blive tørret på den store dampkedel.

Jeg husker tiden fordi den forretning jeg arbejdede i i Rudkøbing (T.H. Edsberg) sørgede for salget af overskydende dyr som jægerne ikke selv kunne konsumere.

På et tidspunkt blev harejagten atter lavet om til fangst af levende harer.

Der kom folk fra nær og fjern med vidt forskellige erhverv for at deltage. Jeg husker, at der var en folketingsmand som betroede mig, at så snart han fik datoen for harefangsten at vide, så satte han et tydeligt kryds i kalenderen.

Selve fangsten blev arrangeret på den måde, at der først blev opstillet faste net tværs over øen, plus et antal folk til at passe de faste net.

Derefter udleveredes løse net for to personers betjening – og så var det om at være hurtig i vendingen, for man vidste aldrig om haren forsøgte at smutte under det løse net eller hoppe over det. Eller om dyret fik ret kurs mod det faste net.

Når så en hare gik i et af nettene, blev den puttet i en sæk, og båret op til gårdene til sortering.

Jeg husker en morsom episode fra en der havde vagt ved et af de faste net. Det var for resten en skipper, og da han skulle befri den hare der var filtret ind i nettet og som skreg højlydt, løb hans gode hjerte af med ham så han slap den fri igen.!

Ved den efterfølgende frokost blev der selvfølgelig drøftet hvem der havde fanget flest. Men en ting var sikkert: Ingen rejste hverken sulten eller tørstig hjem fra harefangsten på Strynø Kalv. Og så kunne det ske at en og anden trådte ved siden af båden ved afrejsen, til stor morskab for dem der havde drukket med måde.

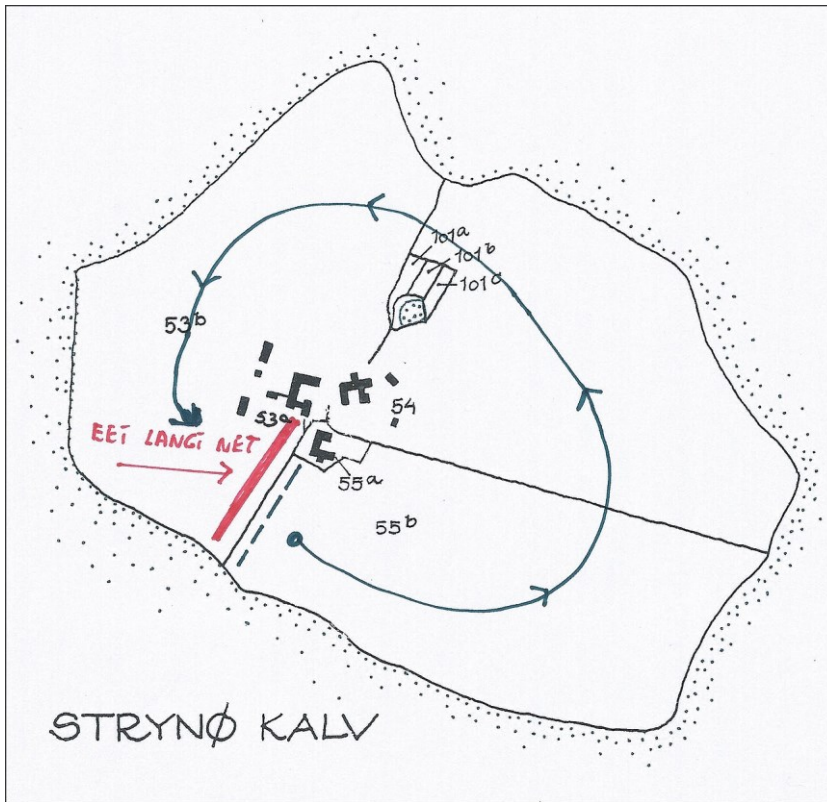
Harerne skulle afsted til køberne samme aften, så de mest ædruelige måtte tage sig af den sag”.

Forfatteren:

I skrivende stund erindrer min farbror Rasmus Gommesen Rasmussen ikke at der blev fanget levende harer på Strynø Kalv.

Han erindrer derimod klart, at diverse jagtselskaber skød harer på øen fra 1940erne til 1960erne.

På et tidspunkt efter 1969 stoppede fangsten af levende harer også på Strynø Kalv som det også skete på de andre øer.

Den røde linie er nettet på stolper. Den grønne cirkel er kæden med holdene på hver to mand med et net. Kæden starter med at gå mod øst og rundt mod uret til de kommer om til nettet på stolper.

De løse net var ca. 15 - 20 meter lange og ca. 1,5 meter brede. De løse net var foldet sammen i hver ende således, at man holdte bagerste del i højre hånd og forreste del i venstre hånd.

Når haren kom løbende var det ned i hugstilling og brede bagerste del af nette op og forreste del af nettet ned til jorden.

Når haren "ramte" nettet var det med at løfte op strække ud det krævede øvelse...

Oldermand for harefangsten den 14. december 1969, Claus Gommesen Rasmussen.

Foto: Jørgen Jensen

Anekdoter

"Cykelpræsten"

Else Marie Strangesen fortæller i skrivende stund:

"En beboer på Strynø Kalv havde indleveret et par sko til reparation hos skomager Svend Aage Strangesen, der dengang boede i huset på Møllevejen 14 Strynø.

Det var under en isvinter, og da Svend Aage Strangesen var færdig med at reparere skulle Arne Strangesen og sønnen Flemming aflevere skoene på Strynø Kalv.

Midtvejs på isen til øen mødte de Strynøs præst, der kom cyklende mod Strynø i fuld ornat (præstekjole mv.) ..

Det havde været en stor og uforglemmelig oplevelse for Flemming Strangesen, der ellers boede inde midt i København ☺

Oldefar Rasmus, Ursus og hesten der blev løftet

Min far Bent Rasmussen fortalte mig engang, at "Ursus, den stærke mand fra Island" havde været på besøg på Strynø for at optræde med sine kræfter. Her havde han slået store søm i med de bare næver, og til sidst afsluttet med at løfte en lille hest.

Min oldefar Rasmus Andreassen Rasmussen var sejlet over til Strynø for at kigge på, og efter at Ursus havde sat hesten ned igen gik oldefar over og løftede hesten på samme vis...

Min far fortalte også, at der var engang hvor oldefar og oldemor var sejlet til Strynø for at hente kul. Da de skulle tilbage var det blevet lavvande hvorefter oldefar først trak både ud på dybere vand. Derefter vadede han ind til Strynø Møllebro hvor han tog oldemor med den ene arm og kulurven i den anden arm.

Oldefar ville som ung gerne have været i lære som smed, men det måtte han ikke.

Cowboys på Strynø kalv...

Omkring 1972 var min bror Leif og mig sejlet en tur til Strynø Kalv i den gamle skydepram – se foto - for at kigge os lidt omkring. På den ene af engene gik der heste på græs sommeren over, og dem mente vi nok at vi kunne lege cowboys med.

Jeg hentede derfor noget tovværk i jollen som vi kunne lave en grimme til at styre hesten med. Sadel og stighbøjler og andet fint grej kunne det dog ikke blive til.

Mærkeligt nok var der nu en hest, der virkede rimeligt tam, og Leif fik nu hjulpet mig op på kræet.

Jeg var 14 år og bare en sej cowboy på den hest - lige indtil Leif hev sin slangebøsse frem og skød kræet i rumpen...!

Så tog fanden ved hesten og den galopperede hen over engen alt imens jeg klamrede mig til hestens manke for ikke at falde af.

Pludseligt klodsede hesten "bremserne" thi lige foran den var der et vandhul. Der var så lige det ved det, at jeg fortsatte ud over hesten og kurerede på "røv og albuer" gennem det ganske vist lave vand - heldigvis uskadt, men jeg blev godt og grundigt smurt ind i mudder og dynd...!

Leif og mig sagde ikke så meget til hinanden da vi sejlede tilbage til Strynø, men det er da blevet bedre siden 😊😊

Skydeprammen ved Strynø Møllebro

Bjarne som "styrmand" på den gamle skydepram, lillebror Mogens som matros og familiens hund *Lady* som skibshund.

Foto fra slutningen af 1960erne

I årene 1780 – 1963 blev følgende født på Strynø Kalv:

Mat. nr 53:

Andreas Rasmussen købte matrikel nr 53 på Strynø Kalv i 1805 efter enken **Maren Elisabeth Gommessdatter** fra slægten "Claus Jensen Møller" og/eller fra hendes mænd Jacob Christensen og hans bror Peder Christensen.

Der på fortsætter matrikel nr 53 i slægten "Rasmus Andreasen" frem til salget/fraclytningen i 1969 på følgende vis:

Andreas Rasmussen blev gift med Ane Margrethe Hansdatter fra slægten "Rasmus og Hans Mortensen" (skema 13B) i 1805.

1. Marie Elisabeth Andreasdatter (født 1806, død 1875)
2. **Rasmus Andreasen Dam Andreasen** (Født 1808, død 1890)
3. Jacob Andreasen (født 1810, død 1871)
4. Peder Andreasen (født 1814, død 1887)
5. Maren Møllers Andreasdatter (Født 1817, død 1845)
6. Hendrik Andreasen (født 1821)
7. Morten Andreasen (født 1823, død 1824)

Rasmus Andreasen Dam Andreasen blev gift med Maren Nielsdatter fra slægten "Niels Mortensen" (skema 13A) i 1844.

De fik børnene:

1. Anne Magrethe Rasmussen (Født 1845, død 1925)
2. **Andreas Rasmussen** (Født 1847, død 1928)
3. Maren Møllers Rasmussen (Født 1849, død 1864)
4. Ane Kathrine Rasmussen (Født 1850, død 1932)
5. Niels Larsen Rasmussen (Født 1852)
6. Ane Marie Rasmussen (Født 1855, død 1937)
7. Karen Møllers Rasmussen (Født 1859, død 1895)
8. Maren Rasmusen (Født 1861, død 1890)

Andreas Rasmussen blev gift med Birthe Stine Larsen fra slægten "Niels Strangesen" (skema 6) i 1879 og de fik børnene:

1. Lars Nielsen Rasmussen (Født 1879)
2. Rasmus Andreasen Rasmussen (Født 1880)
3. Mette Marie Rasmussen (Født 1883, død 1883)

Birthe Stine Larsen dør i 1886 hvorefter **Andreas Rasmussen** blev gift med Barbara Andersen fra slægten "Brandt" (skema 8B) i 1888.

Andreas Rasmussen og Barbara Andersen fik børnene:

1. **Birthe Stine Rasmussen** (Født 1889)
2. Martine Marie Rasmussen (Født 1891)
3. Laura Rasmussen (Født 1895)

Birthe Stine Rasmussen blev gift med Peter Kristoffer Nielsen fra Birkholm i 1913, og de fik børnene:

1. Rasmus Andreas Nielsen (Født 1914)
2. Ester Leonora Nielsen (Født 1916)
3. Helge Kroman Nielsen (Født 1919)
4. Robert Erling Nielsen (Født 1921)
5. Gunna Elisabeth Nielsen (Født 1923)
6. **William Thorkild Nielsen** (født 1925, død 1997)
7. Jutha Helene Nielsen (Født 1929)

William Thorkild Nielsen blev gift med Martha Christensen (født 1933) fra slægten "Johan Jacobsen" (skema 31B) i 1956, og de fik børnene:

1. Rita Nielsen (født i 1957)
2. Conni Nielsen (født i 1960)
3. Karsten Nielsen (født i 1963)

Mat. nr 54:

Karen Møllers Andersdatter blev gift med Rasmus Andreasen i 1813.

Rasmus Andreasen (født 1761 død 1821) gård mat nr. 54 er er "stamfader" til slægten "Rasmus Andreasen" (skema 14A) på gård mat nr 53.

Rasmus Andreasen var først gift med Johanne Pedersdatter, men hun døde i 1789. Derefter giftede han sig med Inger Marie Pedersdatter, men hun døde i 1812.

Derefter blev han gift med **Karen Møllers Andersdatter** fra "Gomme Clausen" slægten i 1813.

Rasmus Andreasen og Johanne Pedersdatter fik sønnen:

1. **Andreas Rasmussen**, født 1787 død 1827

Rasmus Andreasen og Inger Marie Pedersdatter fik børnene:

1. Rasmus Hansen Rasmussen, født 1790
2. Johanne Marie Rasmusdatter, født 1795 død 1858
3. Dødfødt dreng, 1796
4. Maren Møllers Rasmusdatter, født 1801

Rasmus Andreasen og **Karen Møllers Andersdatter** fik barnet:

1. **Inger Marie Rasmusdatter**, født 1814 død 1833

Rasmus Andreasen fra slægten "Rasmus Andreasen" (skema 14A) havde matrikel nr 54 fra 1785 og frem til han døde i 1821.

Enken efter Rasmus Andreasen, **Karen Møllers Andersdatter**, gifter sig efterfølgende med urmager Rasmus Jensen Andersen fra slægten "Anders Clausen" (4A) i 1821, og de drev matrikel nr 54 på Strynø kalv fra 1822 og frem til 1852.

Karen Møllers Andersdatter og urmager Rasmus Jensen Andersen fik børnene:

1. Karen Rasmusdatter, født 1822
2. **Rasmus Andreasen Rasmussen**, født 1825 død 1906
3. Maren Møllers Rasmusdatter, født 1827 død 1829
4. Maren Møllers Rasmusdatter, født 1831

Rasmus Andreassen Rasmussen blev gift med Maren Møllers Jensdatter fra slægten "Peder Pedersen" (skema 23A).

Rasmus Andreassen Rasmussen og Maren Møllers Jensdatter fik børnene:

1. Rasmus Jensen Rasmussen, født 1852 død 1852
2. **Rasmus Jensen Rasmussen**, født 1853 død 1940
3. Jens Larsen Rasmussen, født 1856 død 1925
4. Karen Møllers Rasmussen, født 1859 død 1895
5. Anders Rasmussen, født 1861 død 1861
6. Anders Rasmussen, født 1865

Rasmus Jensen Rasmussen blev gift med Maren Hansen, men de fik ingen børn, og så vidt jeg kan finde ud af købte de gården og den tilhørende jord på Sandvejen 2, Strynø, i 1899 efter salget af mat.nr. 54, Strynø Kalv, til **Rasmus Andreassen Rasmussen** i 1899. Han er også fra slægten "Claus Jensen Møller"

Rasmus Andreassen Rasmussen og hans kone Birthe Stine Rasmussen fra slægten "Niels Strangesen" fik ikke selv børn, så de adopterede en pige, **Edith Vera Gia**, født i Odense i 1908.

I 1918 sælger **Rasmus Andreassen Rasmussen** gården og jorden mat. nr. 54 Strynø Kalv, til skipper **Jens Christian Dam** fra slægten "Dam" (skema 1B) der bor med sin familie på Kirkestrædet 1, Strynø. **Rasmus Andreassen Rasmussen** købte efterfølgende gården på Møllevej 24, Strynø af *Anders Thøsing Jensen i 1920.

Jens Christian Dam fra "Dam" slægten (skema 1B) var gift med Maren Albertsen fra "Albertsen" (skema 73), men deres børn var født på Strynø før familien flyttede til mat nr. 54, Strynø kalv. I 1918.

Deres yngste søn, **Peder Axel Dam** blev gift med Anna Elisabeth Mortensen fra "Hans Mortensen" slægten (skema 13A) i 1922, og de fik børnene:

1. Knud Dam, født 1923, død 1945
2. Gerda Dam, født 1924, død 1984
3. Hedvig Dam, født 1926 (lever anno 2017)
4. Erik Dam, født 1928, død 2010
5. Anna Gurli Dam, født 1929 (lever anno 2017)

6. Eva Margit Dam (født 1943, død 1945)

Erik Dam blev gift med Tove, og de fik børnene

1. Lisbeth Dam (født 1954)
2. Margit Dam (født 1955)
3. Lene Dam (1956)
4. Mogens Dam (1959)

Mat. nr 55:

Peder Jensen (født 1752) på Strynø havde først fæstet en gård, der lå på det nuværende Fredensgade 3 – men af en eller anden grund fæstede han dernæst gården på mat nr 55 på Strynø Kalv i 1787.

Han blev gift med Ane Marie Nielsdatter og de fik sønnen Niels Christensen Pedersen.

De blev imidlertid skilt hvorefter Ane Marie Nielsdatter vendte tilbage til Strynø hvor hun lod opføre et lille hus på Fredensgade 3, huset ligger der såmænd stadig i skrivende stund. Jeg formoder at sønnen Niels Christensen Pedersen fulgte med moderen.

Efter skilsmissen giftede han sig med Barbara Jensdatter i 1804, men han døde på Strynø Kalv i 1834 uden at efterlade sig børn med hende

Enken Barbara Jensdatter giftede sig så med Lars Christensen, og de fik sønnen **Rasmus Andreassen Christensen**, født på Strynø Kalv.

Rasmus Andreassen Christensen blev styrmand, og gift med Kathrine Larsdatter (skema 31A) i 1843.

De fik i alt 6 børn, der alle var dødfødte..

Han dør selv i en forholdsvis ung alder hvorefter den stakkels hårdtprøvede enke Kathrine Larsdatter fortsætter med at drive gården indtil hun sælger den til sømand **Claus Gommesen Rasmussen** fra Strynø i 1873 – det var året efter stormfloden..!

Claus Gommesen Rasmussen var inden da blevet gift med Marianne Andersen fra "Søren Michelsen" slægten (skema 33B) i 1869.

Claus Gommesen Rasmussen og Marianne Andersen to første børn Birthe Marie Rasmussen og Maren Rasmussen er således født på Strynø i 1869 henholdsvis i 1871 (hun døde to år efter), mens de efterfølgende fire børn alle er født på Strynø Kalv:

1. Maren Rasmussen (født 1874, død 1961)
2. **Rasmus Andreassen Rasmussen** (født 1876, død i 1952)
3. Barbara Rasmussen (født 1879 død 1959)
4. Martine Jensine Rasmussen (født 1883, lever ej mere)

Rasmus Andreassen Rasmussen blev gift med Marianne Andersen, og de fik børnene:

1. Hansine Martine Rasmusen (født 1901, død 1974)
2. Maren Rasmussen (født 1903, lever ej mere)
3. **Claus Gommesen Rasmussen** (født 1907, død 1997)
4. Anne Maria Rasmussen (født 1910, død 2004)
5. Rasmine Thyra Rasmussen (født 1912, død 1932)
6. Dagmar Julie Rasmussen (født 1918, død i 1951)

Claus Gommesen Rasmussen blev gift med Klara Jensine Nielsen fra Tåsinge, og de fik børnene:

1. Bent Rasmussen, født 1934, død 2004
2. Alfred Rasmussen, født 1936, død 1936
3. Vagn Gommesen Rasmussen, født 1938, død 20xx
4. Rasmus Gommesen Rasmussen, født 1939 (lever anno 2017)
5. Ruth Gommesen Rasmussen, født 1943 (lever anno 2017)

Ejerforholdene gennem tiderne

Strynø - og Strynø Kalv - hørte under krongodset allerede fra den tidlige Middelalder.

Strynø optræder således i Nyborg Lens regnskaber 1563

På grund af svenskekrigene i 1657-60 var Kong Frederik III af Danmark imidlertid kommet i gæld, og i 1664 var Strynø Sogn (inkl. **Strynø Kalv**) mellem det gods, kongen i gælds betaling tilskødede admiralitetsråd, senere landsdommer i Odense, Jens Lassen til Dalum.

På **Strynø Kalv** var der i 1664 registeret tre gårde.

Lensordningen var blevet afløst af det amts-administrative system nogle år før, men retten til at opnå pant i godset forbeholdt kronen sig. Denne rettighed i godset blev solgt ved offentlig auktion før 1720 til kancelliråd Chr. Lassen, Jens Lassens søn.

Fra 1664 og frem til 1753 har øerne skiftende ejere: Landsdommer Jens Lassen, senere hans søn Kancelliråd Christian Lassen, senere igen Admiral Seneca v. Hagedorn og endeligt Tolder Oluf Borch Lund.

I den periode kommer min slægt, "**Claus Jensen Møller**", ind i billedet både med hensyn til Strynø og Strynø Kalv.

Fra 1704 til 1753 er det først **Claus Jensen Møller**, der udnævnes til Birkedommer over Strynø og Strynø Kalv – der findes et dokument hvori der anføres, at **Claus Jensen Møller** i 1704 efterfølger en **Rasmus Jensen Thaasing (Thøsing)** som Birkedommer.

Efter **Claus Jensen Møllers** død er det hans søn **Gomme Clausen** som øernes daværende ejer, Tolder Oluf Borch Lund i Rudkøbing, udnævner til Birkedommer over øerne.

Claus Jensen Møller er "stamfader" til "Claus Jensen Møller" slægten på Strynø og Strynø Kalv hvilket jeg har uddybet meget i min slægtsbog "Claus Jensen Møller slægten i Det sydfynske Øhav". I denne bog vil jeg nøjes med at nævne slægtens relationer til Strynø kalv:

Claus Jensen Møllers søn **Gomme Clausen** blev gift med Peder Albretsen Friis' datter **Cathrine Sophie Pedersdatter Friis** (f. 1696 – d. 1780). Peder Albretsen Friis havde gård nr. 54 på Strynø Kalv.

Gomme Clausen og **Cathrine Sophie Pedersdatter Friis'** datter, **Maren Elisabeth Gommessdatter**, blev gift med Rasmus Mortensen, der havde gården mat nr. 53, **Strynø Kalv** i årene 1738 – 1780

Gomme Clausens 2. søn **Claus Gommessens** datter **Karen Møllers Andersdatter** blev gift med Rasmus Andreasen, der havde gården mat nr 54 på **Strynø Kalv** i årene 1785 - 1822

Gomme Clausens tipoldebarn sømand **Claus Gommesen Rasmussen** købte gården mat nr 55 på **Strynø Kalv** i 1873. Den fortsatte i slægten frem til 1969.

Gomme Clausens tiptipoldebarn **Rasmus Andreassen Rasmussen** købte gården mat nr. 54 på **Strynø Kalv** i 1899 og havde den frem til 1918.

Første gang Strynø Kalv er i "privat eje" er således sandsynligvis da Kong Frederik III af Danmark i 1600tallet, på grund af gæld, tilskødede Strynø inkl. Strynø Kalv til admiralitetsråd, senere landsdommer i Odense, Jens Lassen til Dalum.

Her bør det bemærkes, at bønderne selv ejede gårdene, men at de måtte leje (fæste) den tilhørende jord af den aktuelle ejer

I 1753 sælger daværende ejer af øerne, Tolder Oluf Borch Lund i Rudkøbing, begge øer til grev F. Ahlefeldt hvorved Strynø Sogn kom under Grevskabet Langeland/Stamhuset Ahlefeldt. I 1765 oprettedes Stamhuset Ahlefeldt, og i 1798 blev der givet kongelig tilladelse til salg af den udlejede jord som gårdenes ejere lejede (fæstede) – dog på visse betingelser. I 1849 fik Stamhusbesidderen kongelig bevilling til at afhænde jordene til fuldstændig selveje. Ingen af delene medførte salg af jord på Strynø og Strynø Kalv...i løbet af ca. 1890 – 1910 ændrede dette sig dog markant, og mange bønder på Strynø og Strynø Kalv købte gårdenes jord af Stamhuset Ahlefeldt.

På de næste sider kan man se oversigterne over gård- og fæsteforholdene på Strynø Kalv fra slutningen af 1700 tallet og frem til dags dato. Som kilde har jeg især benyttet bogen "Historiske huse og gårde på Strynø". Endvidere bringer jeg med tilladelse Slægtsforsker Torben Albret Kristensen kortlægning af gård- og fæsteforholdene på Strynø Kalv fra 1688 til 1787.

Matrikel nummer 53: "Vesterlide"

Gl. matrikel nummer: 2

Slægtsforsker Torben Albret Kristensen har kortlagt fæsteforholdene på Strynø Kalv fra 1688 til 1787:

År	Gårdejer	Jord-fæster
1688	Henrik Jensen	Henrik Jensen
1691/92	Jens Henriksen	Jens Henriksen
1698/99	Henrik Jensen, ugift	Henrik Jensen, ugift
1725	Henrik Jensen	Henrik Jensen
1738	Rasmus Mortensen	Rasmus Mortensen
1739	Rasmus Mortensen	Rasmus Mortensen
1753	Rasmus Mortensen	Rasmus Mortensen
1778	Rasmus Mortensen [† 1780]	Rasmus Mortensen
1787	Peder Christensen	Peder Christensen

Bjarne Rasmussen (Kilde: Historiske huse og gårde):

År	Gårdejer	Jord-fæster
1780-1798	Peder Christensen	Peder Christensen
1798-1805	Jacob Christensen (Peders bror)	Jacob Christensen (Peders bror)
1805-1844	Andreas Rasmussen, senere enken	Andreas Rasmussen, senere enken
1844-1880	Rasmus Andreasen Dam Andreasen	Rasmus Andreasen Dam Andreasen
1880-1918	Andreas Rasmussen	Andreas Rasmussen

År	Gårdejer	Jord - ejer
1918-1956	Peter Kristoffer Nielsen (Andreas Rasmussens svigersøn)	Peter Kristoffer Nielsen køber jorden af Stamhuset i 1918
1956-1969	William Thorkild Nielsen	William Thorkild Nielsen

År	Gårdejer/jordejer	Jord - forpagter
1969-	Palle Mikkelsen	xxxxxxxxxx

Matrikel nummer 54:

Gl. matrikel nummer: 1

Slægtsforsker Torben Albret Kristensen har kortlagt fæsteforholdene på Strynø Kalv fra 1688 til 1787:

År	Gårdejer	Jord-fæster
1688	Christen Hansen	Christen Hansen
1691/92	Peder Friis Albretsen [gift med C.H.'s enke, Maren NN.]	Peder Friis Albretsen [gift med C.H.'s enke, Maren NN.]
1698/99	Peder Albretsen	Peder Albretsen
1725	Hans Pedersen Friis [P.A.'s søn]	Hans Pedersen Friis [P.A.'s søn]
1738	Hans Pedersen	Hans Pedersen
1739	Hans Pedersen	Hans Pedersen
1753	Hans Friis' enke [Maren Michelsdatter - † 1769]	Hans Friis' enke [Maren Michelsdatter - † 1769]
1778	Peder Hansen [H.F.'s søn]	Peder Hansen [H.F.'s søn]
1787	Rasmus Andreasen [P.H.'s svigersøn]	Rasmus Andreasen [P.H.'s svigersøn]

Bjarne Rasmussen (Kilde: Historiske huse og gårde):

År	Gårdejer	Jord-fæster
-1785	Peder Hansen	Peder Hansen
1785-1822	Rasmus Andreasen	Rasmus Andreasen
1852-1886	Rasmus Andreas Rasmussen	Rasmus Andreas Rasmussen
1886-1899	Rasmus Jensen Rasmussen	Rasmus Jensen Rasmussen

År	Gårdejer	Jord - ejer
1899-1918	Rasmus Andreas Rasmussen	Rasmus Andreas Rasmussen køber Jorden af Stamhuset I 1898
1918-1928	Jens Christian Dam	Jens Christian Dam
1928-1963	Peder Axel Dam	Peder Axel Dam
1963-1965	Ejendomshandler Christian Krogh (Han forpagter gården og jorden ud)	Ejendomshandler Christian Krogh
1965-1969	Ove Skov	Ove Skov

År	Gårdejer/jordejer	Jord - forpagter
1969	Arne Hansen	xxxxxxxxxxxxxxxx

Matrikel nummer: 55

Gl. matrikel nummer: 3

Slægtsforsker Torben Albret Kristensen har kortlagt fæsteforholdene på Strynø Kalv fra 1688 til 1787:

År	Gårdejer	Jord-fæster
1688	Mads Clausen	Mads Clausen
1691/92	Mads Clausen	Mads Clausen
1698/99	Claus Madsen	Claus Madsen
1725	Claus Madsen	Claus Madsen
1738	Mads Clausen	Mads Clausen
1739	Mads Clausen	Mads Clausen
1753	Mads Clausen [† 1760]	Mads Clausen [† 1760]
1778	Henrik Hansen [søn af Hans Friis på matr. 1 - † 1784]	Henrik Hansen [søn af Hans Friis på matr. 1 - † 1784]
1787	Peder Jensen [gift med en søster til H.H.'s enke]	Peder Jensen [gift med en søster til H.H.'s enke]

Bjarne Rasmussen (Kilde: Historiske huse og gårde):

År	Gårdejer	Jord-fæster
-1787	Henrich Hansen	Henrich Hansen
1787-1835	Peder Jensen	Peder Jensen
1835-1844	Lars Christensen, Barbara Jensdatter	Lars Christensen, Barbara Jensdatter
1844-1873	Rasmus Andreasen Christensen, Kathrine Larsdatter	Rasmus Andreasen Christensen, Kathrine Larsdatter
1873-1918	Claus Gommesen Rasmussen	Claus Gommesen Rasmussen

År	Gårdejer	Jord - ejer
1918-1945	Rasmus Andreasen Rasmussen	Rasmus Andreasen Rasmussen køber jorden af Stamhuset i 1918
1945-1969	Claus Gommesen Rasmussen	Claus Gommesen Rasmussen

År	Gårdejer/jordejer	Jord - forpagter
1969-	Palle Mikkelsen	xxxxxxxxxxxxxxxx

Matrikel nr 53

Gården "Vesterlide" til venstre i billedet i 1939.

Det nuværende stuehus er bygget i 1931

(Foto: kb.dk – Sylvest Jensen)

Bygningshistorie jvf bogen "Historiske huse og gårde på Strynø" hvorfra jeg citerer følgende:

"Gårdsanlægget optræder som forsikret i 1792. Det var tre-længet og beliggende omkring den endnu eksisterende stenbrobelagte gårdsplads. Det havde stuehus i syd, stald, port og ladehus i vest og nord.

Disse bindingsværksbebyggede udlænger blev nedtaget og genopført i grundmur med stråttækt tagværk i 1883. Svinehuset mod vest blev bygget i 1905. Motorhuset er kommet til senere.

Stuehuset stod i bindingsværk indtil 1931, da det nuværende blev bygget.

Strynø Kalv
Mat. 53

Maren Elisabeth Gommessdatter var gift med Rasmus Mortensen
Xxxx – 1780

Maren Elisabeth Gommessdatter der nu er gift med Jacob Christensen
1780 - 1798

Jacob Christensens broder Peder Christensen driver gården efter broderens død
1798 – 1805

I 1805 overtager **Karen Møllers Andersdatters** stedsøn Andreas Rasmussen
"mat. nr 53

Maren Elisabeth Gommessdatter født 1731 død 1802. Hun var 2. datter af Birkedommer **Claus Jensen Møllers** søn Gomme Clausen

Maren Elisabeth Gommessdatter var først gift med Rasmus Mortensen fra slægten "Rasmus Mortensen Strynø Kalv" (skema 31A).

Rasmus Mortensen havde mat. nr. 53 på Strynø Kalv.

Maren Elisabeth Gommessdatter og Rasmus Mortensen fik sønnen **Gomme Rasmussen** i 1760.

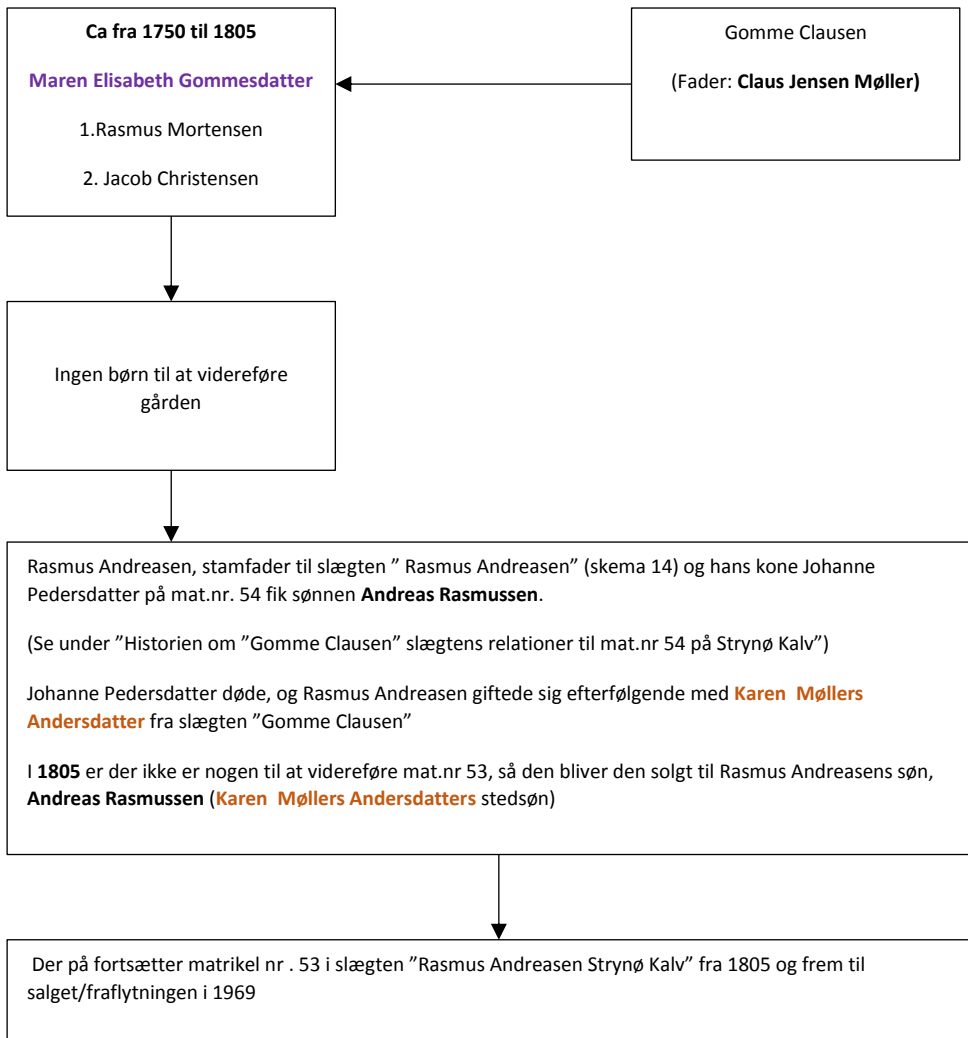
Rasmus Mortensen døde den 13.2.1780, og samme år, den 6.12, døde også sønnen **Gomme Rasmussen**. De er sandsynligvis "gået gennem havisen" og druknet...

Enken **Maren Elisabeth Gommessdatter** giftede sig efterfølgende med Jacob Christensen fra Strynø slægten "Christen, Hans & Peder Jacobsen" (skema 61) den 15.5.1781.

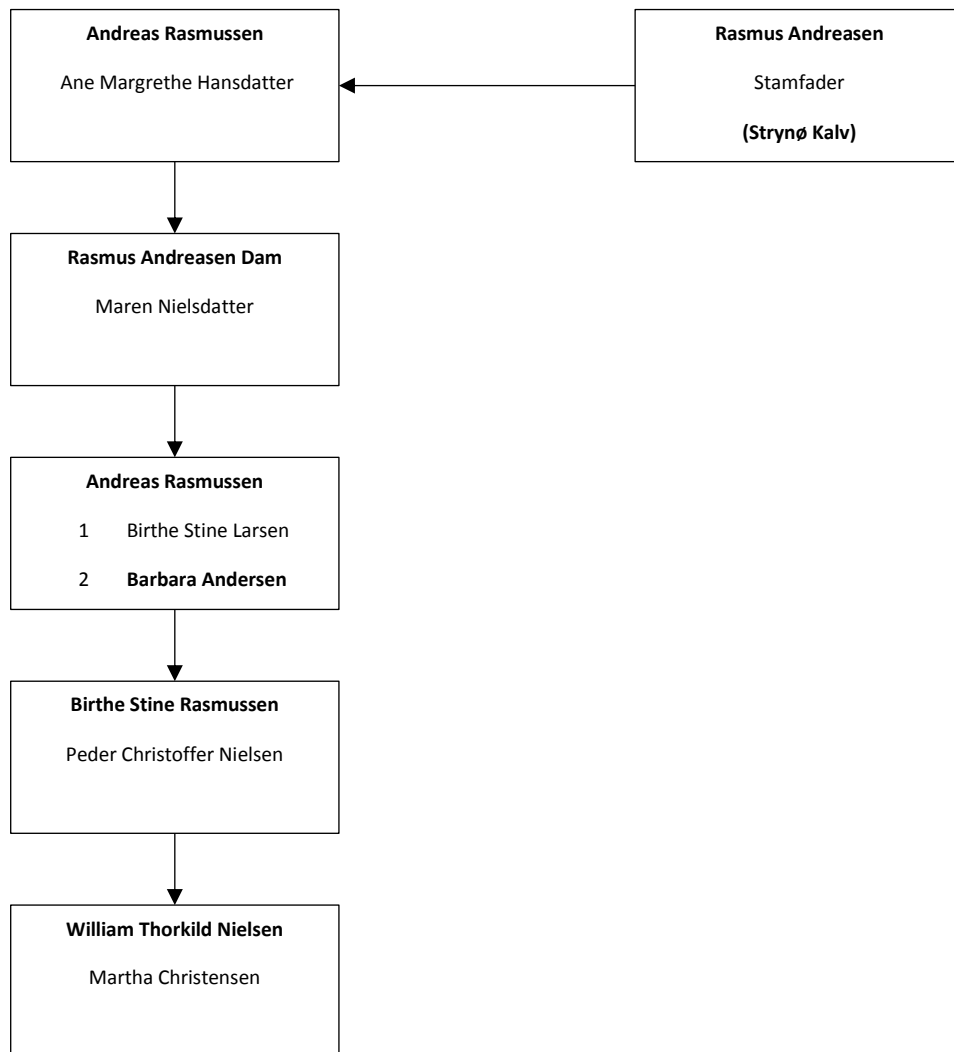
Maren Elisabeth Gommessdatter døde i 1802, og Jacob Christensen gik på et tidspunkt på aftægt frem til sin død i 1822.

De fik ingen børn, og mat.nr. 53 sælges i 1805 til Rasmus Andreasens søn, **Andreas Rasmussen** (**Karen Møllers Andersdatters** stedsøn)

Rasmus Andreasen har mat.nr. 54 på Strynø Kalv, og er stamfader til "Rasmus Andreasen" slægten.

"Rasmus Andreassen" slægtens relationer til mat. nr 53 på Strynø Kalv

"Rasmus Andreasen" slægtens relationer til mat.nr 53 på Strynø Kalv

Rasmus Andreasen (født 1761 død 1821) er "stamfader" til slægten "Rasmus Andreasen" (skema 14A).

Rasmus Andreasen var først gift med Johanne Pedersdatter, men hun døde i 1789.

Derefter giftede han sig med Inger Marie Pedersdatter, men hun døde i 1812.

Derefter blev han gift med **Karen Møllers Andersdatter** fra "Gomme Clausen" slægten i 1813. De fik en datter **Inger Marie Rasmusdatter** i 1814, men hun døde i 1833 uden efterladte.

Rasmus Andreasen og Johanne Pedersdatter fik sønnen:

2. **Andreas Rasmussen**, født 1787 død 1827

Andreas Rasmussen, senere enken Anne Magrethe Jensdatter 1805 – 1844

Andreas Rasmussen købte matrikel nr 53 på Strynø Kalv i 1805 efter enken **Maren Elisabeth Gommessdatter** fra slægten "Claus Jensen Møller" og/eller fra hendes mænd Jacob Christensen og hans bror Peder Christensen.

Der på fortsætter matrikel nr 53 i slægten "Rasmus Andreasen" frem til salget/fracflytningen i 1969 på følgende vis:

Andreas Rasmussen blev gift med Ane Margrethe Hansdatter fra slægten "Rasmus og Hans Mortensen" (skema 13B) i 1805.

De fik børnene:

1. Marie Elisabeth Andreasdatter (født 1806, død 1875)
2. **Rasmus Andreasen Dam Andreasen** (Født 1808, død 1890)
3. Jacob Andreasen (født 1810, død 1871)

4. Peder Andreasen (født 1814, død 1887)
5. Maren Møllers Andreasdatter (Født 1817, død 1845)
6. Hendrik Andreasen
7. Morten Andreasen

Andreas Rasmussen overdrager matrikel nr. 53 til sønnen **Rasmus Andreasen Dam Andreasen** i 1844.

Rasmus
Andreasen Dam
Andreasen
1844 – 1880

Rasmus Andreasen Dam Andreasen blev gift med Maren Nielsdatter fra slægten "Niels Mortensen" (skema 13A) i 1844.

De fik børnene:

1. Anne Magrethe Rasmussen (Født 1845, død 1925)
2. **Andreas Rasmussen** (Født 1847, død 1928)
3. Maren Møllers Rasmussen (Født 1849, død 1864)
4. Ane Kathrine Rasmussen (Født 1850, død 1932)
5. Niels Larsen Rasmussen (Født 1852)
6. Ane Marie Rasmussen (Født 1855, død 1937)
7. Karen Møllers Rasmussen (Født 1859, død 1895)
8. Maren Rasmusen (Født 1861, død 1890)

Rasmus Andreasen Dam Andreasen overdrager matrikel nr 53 til sønnen **Andreas Rasmussen** i 1880.

Andreas
Rasmussen
1880 – 1918

Andreas Rasmussen blev gift med Birthe Stine Larsen fra slægten "Niels Strangesen" (skema 6) i 1879 og de fik børnene:

1. Lars Nielsen Rasmussen (Født 1879)
2. Rasmus Andreasen Rasmussen (Født 1880)
3. Mette Marie Rasmussen (Født 1883, død 1883)

Birthe Stine Larsen dør i 1886 hvorefter **Andreas Rasmussen** blev gift med Barbara Andersen fra slægten "Brandt" (skema 8B) i 1888.

Andreas Rasmussen og Barbara Andersen fik børnene:

1. **Birthe Stine Rasmussen** (Født 1889)
2. **Martine Marie Rasmussen** (Født 1891)
3. **Laura Rasmussen** (Født 1895)

**Peter Christoffer
Nielsen**
1918 – 1956

Birthe Stine Rasmussen blev gift med Peter Kristoffer Nielsen fra Birkholm i 1913.

De overtog matrikel nr 53 i 1918.

De tre gårdmænd på Strynø Kalv i 1936

Fra venstre: **Peter Kristoffer Nielsen**, Rasmussen Andreasen
Rasmussen, Peder Axel Dam

Birthe Stine Rasmussen og Peter Kristoffer Nielsen fik børnene:

1. Rasmus Andreas Nielsen (Født 1914)
2. Ester Leonora Nielsen (Født 1916)
3. Helge Kroman Nielsen (Født 1919)
4. Robert Erling Nielsen (Født 1921)
5. Gunna Elisabeth Nielsen (Født 1923)
6. **William Thorkild Nielsen** (født 1925, død 1997)
7. Jutha Helene Nielsen (Født 1929)

William Thorkild Nielsen blev gift med Martha Christensen (født 1933) fra slægten "Johan Jacobsen" (skema 31B) i 1956.

Thorkild og Martha Nielsen i 1965

(Foto: Winnie Hansen)

**William Thorkild
Nielsen
1956 - 1969**

Thorkild og Martha Nielsen fik børnene:

1. Rita Nielsen (født i 1957)
2. Conni Nielsen (født i 1960)
3. Karsten Nielsen (født i 1963)

William Thorkild Nielsen overtog matrikel nr 53 i 1956, og drev den frem til salget til Palle Mikkelsen og Arne Hansen i 1969.

Efter salget af gården på Strynø Kalv købte **William Thorkild Nielsen** "Grevegården" der lå Snøde Bygade 40 på Langeland.

"Grevegården" Snøde Bygade 40 i 1950
(Foto: kb.dk – Sylvest Jensen)

Bemærk:

"Grevegården" har ganske givet gennemgået en modernisering inden William Thorkild Nielsen flyttede ind med sin familie i 1969 thi fotoet på foregående side blev taget helt tilbage i 1950.

William Thorkild Nielsen døde i 1997.

Martha Nielsen (født Christensen) bor i Rudkøbing i skrivende stund.

Rita Nielsen blev gift med Martin Hansen.

De bor i Odense og har datteren Stine Munch Hansen.

Conni Nielsen blev gift med Finn Hansen

De bor i Svendborg.

Karsten Nielsen bor i Odense.

Gård 53 - slægtsfortællinger

Martha Nielsen fortæller om 1950erne og 1960erne på øen

”Erindringer fra Strynø Kalv”

Skrevet af Stine Munch Hansen (2017)

Det følgende er skrevet på vegne af og i samarbejde med min mormor, Martha Nielsen, som boede på Strynø Kalv fra 1956, hvor hun blev gift med min morfar, Thorkild Nielsen, og frem til 1969, hvor de forlod øen og flyttede til en gård ved Snøde på Langeland.

Landbrug

Størstedelen af livet på gården ”Vesterlide” på Strynø Kalv bestod i arbejdet med at passe gården, og de 13 år, hvor Martha boede på øen, var præget af en række moderniseringer og forbedringer af den gamle slægtsgård.

Telefon havde de haft på Strynø Kalv i nogen tid, og allerede et par år inden Martha kom til øen, havde de fået traktor som supplement til hestene, og elektriciteten fulgte efter omkring 1954-55. Der havde været fest på Strynø Kalv i 1954 i forbindelse med Gunnas bryllup (Thorkilds søster), og her havde de haft problemer med at slukke gaslamperne efter festen, og dette havde ført til, at stuehuset var fuldt oplyst hele natten. Denne hændelse var medvirkende til, at de fik mod på at opføre det lille fælles elværk, som forsynede alle de tre gårde med strøm.

I starten foregik høsten med en selvbinder, som var bundet for 3 heste – de to var Martha og Thorkilds egne nordbagger, Hjalmar og Hulda, og herudover en hest, som blev lånt inde hos Peder Dam på nabogården.

Negene blev herefter stillet i traver eller ”kramer” hvor de stod på marken og tørrede inden de med håndkraft blev læsset på en vogn og kørt til tærskværket, som stod hjelmen bag ved stuehuset, hvorefter kornet i sække, og halmen blev skubbet op på loftet.

En af de større forandringer, som fandt sted i løbet af Marthas tid på Strynø Kalv, var anskaffelsen en mejetærsker, som blev sejlet til øen ved hjælp af to store sammenbundne pramme. Herefter foregik selve høstarbejdet med mejetærskeren, som var spændt efter traktoren, da det ikke var en selvkørende model. Martha sad foran og

styrede traktoren, mens Thorkild stod på siden af mejetærskeren for at holde øje med den. Her havde han en snor inden for rækkevidde, som var bundet til traktorens kobling, og ved at trække i denne kunne han få traktoren til at stoppe, hvis der var noget galt, da det på grund af larm fra maskineriet ikke var muligt for Martha at høre ham hvis han sagde noget.

Samtidig med mejetærskeren kom også en halmpræsser til øen, som lettede arbejdet med halmen.

Ud over kornmarker havde de også marker med græs, hvor der blev slået hø. Denne blev tørret og vendt på marken og efterfølgende sat i stakke. Også her blev der i deres tid moderniseret med køb af en skårlægger.

En anden vigtig afgrøde var roerne, som blev hakket manuelt række for række, for at fjerne de overskydende planter, og når roerne var blevet store blev toppen hakket af og samlet, og selve roerne blev høstet med håndkraft og lagt i roekulen, som var en slags tagkonstruktion dækket med et tykt lag af halm og tang, og her blev roerne opbevaret hen over vinteren indtil de skulle bruges. En stor hjælp var det, da Thorkild fik en aftale i stand med en mand fra Strynø om, at han skulle sejles over til øen med sin enkornssåmaskine, når der skulle sås roer. Dette gjorde, at de slap for lagt de fleste af de ekstra roeplanter, som de tidligere skulle fjerne med hakker, og til høsten blev der anskaffet en grønthøster til roetoppene, som herefter blev brugt til ensilage, og en roeptager til selve roerne.

På gården havde de udover de to arbejdsheste også malkekvæg, grise, høns og gæs. I forhold til dyreholdet blev der også moderniseret, hvilket blandt andet betød at kostalden blev beklædt med grønne fliser på væggene for at gøre det nemmere for Thorkild at holde rent i stalden.

Dagen startede hver morgen med, at de måtte hen til øens lille elværk for at starte motoren, for at have strøm nok til at drive malkemaskinen, og efter malkningen blev mælken fragtet med båd til mejeriet på Strynø.

Det var mændene fra de tre gårde, Thorkild, Claus Gommesen og Peder Dam, der skiftedes til at sejle turen med mælken en uge af gangen.

Når de havde en tyr, der skulle sælges blev denne også fragtet til Strynø, men den fik dog lov til at svømme turen derover selv spændt efter båden, da dette var nemmere end at sejle den over med pram, men det var først når dyrene var bestemt til at skulle forlade øen, at de fik lov til at komme ud i vandet, for hvis køerne fandt ud af at de kunne svømme, ville det være svært at holde dem fra at svømme til nogle af de andre øer.

Så når de for eksempel skulle have kvier på græs på Bredholm, så blev de sejlet derover.

Grisene derimod fik ikke lov til at svømme selv, så de blev i stedet fragtet levende til Strynø i kasser, når de skulle sælges, og her kom der en Vognmand og hentede dem.

Æggene fra gårdens høns var både til eget brug, men de blev også solgt til Strynø, og det lille skur eller æggehus bygget på stolper, som i dag stadig kan ses ved Møllebroen på Strynø, blev bygget til opbevaring af disse.

Gæssene derimod blev slagtet og plukket inden de blev solgt videre i hel stand, med hovedet stadig siddende på dyrene. Den sidste del af deres dyrehold på Vesterlide var bistaderne, som leverede frisk honning til familien.

Livet på øen

Martha og Thorkild boede ikke alene på Vesterlide, og selvom Thorkild havde overtaget driften af gården, så delte de stadig huset med hans forældre.

Hans mor Birthe, som også selv var født på Strynø Kalv, boede med familien i alle årene, og hans far Peder, som oprindeligt kom fra Birkholm, boede også i huset indtil hans død i 1960.

Størstedelen af familiens grøntsager kom fra køkkenhaven, men andre varer som for eksempel mel og gryn blev bestilt hos Martha Albertsen, som havde købmanden på Strynø.

Dette foregik ved at de dagen i forvejen ringede og bestilte deres varer, som herefter blev pakket i kasser og leveret ned til møllen næste morgen, således at varerne kunne fragtes det sidste stykke hjem til Strynø Kalv med mælkebåden.

Martha Albertsen havde de fleste af de ting, de skulle bruge, og havde hun det ikke, så kunne hun skaffe det, og hørte hun ikke fra dem i et par dage, så ringede hun selv over

til Kalven for at høre, om der var noget de manglede. Varer som ost, smør og valle blev hentet fra mejeriet og blev modregnet den mælk, som de leverede dertil fra gården.

En anden og væsentlig modernisering, som også kom i løbet af Martha og Thorkilds år på Vesterlide, var at Strynø Kalv fik sin første, og eneste, bil.

En gammel, ikke indregistreret folkevogn blev sejlet derover ombord på en pram, og bilen blev herefter brugt som erstatning for traktoren til den daglige transport mellem gården og den lille cement-mole. Indtil bilen kom til øen havde traktoren været i brug, også når man skulle hente gæster ved bådene, og disse blev kørt frem og tilbage siddende på bænke bag på traktoren.

Med bilen blev det herefter muligt at komme ned til bådene i tørvejr og det blev også nemmere at transportere ting og varer frem og tilbage, og derudover syntes Thorkild da ikke, at de skulle undvære bil, bare fordi de boede på Strynø Kalv.

En gang i løbet af de sidste par år, fik familien deres første fjernsyn, men også her gav ø-livet en ekstra lille forhindring, eftersom deres fælles elværk kun kunne levere 110 volts strøm og ikke de nødvendige 220 volt. Derfor havde de en omformer stående på en stol på loftet, som skulle køre for at de kunne se fjernsyn.

Omformeren var dog ikke helt driftssikker og havde en tendens til at stå og ryste, så dette medførte at der var placeret en pude mellem den og stolen, men når dette ikke var tilstrækkeligt måtte de sende en op for at stå og støtte den deroppe.

I løbet af Martha og Thorkilds 13 år på Strynø Kalv fik de tre børn, Rita, Conni og Karsten, og da de ældste nåede skolealderen skulle de sejle til og fra skolen på Strynø.

Om morgenen tog de med til Strynø, når mælken fra gårdene skulle sejles over. Når børnene skulle hjem igen blev de atter hentet på Strynø, for det meste af Thorkild, men om sommeren også af og til af Martha, hvis vejret en sjælden gang i mellem blev for dårligt til at sejle i, så havde de altid den mulighed at lade børnene vente eller overnatte hos Marthas mor på Strynø.

På trods af øens afsidesliggende placering så var der altid mange gæster på øen, herunder for eksempel alle Thorkilds søskende med familier hver gang de kom hjem på besøg, men også flere gange var der besøg fra udlandet, når enten de selv eller deres bekendte ville vise øen frem til folk ude fra.

Også flere markvandring blev det til, hvor interesserede folk fra fastlandet og journalister blev vist rundt på Strynø Kalv, for at se hvordan de levede og drev landbrug derovre.

Vesterlides placering gjorde alt mere besværligt, men de følte sig aldrig ensomme eller isolerede.

En tilbagevendende begivenhed, som også trak en masse folk til var harefangsterne, hvor blandt andet flere højtstående folk, som for eksempel direktører og lignende, blev sejlet til øen.

De første år mens Marta var kone på Vesterlide gik man på jagt efter harerne med geværer, men senere begyndte man i stedet at fange dyrene levende for at sende dem videre til for eksempel Italien, hvor de skulle bringe nyt blod til de lokale harekolonier dernede.

Harefangsterne foregik ved at en gruppe gik rundt og klappede harerne op fra deres skjul, mens andre fangede dem i nogle lange net, som blev spændt ud mellem folk.

Harerne blev herefter pakket i kasser og sendt til udlandet.

Blandt andet husker Martha at der blev afholdt en sådan harejagt den dag Kennedy blev skudt (1963)

Vind og vejr

Vind og vejr havde stor betydning for livet på Strynø Kalv, og især transporten til og fra øen var afhængig af vejret, men selvom dårligt vejr besværliggjorde turen, så var det ikke særlig ofte at de helt måtte opgive.

Når det trak op til stormvejr blev bådene flyttet om i læ på den anden side af øen fra deres plads ved den cementbroen for at beskytte dem, når de ikke var i brug.

Ofte blev turen mellem Strynø og Strynø Kalv dog taget selv i hårdt vejr, og for eksempel husker Martha at have ligget på knæ i prammen hen over barnevognen for at sikre den mod at falde i vandet på vej hjem i blæsevejr.

Og i regn og blæsevejr har de i deres unge dage kommet gennemblødte over til møllen, hvor de kunne skifte ud af det våde tøj, for så at fortsætte til bal på afholdshjemmet på Strynø.

Ikke kun regn og blæst kunne gøre det besværligt at komme fra øen, og når det var meget lavvandet måtte de køre ud til vandkanten med hestevogn for så at skifte over til bådene for at komme over den dybe rende mellem de to øer, og så atter at skifte over til en vogn for at komme det sidste stykke ind til Strynø, da bådene i disse tilfælde ikke kunne komme hele vejen over.

Og hver gang de skulle have dyr fragtet over måtte de ned og tjekke vandstanden om morgenen for at sikre sig at de overhovedet kunne komme over.

Den største udfordring i forhold til vind og vejr ved at bo et sted som Strynø Kalv var dog de udfordringer som vinteren bød på, og arbejdet med isen var både hårdt og tidskrævende.

Langt de fleste gange hvor vandet frøs til var isen ikke stærk nok til at bære noget, og i disse tilfælde måtte de bryde is hele vejen, og dette blev gjort med en isbryder, som var en højstævnet båd, der blev staget frem, hvorefter de ved at flytte vægten op i forenden af båden brød igennem isen. På sådanne dage kunne morgenens mælketur trække så meget ud, at de først var tilbage på Strynø Kalv over middag.

Nogle enkelte gange oplevede Martha dog også, at isen blev tyk nok til, at de kunne køre over med hest, men selv om dette var nemmere end at skulle bryde isen hele vejen, så var det på ingen måder ufarligt.

En vinter hvor Thorkild var på vej tilbage over isen fra Tåsinge efter at have været afsted med nogle grise, var han ved at blive fanget på isen på grund af tidevandet, for mens han havde været på isen var vandstanden steget, og da han kom til Strynø Kalv da nåede isen ikke længere helt ind, og der var nu et stykke med åbent vand mellem kanten af isen og stranden.

Den eneste mulighed han havde, hvis han ville undgå at skulle overnatte ude på isen, var at tvinge hestene ud i vandet og så håbe på at hverken de eller vognen væltede, og selvom det i dette tilfælde gik godt, så var Martha glad for at hun ikke vidste hvad Thorkild havde rodet sig ud i før han var nået helskindet hjem igen.

Også før Martha kom til øen havde vintervejret givet forskellige udfordringer - et eksempel herpå var engang de havde haft besøg af dyrlægen for at se til nogle dyr, og da han skulle hjem insisterede han på at han sagtens kunne finde vej hjem til Strynø over isen, så Thorkild og hans far, Peder, fulgte ham ned til cementbroen, og efter at have taget afsked var de blevet stående dernede, og efter et stykke tid var der kommet en mand forbi, som havde vinket og hilst venligt på dem, men det viste sig selvfølgelig at være dyrlægen, som var gået i ring på isen, og nu var kommet lige tilbage til dem.

En anden episode var dengang Thorkilds brødre, Robert og Andreas kom kørende i bil over isen fra Tåsinge, og de havde været temmelig nervøse da de foran bilen kunne se hvordan isen bølgede og vred sig, hvilket gjorde at de hverken turde stoppe eller vende om, så i stedet var de bare forsat med fart på mens de håbede på, at isen ville holde til vægten af bilen og dens to tossede passagerer.

Flytningen

Selvom det var et besværligt liv på Strynø Kalv, så var det ikke nogen let beslutning at tage, da flytningen blev en realitet i 1969, og det var en kombination af flere ting, der til sidst gjorde at de måtte give op.

Vinteren forinden havde været ualmindelig hård for øboerne, da blandt andet de daglige ture mellem Strynø Kalv og Strynø havde voldt store problemer på grund af is, som umuliggjorde almindelig sejlads, men som samtidig ikke var stærk nok til at bære. På

dette tidspunkt var de kun to familier tilbage på øen og vinteren tog hårdt på Thorkild og den efterhånden aldrende Claus Gommesen.

En anden medvirkende grund til at de måtte opgive gården var, at mejeriet på Strynø var lukket nogle år forinden, så i stedet for at kunne nøjes med at aflevere mælken på Strynø, så måtte den nu fragtes hele vejen til Simmerbølle på Langeland.

En tredje og ganske afgørende faktor var dog at Martha og Thorkilds ældste datter, Rita, det følgende skoleår ville blive nødt til at skifte skole, eftersom Strynø skole kun gik til og med 4. klasse, og dette ville betyde, at de ikke længere kunne holde familien samlet, da det hermed ikke ville være praktisk muligt for hende at bo hjemme.

Hvis de valgte at blive boende måtte de i løbet af nogle få år sende alle tre børn hjemmefra, og det var ikke nogen rar udsigt.

Selvom grundene til at sælge var mange og reelle, så var det en hårdt for Thorkild at gøre det, efter at hans familie havde ejet gården i flere generationer, og både han og hans mor, som flyttede med familien videre til Langeland, var født og opvokset på gården.

Selve flytningen foregik som alt andet ved hjælp af pramme og både, men kørerne fik lov til selv at svømme over til Strynø, og herfra blev de sammen med alle familiens ejendele kørt til den nye gård ved Snøde på Langeland.

Livet på Strynø Kalv var måske nok særpræget, når man så det udefra, men Martha havde ikke gjort sig de store tanker om, hvordan det ville blive før hun flyttede derover, og Thorkild var jo født derovre, så i hverdagen var det ikke noget de bekymrede sig om, og det var først da de flyttede derfra, at de rigtig kunne mærke, hvor meget nemmere alting var uden de besværligheder som ø-livet medførte..

Martha Nielsens datter Conni fortæller om sine første 8,5 år på Strynø Kalv.

”Det første der falder mig ind er sejlturene til Strynø, hvor jeg nåede at gå i 1. klasse, inden vi skulle flytte. Når vejret tillod det, var det altid mor der hentede mig og også min storesøster Rita, når ellers vi fik fri samtidigt. Det var i den lille jolle med påhængsmotor. Ellers var det far der stod for transporten om morgenen, når også mælkespandene skulle med over til Strynø.

Når det var rigtigt dårligt vejr skulle vi sidde ved motorkassen midt i båden med en presenning over os, for ikke at blive våde af skumsprøjt eller regn, det var ikke rart, men i skole skulle vi. Jeg mindes nogle gange, hvor isen ved møllens anløbsbro var så voldsom, at vi ikke kunne komme i land. Da måtte vi lægge til ved et andet sted på Strynø og så gå i skole derfra. Jeg kan endnu mærke ubehaget ved at skulle komme ind midt i en time.

At vi børn ikke kunne gå til fritidsaktiviteter som nutidens børn og måske også den tids børn gør og gjorde, kan jeg ikke huske som et afsavn. Der var tit børn på Strynø Kalv og vi legede overalt og cyklede på markvejene, der lignede det, som dagens Mountain bikere ligefrem opbygger. Vi må vel være trendsættere.

Når mågerne havde lagt æg, tog vi rundt på engene og samlede æg, vi måtte bare ikke tage fra de reder, hvor der lå tre æg i, husker jeg. For der ville der være unger i, fik vi fortalt.

I de hårde vintre, når frosten rigtig tog fat, kunne vi gå rundt på voldene, som beskyttede de indre marker mod oversvømmelser. Så lå der et hårdt islag ovenpå sneen. Det islag kunne vi gå og glide på, blot måtte vi ikke komme for tæt på stranden, for så kunne vi glide ud på isen, som ikke alle steder nødvendigvis var lige sikker.

Naturen spillede en stor rolle på øen, som den naturligt vil gøre på en ø i dette klima. Dejligt en sommerdag, hvor vi måske sejlede over til en holm i nærheden og gik på opdagelse; dejligt en vinterdag med hård frost, hvor vi kan gå over isen til Strynø – fik endda engang en tur henover isen i en sidevogn til en motorcykel. Men naturen gjorde også, at vi måtte flytte. Flytte til Langeland, begynde et andet liv.

Jeg har ikke været på Strynø Kalv siden den dag i juli måned 1969.

Måske det er bedst sådan. Måske jeg ikke tør. Måske jeg bare vil lade minderne blive i fortidens skær.”

Gården matrikel nr 54

Foto af gården i 1957 (midt i billedet)

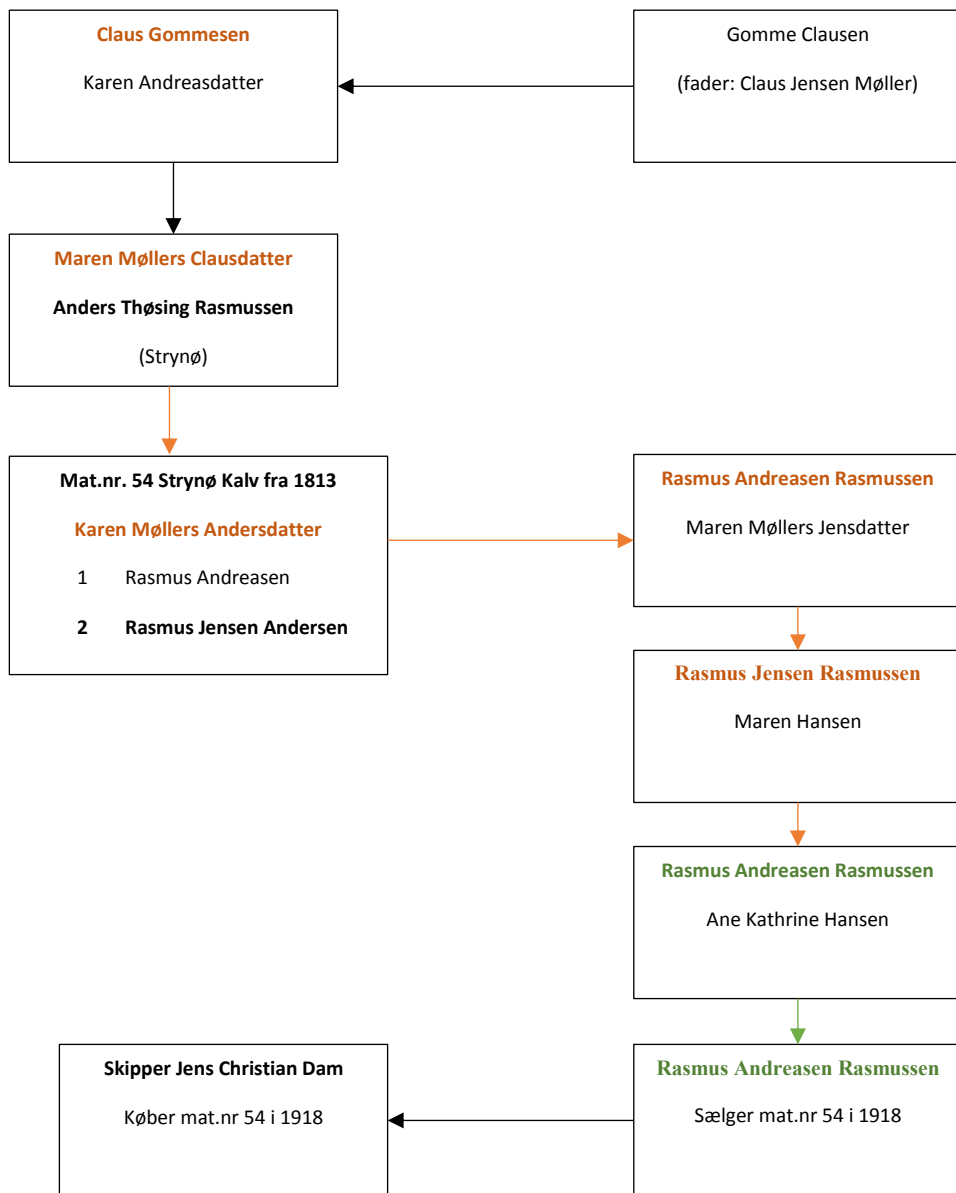
(kb.dk – Sylvest Jensen)

Bygningshistorie jvf bogen ”Historiske huse og gårde på Strynø” hvorfra jeg citerer følgende:

” I 1792 bestod gårdsanlægget af et fritliggende stuehus i syd, orienteret øst-vest, og to sammenbyggede udlænger mod vest og nord.

I 1875 blev stuehuset sammenbygget med vestlængens sydende til et regelmæssigt trelænget anlæg. Alle længer var bygget i bindingsværk og stråtækte. Nordlængen blev erstattet med den nuværende grundmurede bygning på den forriges plads i 1886, medens vestlængen lå uforandret til ca. 1958, hvor den nuværende ladebygning blev opført. Sandsynligvis er stuehuset fra 1875 blevet nedtaget ved samme lejlighed. Det var blevet afkortet fra øst og skalmuret i 1905, samtidigt med opførelsen af det nuværende stuehus og blev herefter anvendt som vaskehus m.m. Den fritliggende svinestald blev bygget i 1912.

Historien om "Claus Jensen Møller" slægtens relationer til mat.nr 54 på Strynø Kalv

” Claus Jensen Møller” slægtens relationer til mat.nr 54 på Strynø Kalv

Birkedommer Claus Jensen Møllers søn **Gomme Clausen** blev gift med Peder Albretsen Friis' datter **Cathrine Sophie Pedersdatter Friis** (f. 1696 – d. 1780). Peder Albretsen Friis havde gård nr. 54 på Strynø Kalv.

Gomme Clausens 2. søn **Claus Gommesen**, født 1734, var gift med Karen Andreasdatter fra slægten ”Steffen Larsen” (skema 38).

Claus Gommesen og Karen Andreasdatter fik datteren **Maren Møllers Clausdatter** (født 1775). **Maren Møllers Clausdatter** blev først gift med Anders Thøsing Rasmussen fra slægten ”Thøsing” (skema 2A).

Maren Møllers Clausdatter og Anders Thøsing Rasmussen fik 2 børn, heraf datteren **Karen Møllers Andersdatter**, født 1795 død 1857.

Karen Møllers Andersdatter blev gift med Rasmus Andreasen i 1813.

Rasmus Andreasen (født 1761 død 1821) er ”stamfader” til slægten ”Rasmus Andreasen” (skema 14A).

Rasmus Andreasen var først gift med Johanne Pedersdatter, men hun døde i 1789. Derefter giftede han sig med Inger Marie Pedersdatter, men hun døde i 1812. Derefter blev han gift med **Karen Møllers Andersdatter** fra ” Claus Jensen Møller” slægten i 1813.

Rasmus Andreasen og Johanne Pedersdatter fik sønnen:

3. **Andreas Rasmussen**, født 1787 død 1827

Andreas Rasmussen blev gift med Ane Margrethe Hansdatter i 1805, og han købte matrikel nr 53 på Strynø Kalv i 1805 efter enken **Maren Elisabeth Gommessdatter** fra slægten ”Gomme Clausen” og/eller fra hendes mænd Jacob Christensen og hans bror Peder Christensen.

Der på fortsætter matrikel nr. 53 i slægten ”Rasmus Andreasen” frem til salget/fracflytningen i 1969.

Rasmus
Andreasen &
Johanne
Pedersdatter &
Inger Marie
Pedersdatter
1785 – 1813

Rasmus Andreasen og Inger Marie Pedersdatter fik børnene:

5. Rasmus Hansen Rasmussen, født 1790
6. Johanne Marie Rasmusdatter, født 1795 død 1858
7. Dødfødt dreng, 1796
8. Maren Møllers Rasmusdatter, født 1801

Rasmus
Andreasen &
Karen Møllers
Andersdatter
1813 – 1822

Rasmus Andreasen og **Karen Møllers Andersdatter** fik barnet:

4. **Inger Marie Rasmusdatter**, født 1814 død 1833

Rasmus Andreasen fra slægten "Rasmus Andresen" (skema 14A) havde matrikel nr 54 fra 1785 og frem til han døde i 1821.

Rasmus Jensen
Andersen &
Karen Møllers
Andersdatter
1822 - 1852

Enken efter Rasmus Andreasen, **Karen Møllers Andersdatter**, gifter sig efterfølgende med urmager Rasmus Jensen Andersen fra slægten "Anders Clausen" (4A) i 1821, og de drev matrikel nr 54 på Strynø kalv fra 1822 og frem til 1852.

Karen Møllers Andersdatter og urmager Rasmus Jensen Andersen fik børnene:

5. Karen Rasmusdatter, født 1822
6. **Rasmus Andreasen Rasmussen**, født 1825 død 1906
7. Maren Møllers Rasmusdatter, født 1827 død 1829
8. Maren Møllers Rasmusdatter, født 1831

Rasmus
Andreasen
Rasmussen
1852 – 1886

Rasmus Andreasen Rasmussen blev gift med Maren Møllers Jensdatter fra slægten "Peder Pedersen" (skema 23A).

Rasmus Jensen
Rasmussen
1886 – 1899

Rasmus Andreasen Rasmussen overtog mat. nr. 54 i 1852 og drev den frem til 1886.

Rasmus Andreasen Rasmussen og Maren Møllers Jensdatter fik børnene:

7. Rasmus Jensen Rasmussen, født 1852 død 1852
8. **Rasmus Jensen Rasmussen**, født 1853 død 1940
9. **Jens Larsen Rasmussen**, født 1856 død 1925

10. **Karen Møllers Rasmussen**, født 1859 død 1895
11. Anders Rasmussen, født 1861 død 1861
12. **Anders Rasmussen**, født 1865
- 13.

I skrivende stund er det ukendt hvad der blev af **Jens Larsen Rasmussen** og **Karen Møllers Rasmussen**.

Anders Rasmussen blev **skibsfører** og gift med Kathrine Larsen i 1892.

Rasmus Andreassen Rasmussen og Maren Møllers Jensdatters 1. søn **Rasmus Jensen Rasmussen** blev gift med Maren Hansen fra slægten "Thøsing" (skema 2A).

Rasmus Jensen Rasmussen overtog matrikel nr 54 på Strynø kalv i 1886 og drev den frem til 1899.

Rasmus Jensen Rasmussen og Maren Hansen fik ingen børn, og så vidt jeg kan finde ud af købte de gården og den tilhørende jord på Sandvejen 2, Strynø, i 1899 efter salget af mat.nr. 54, Strynø Kalv, til **Rasmus Andreassen Rasmussen** i 1899. Han er også fra slægten "Claus Jensen Møller"

Rasmus
Andreassen
Rasmussen
1899 - 1918

Rasmus Andreassen Rasmussen på Strynø køber som nævnt Mat. Nr. 54 på Strynø Kalv af **Rasmus Jensen Rasmussen** i 1899, og køber der på jorden til denne gård af stamhuset Ahlefeldt i 1918.

Rasmus Andreassen Rasmussen var søn af **Hans Jørgen Rasmussen**, der havde gården Stjernegade 16 på Strynø.

Rasmus Andreassen Rasmussen er dermed **fætter** til **Rasmus Andreassen Rasmussen** hvis far **Claus Gommesen Rasmussen** havde købt matrikel 55 på Strynø Kalv i 1873, der var året efter stormfloden.

Det kan nok hurtigt give forvirring med to fætre, der hedder det samme, og på samme tid har hver sin gård på Strynø Kalv...

Mat nr 16a

"Kvistgården"
Møllevejen 24

Jens Hansen
udflyttede
"Thøsing
slægtsgården
mat. 16" fra
Brovejen 1 i
Strynø by til
Møllevejen 24 i
1884

Gårdens byjord
(Brovejen 1)
blev frasolgt i
1932 hvorpå
der blev bygget
Brugs på
grunden.

Jens Hansen
1885

Anders Thøsing
Jensen
1885 - 1920

Rasmus Andreasen Rasmussen Møllevejen 24, Strynø

Gården i 1989

(Foto: kb.dk - Ariel/Dansk Luftfoto)

I 1885 udflyttede Jens Hansen sin "Thøsing slægtsgård mat.nr 16" i Strynø By til mat.nr. 16a på Møllevejen 24.

Jens Hansen's søn ***Anders Thøsing Jensen** overtager den udflyttede gård samme år (1885) hvorefter Jens Hansen i 1888 lader bygge huset på **Kirkestrædet 1**.

Rasmus Andreasen Rasmussen og hans kone Birthe Stine Rasmussen fra slægten "Niels Strangesen" havde som tidligere nævnt matrikel 54 på Strynø Kalv.

De fik ikke selv børn, så de adopterede en pige, **Edith Vera Gia**, født i Odense i 1908.

Rasmus
Andreasen
Rasmussen
1920 – 1956

Da pigen blev skolepligtig blev det - ifølge slægtsoverlevering - for hårdt for hende at skulle møde i Strynø skole, og i 1918 sælger **Rasmus Andreassen Rasmussen** derfor gården og jorden mat. nr. 54 Strynø Kalv, til **skipper Jens Christian Dam** fra slægten "Dam" (skema 1B) der bor med sin familie på **Kirkestrædet 1**, Strynø.

Rasmus Andreasen Rasmussen købte efterfølgende gården på Møllevej 24, Strynø af ***Anders Thøsing Jensen** i 1920.

Det var den tidligere "Thøsing slægtsgård mat. 16" i Strynø By som blev udflyttet til Møllevejen 24 af **Jens Hansen** i 1885.

Jens Hansens farmor var **Maren Møllers Clausdatter** hvis far var **Claus Gommesen** der ejede "Gammelgård" mat. nr. 3 i Strynø By i sin tid (han døde i 1794).

I skrivende stund gætter jeg på, at **Anders Thøsing Jensen**, **Jens Christian Dam** og **Rasmus Andreasen Rasmussen** indgik en eller anden form for "win-win" aftale omkring 1917/18/19/20 med hensyn til gårde og boliger...

Edith og Kaj
Nellemann
1956 -

Rasmus Andreasen Rasmussen's adoptivdatter **Edith Vera Gia Rasmussen** blev gift med Kaj Nellemann fra slægten "Jacob Rasmussen, Rungsoe & Kaj Nellemann" (skema 80) i Strynø Kirke i **1932**. I 1956 overtager **Edith Vera Gia Rasmussen** og Kaj Nellemann gården.

NB:

***Anders Thøsing Jensen** havde som nævnt købt huset på Kirkestrædet 1, Strynø af **skibsfører Jens Christian Dam** i 1917.

Anders Thøsing Jensen sælger huset på Kirkestrædet 1 i 1919 til tømrer og snedker Hans Thorvald Christensen gift med Maren Møllers Christensen. (Hans Thorvald ejede i forvejen nabohuset der lå Fredensgade 15. Det hus var opført i begyndelsen af 1800 tallet).

De fik fem børn, her i blandt **Martha Christensen** (født 1933) som blev gift med William Thorkild Nielsen i 1956. Han overtog gården mat. nr. 53 på Strynø Kalv efter sin far Peter Kristoffer Nielsen i 1956.

Mat nr. 62c

Kirkestrædet 1

Huset blev
opført af Jens
Hansen i 1888

Jens Christian Dam

Kirkestrædet 1

(Foto: Strynø Lokalhistoriske Arkiv)

”Dam” slægtens relationerne til gården på matrikel nr 54 på Strynø Kalv starter i **denne bog** på Strynø.

Jens Christian
Dam
1895 - 1917

I 1895 købte skibsfører **Jens Christian Dam** huset på Kirkestrædet 1, Strynø af enken efter Jens Hansen, Maren Hansen.

Jens Hansen var ham, der udflyttede sin ”Thøsing slægtsgård mat. nr. 16” i Strynø By til Møllevejen 24 i 1885, og som lod huset på Kirkestrædet 1 bygge i 1888.

Skibsfører **Jens Christian Dam** (født 1862, død 1935) fra slægten "Dam" (skema 1B) blev gift med Maren Albertsen (født 1870) fra slægten "Christen Albertsen" (skema 73) i 1890.

Jens Christian Dam og Maren Albertsen fik børnene:

Marie Hansine Elisabeth Dam (født 1891)

Rasmus Dam (født 1894)

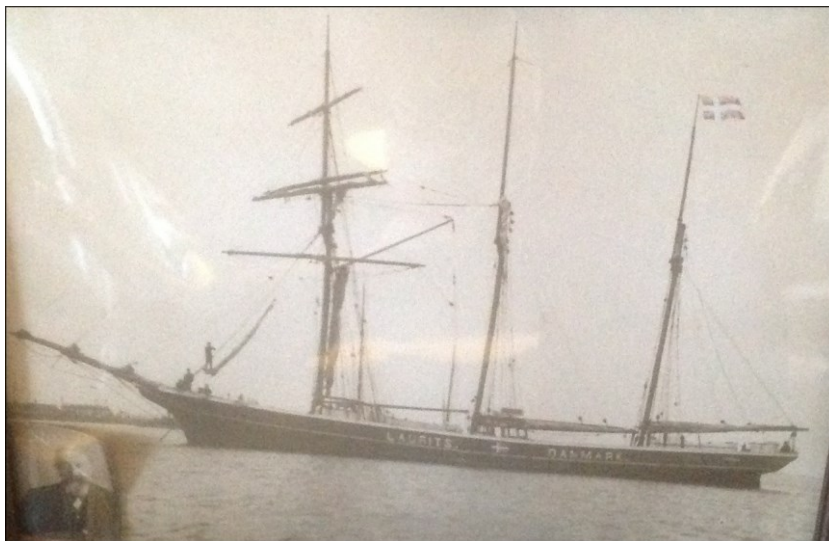
Christen Albert Dam (født 1896)

Dødfødt dreng 1897

Peder Axel Dam (født 1898, død 1984)

Jens Christian Dam var skibsfører på den tremastet bramsejlsskonnert "Laurits" af Thurø på 183 brt, søsat 1906 på Thurø ved R W Rasmussen.

I 1917 var skibet på rejse fra Valencia til København da skibet blev sænket den 9. marts 1917. På denne rejse var skibets skibsfører Chr. Sørensen, Troense. (Kilde: Erik B. Kromann, Marstal Søfartsmuseum)

(Foto: Anna Gurli Møller Madsen (Dam))

Tremastet bramsejlsskonnert "Laurits" af Thurø med foto af skibsfører Jens Christian Dam nederst til venstre.

Strynø Kalv
Mat. nr 54

Jens Christian
Dam
1918 – 1928

Peter Axel Dam
1928 – 1963

Foto af gården mat. nr 54 i 1957 (midt i billedet).
Gårdens udseende i 1957 er ganske givet næsten den samme som i
1918.
(kb.dk – Sylvest Jensen)

I 1918 købte skibsfører **Jens Christian Dam** gården og jorden mat. nr. 54 Strynø Kalv, af gårdejer **Rasmus Andreassen Rasmussen**, og samme år flytter **Jens Christian Dam** sammen med sin familie til øen.

I 1918 er gårdens udseende som på ovenstående foto; det lille el-værk eksisterede dog ikke i 1918, men er sandsynligvis bygget omkring 1950.

I Folketællingen fra 1921 fremgår følgende beboere på mat. nr. 54:

Tjenestefolk:

Rasmine Mortensen

Lydia Petersen

Ingvardt Martin Albertsen (hans faster var Maren Dam/Albertsen på gården).

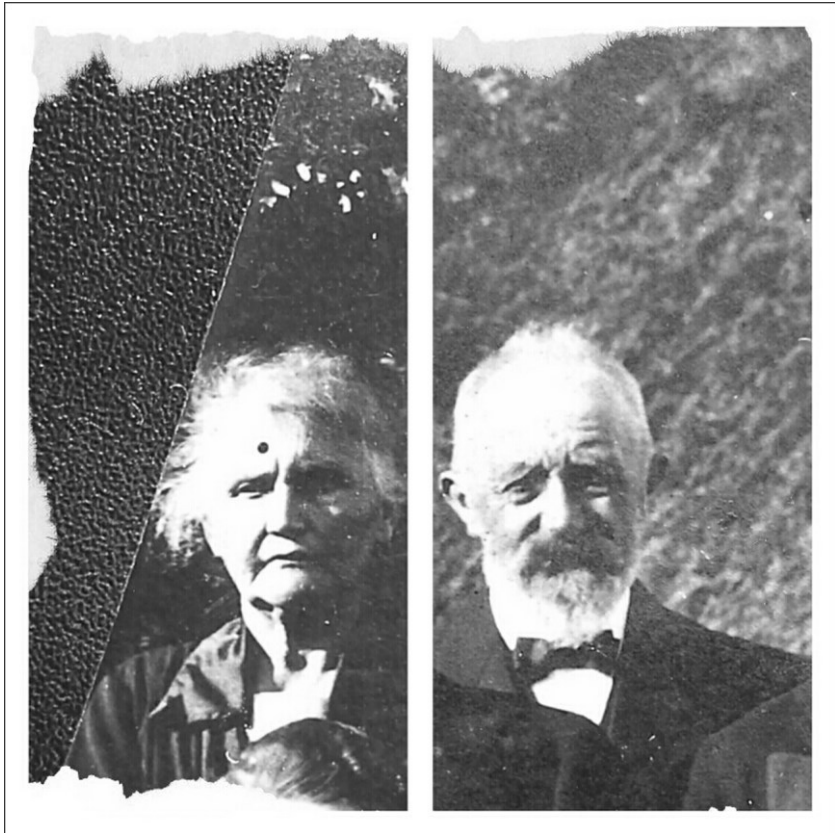
Gårdejer med kone og børn:

Jens Christian Dam,

Maren Dam (født Albertsen)

Marie Hansine Elisabeth Dam, født 1891, gift i 1919, bosiddende på øen i 1921 med manden Kristian Elvius Skjoldborg

Peder Axel Dam (gift med Anna Elisabeth Mortensen i 1922)

Jens Christian Dam og Maren Dam (født Albertsen)

(Foto: I Dam slægtens eje)

Jens Christian Dam's søn Peder Axel Dam (født 1898) blev gift med Anna Elisabeth Mortensen (født 1898, død 1978) fra slægten "Niels Mortensen" (skema 13A) i 1922.

Anna Elisabeth Mortensen var kusine til **Claus Gommesen Rasmussen** på gården mat. Nr. 55 da hans mor Maren Rasmussen (født Andersen) var søster til Barbara Andersen som var gift med Peder Mortensen, og de var forældre til bl.a. Anna Elisabeth Dam (født Mortensen).

Peder Axel Dam og Anna Elisabeth Mortensen fik børnene på Strynø Kalv:

1. Knud Dam (født 1923, død 1945)
2. Gerda Dam (født 1924, død 1984)
3. Hedvig Dam* (født 1926, lever anno 2017)
4. Erik Dam (født 1928, død 2010)
5. Anna Gurli Dam (født 1929, lever anno 2017)
6. Eva Margit Dam (født 1943, død 1945)

Gerda Dam blev gift med Anders Jensen, de boede i Troense og der fik de børnene:

1. Karl Aksel (Dam) Jensen (født 45)
2. Knud Erik (Dam) Jensen (født 46, død 2015)
3. John (Dam) Jensen (født 49, lever anno 2017)
4. Chris (Dam) Jensen (født 57, lever anno 2017)

Hedvig Dam blev gift med *Svend Nielsen i december 1948. De boede i Vindeby og Bjerreby, og der fik de børnene:

1. Mona Nielsen (født 1951)
2. Henning Nielsen (født 1949)
3. Magret Nielsen (født 1960)

Bemærk:

*Hedvig Dam's mand Svend Nielsen var lille broder til Klara Jensine Rasmussen, der blev gift med **Claus Gommesen Rasmussen** på mat. Nr. 55, Strynø Kalv i november 1933.

Erik Dam blev gift med Tove, de boede først på gården på Strynø Kalv men flyttede til Kærvejen 8, Strynø i 1961, og fra Strynø til Branderup i Sønderjylland i 1967.

De fik børnene på Strynø Kalv:

5. Lisbeth Dam (født 1954)
6. Margit Dam (født 1955)
7. Lene Dam (1956)
8. Mogens Dam (1959)

Anna Gurli Dam gift med Viggo Møller Madsen* fra Møllegården på Strynø. De flyttede til Djursland i 1953, og der fik de børnene:

1. Jette Møller Madsen (født 1954)
2. Bodil Møller Madsen (født 1956)
3. Kurt Møller Madsen (født 1959)
4. Jan Møller Madsen (født 1965)

Bemærk:

Hele historien om Strynø Mølle og Strynø Møllegård er uddybet i slægtsbogen «Claus Jensen Møller slægten i Det sydfynske Øhav»

I den bog er Viggo Møller Madsen også med.

Peder Axel Dam og Anna Elisabeth Dam
= Sølvbrylluppet 1947 =

(Foto: I Dam slægtens eje)

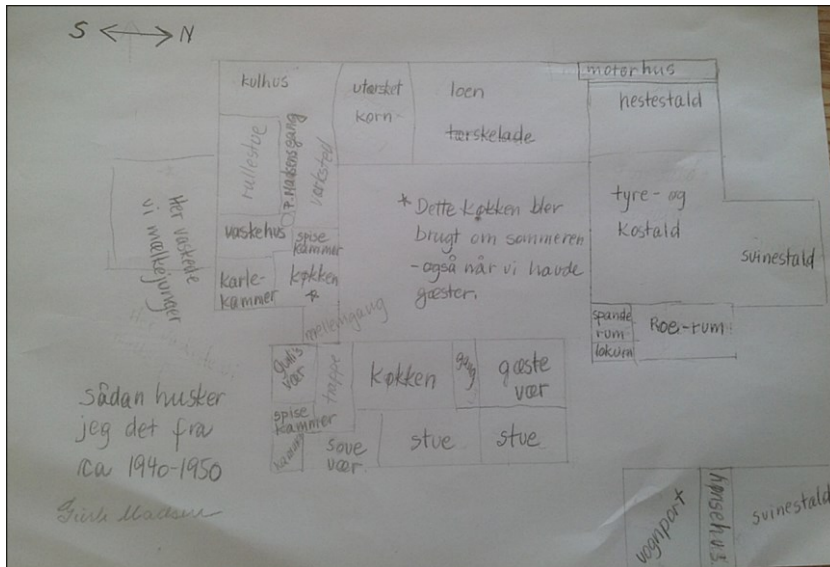
Mat. nr 54

Jens Christian
Dam
1918 – 1928

Peter Axel Dam
1928 – 1963

Foto af mat. nr 54 i 1957, kort tid **før** ombygningen

Grundplan af gården i 1940 - tegnet af Anna Gurli Møller Madsen (Dam) i 2017

Gården i 1960 – det gamle stuehus er væk og vestlængen ombygget
(kb.dk – Sylvest Jensen)

Jens Christian Dam overdrager gården matrikel nr 54 til sønnen **Peder Axel Dam** i 1928.

Peder Axel Dam udførte en større modernisering af gården i slutningen af 1950'erne.

Som det ses på ovenstående foto er vestlængen blev helt ombygget og har fået erstattet stråtaget med et nyt tag.

Det gamle stråttækte stuehus fra 1875 som blev bygget et par år efter stormfloden, er helt fjernet i 1960, sikkert ved samme lejlighed som vestlængen blev ombygget..

Det stuehus mod øst, som **Rasmus Andreasen Rasmussen** lod forny i 1886, ligger der dog stadig i skrivende stund.

Kærvej 8,
Strynø
Rasmus
Jørgensen
1937 – 1967

Erik Dam
forpagtede
gården fra 1961
til 1967

Gården på Kærvej 8, Strynø i 1957.

Strynø Mølle ses øverst til højre og Strynø Kalv øverst til venstre

(kb.dk – Sylvest Jensen)

På gården mat. nr. 54, Strynø Kalv, boede Peder Axel Dam, hans kone Elisabeth samt sønnen Erik Dam med sin kone Tove og deres fire børn født på øen i 1950erne.

I 1961 forpagtede Erik Dam gården på Kærvej 8, Strynø, af Rasmus Jørgensen, hvorefter Erik Dam flytter dertil med sin familie samme år.

Erik Dam ville imidlertid gerne skifte erhverv, og i 1967 flyttede familien derfor fra Strynø til Branderup i Sønderjylland.

Strynø Kalv
Mat. nr 54

Christian Krogh
1963 – 65

I 1963 sælger **Peder Axel Dam** matrikel nr. 54 på Strynø Kalv til ejendomsmægler Christian Krogh som forpagter gården ud til "Karl Hansen" slægten.

Efter salget af mat. nr. 54 i 1963 flyttede **Peder Axel Dam** og hans kone Anna Elisabeth Dam til Frederik Juels Vej 17 i Troense på Tåsinge hvor de fik bygget hus samme år.

Peder Axel Dam hjalp muren med at bygge huset og blev efterfølgende ansat som murerens medhjælper.

Senere blev **Peder Axel Dam** – der havde været sømand i sine unge dage før han flyttede til Strynø Kalv - Lodsmedarbejder indtil Lodsens døde.

NB:

Peder Axel Dam's broder **Rasmus Dam** blev senere toldmedhjælper i København, og kendt for sin forskning og foredrag om Strynø's fortid/slægter.

Rasmus Dam blev gift, og de fik sønnen **Poul Dam**, der blev folketingsmand og medstifter af partiet SF.

Læs også "Strynø Kalv og skolegangen"

Ove Skov
1965 – 1969

Ove Skov

I 1963 forpagtede Ejendomsmægler Christian Krogh matrikel nr. 54 på Strynø Kalv til Karl Hansen.

I 1965 sælger Christian Krogh mat. nr. 54 til Ove Skov, der havde det meget lidt flatterende øgenavn "Gårdslagteren"....!

Ove Skov forpagter jorden ud til Claus Gommesen og Thorkild Nielsen, og de driver jorden frem til 1969 hvor Ove Skov solgte mat. nr. 54 og den tilhørende jord til Arne Hansen.

"Karl Hansen" slægtens relationer til mat.nr. 54 på Strynø Kalv

Som tidligere nævnt havde ejendomshandler Christian Krogh købt gården mat. nr 54 på Strynø Kalv af Peder Axel Dam i 1963 hvorefter Christian Krogh forpagtede gården ud til Karl Hansen samme år.

"Karl Hansen" slægten i denne bog:

Karl og Erna Marie Hansen i 1965
(Foto: Winnie Hansen)

Karl Hansen (Født 1919, død 1990)

Erna Marie Hansen (Født Rasmussen 1921, død 2006)

De fik børnene:

1. Inge Lise Hansen (Født 1944)
2. Hans Erik Hansen (Født 1945)
3. Tove Hansen (Født 1950)

4. Rita Winnie Hansen (Født 1956)

Rita **Winnie** Hansen er forfatter til Slægtsfortællingen på side xx hvor hun skriver om sine oplevelser på Strynø Kalv i årene 1963 – 1965.

I 1965 købte Karl Hansen gården mat. på Ringgade 3 (denne adresse hedder i skrivende stund Møllevejen 13) af gårdejer Kaj Frede Clausens efterladte.

Karl Hansen og hans familie fraflyttede samme år den forpagtede gård på Strynø Kalv til sin købte gård på Ringgade 3/Møllevejen 13, Strynø.

Strynø:
Mat nr. 11c

Ringgade
3/Møllevejen
13

Karl Hansen
1965 – 1969

Ringgade 3/Møllevejen 13, Strynø

Gården i 1960erne – det næsten ”skjulte” stuehus ligger helt til venstre
(kb.dk – Sylvest Jensen)

Gårdens stuehus i 1960erne

Gårdens næsten "skjulte" stuehus; klippet ud fra et andet luftfoto.

Jernkonstruktionen, som man lige kan ane helt til højre, er den store vindmølle, der stod ved Strynø Elværk på nabogrunden, og den kunne trække en dynamo til elproduktionen.

Dette selvom der også var en dieselmotor inde i bygningen med selve elværket.

Strynø:
Mat nr. 33a

Nørrevej 12,
Strynø

Karl Hansen
1965 – 1969

Nørrevej 12, Strynø, i 1989
(kb.dk – Ariel Dansk luftfoto)

Tidligere i 1965 havde Karl Hansen købt gården på Nørrevej 12, Strynø af gårdmand Søren Marius Møller.

Karl Hansens datter Inge Lise Hansen og hendes daværende mand Ove Jørgensen (fra Aarup) flyttede nu fra Fyn til denne gård samme år.

De arbejder begge to efterfølgende i Niels Kold's hønseri i nærheden.

I 1967 købte Inge Lise Hansen og Ove Jørgensen huset på Skippergade 1, Strynø.

Ove Jørgensen arbejdede nu som Graver på Strynø Kirkegård. I løbet af sommeren 1968 flyttede de begge to fra Strynø.

I 1969 solgte Karl Hansen både gården på Ringgade 3/Møllevejen 13 og gården på Nørrevej 12 til ejendomsmægler Christian Krogh hvorefter "Karl Hansen" slægten flyttede fra Strynø til Jylland.

Gård 54 - Gurli Madsen (født Dam) - Min barndom og ungdom på Strynø Kalv

Gurli Madsen (født Dam) har i samarbejde med bogens forfatter Bjarne Rasmussen skrevet følgende i 2017:

” Jeg blev født på mine forældre Peder Axel og Anna Elisabeth Dam’s gård på Strynø kalv i 1929 som den på det tidspunkt yngste i en søskendeflok på fem – så jeg blev nok lidt forkælet gennem mine år på øen.

Dengang boede også min farfar Jens Christian Dam og min farmor Maren Dam på gården, og os børn elskede dem meget højt. Under måltiderne sad farfar ved bordenden, og min et år ældre storebror Erik og jeg sloges ofte om at få til at sidde på hans skød når vi skulle spise. Nogen gange fik vi begge to lov til at sidde der.

Min anden storebror Knud var født i 1923, men han blev meget syg og døde i 1945 da jeg var 14 år. Jeg havde en lillesøster Eva Margit som var født i 1943, men hun blev også syg og døde også i 1945 bare nogle få måneder efter min storebror Knud. Det var hårdt for hele familien på gården.

Mine forældre overtog gården i 1928, og der var mange daglige gøremål på gården. Min mor var ellers damefrisør inden da, men det kom så naboerne til gode, og det skete også at min kusine Marie Mortensen på Birkholm kom for at besøge sin bror Claus Gommessen Rasmussen der havde den hvidkalkede gård (nr 55) på Strynø Kalv. Så fik hun ordnet hår af min mor.

Peter Kristoffer og hans kone Birthe Stine Nielsen havde nabogården (nr 53). De havde syv børn. Deres datter Jutta og mig var lige gamle, og hun var min bedste veninde og vi legede meget sammen.

Jeg startede i 1. klasse på Strynø Skole i 1935 og jeg gik i klasse med Peter Kristoffer Niensens datter Jutta Helene Nielsen, og det var fint at vi var to, der kunne følges ad, og det gjorde vi gennem hele skoletiden på syv år.

Vi gik kun i skole hver anden dag. Vores ældre søskende, som fx Thorkild Nielsen og Erik Dam, gik jo de ulige dage, men jeg fulgtes en del med min storebror Erik Dam, og vi var altid gode venner og havde meget glæde af hinanden.

Der i 1935 havde gårdmændene på øen ikke motorbåd så sejladsen skete for sejl, og meget ofte måtte de krydse sig frem og det gik der tid med. Det kunne godt være en hård og lang tur inden vi var fremme ved Strynø Møllebro, og nogen gange nåede vi da heller ikke i skole til tiden. Så kunne skolelæreren godt finde på at sætte os bagerst i klassen fordi vi ikke var kommet til tiden hvilket vi syntes var uretfærdigt

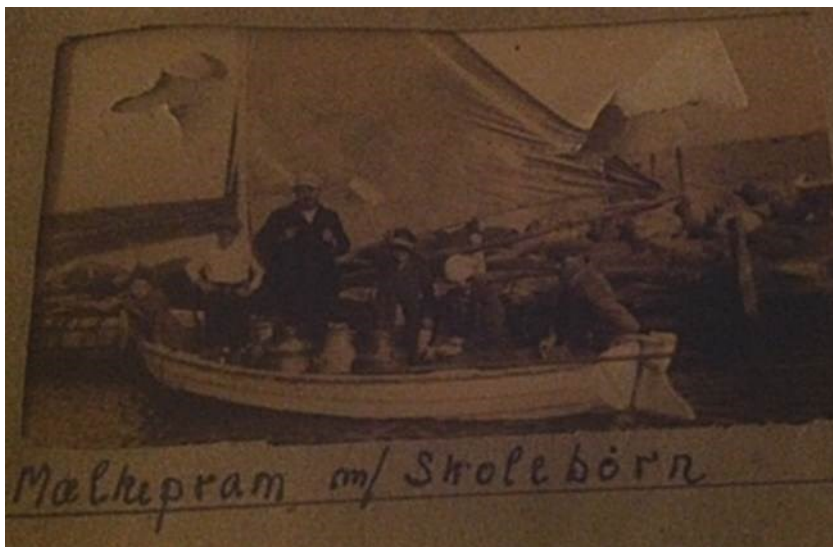

Foto fra 1930erne. Mælkeprammen ligger til kaj ved Strynø Kalv molen og er lastet med mælkeunger og skolebørn der skal sejles til Strynø for sejl. Min onkel Rasmus Dam, der bor i København, er på besøg og skal med til Strynø. Det er ham der står op i mælkeprammen.

Skolebørnene på Strynø kunne nå hjem til middag. Det kunne vi jo ikke, men så gik vi om til Bager Albertsen som jeg var i familie med gennem min farmor, og så fik vi kaffe med friskbagt brød og nogle gange fik vi Wienerbrød.

Når vi skulle tilbage til Strynø Kalv skole skiftedes vore fædre til at hente os ved Strynø Møllebro.

Vi oplevede også de hårde isvintre i 1940erne, og det var fint fordi så kunne vi spænde skøjterne på og nå frem til skolen uden at komme for sent..”

Om vinteren gik vi til Håndgerning på Afholdshjemmet, og der fik vi også kaffe og nogen gange mad med tilbage på skolen.

Når vi var hjemme på Strynø kalv gik vi ofte og legede nede ved stranden, og vi var ikke ret gamle førend vi selv kunne tumle robådene.

På dette foto fra 1930erne er jeg vel kun 8 – 9 år men kan selv ro lidt omkring.

Under min opvækst deltog jeg også i arbejdet på gården. Vi havde fx køer gående på eng om sommeren, og så malkede vi køerne med håndkraft ude på engen.

Både Jutta og jeg havde familie på Birkholm, og sommetider var vi begge to på besøg derovre. Efterhånden som vi blev ældre tog vi også til bal sammen ovre på Strynø Afholdshjem.

Jeg husker tydeligt den 9. april 1940. Rasmus Andreasen Rasmussen på nabogården (nr 55) kørte mælk den dag. Han sagde, at det nok var Norge der blev besat, men det var Danmark der blev besat i de dage.

Jeg husker også meget tydeligt, at der senere var en nat hvor der kom mange flyvere hen over os og det var vist både tyske og engelske flyvere. Vi blev beordret ned i kælderen og sad der. Lidt senere fandt vi rester af en bombe uden for øens sydside.

Det var hårde isvintre der i 1940erne, og en aften bankede det på vores vindue; vi var vist ikke så gode til at mørklægge. Det var en chauffør fra Marstal der var kørt fast på havisen på vej til Marstal forbi Strynø kalv. De var tre personer, og den ene var en tysk overordnet som havde været i Svendborg for at hente løn til de tyske soldater i Marstal.

De blev nødt til at overnatte på gården, og far bad den tyske soldat om at lade ham opbevare hans bælte med våben. Det blev gjort uden problemer for tyskeren var godt træt af krigen, og han var da også ligeglad med at vi kunne tage Radio Luxembourg på vores radio.

Næste dag fik de bilen gjort klar og kørte til Marstal, og sener sendte de os noget chokolade

I 1940erne var der ration overalt og således også i butikkerne på Strynø, men så tog vi sommetider til Marstal hvor det kunne være lettere at købe det vi havde brug for.

I 1953 blev jeg gift med Viggo Møller Madsen fra Møllegården på Strynø, og vi flyttede til Djursland samme år. Der fik vi børnene Jette, Bodil, Kurt og Jan”.

Gård 54 – slægtsfortælling – John Dam Jensen fortæller (2017)

John Dam Jensen har i samarbejde med bogens forfatter Bjarne Rasmussen udarbejdet følgende slægtsfortælling:

”Min mor Gerda Dam er født på Strynø Kalv (gård 54) og hun blev gift med Anders Jensen hvorefter de bosatte sig i Troense. Der blev jeg født i 1949.

I løbet af 1950erne var jeg ofte på sommerferie hos min morfar og mormor på Strynø Kalv, og det var altid noget som jeg så frem til.

På de to andre gårde kunne der også være ferieborn fra slægterne der, og så samles os børn og unge som regel altid om aftenen på gårdspladsenovre ved Claus Gommessens gård (nr 55)

Så legede vi forskellige lege, og hvis Rasmus (Claus søn) - der til daglig var i tømmelære på Ærø - var hjemme på sommerferie så kunne det ske at Rasmus og Povl gik ned til stranden for at skyde med salonriffel. Det syntes os, der var yngre, jo var vildt spændende.

Os ferieborn hjalp ofte til på gårdene på den måde, at vi fx. blev sendt til Strynø i forskellige ærinder. Så startede vi motorbådene og sejlede selv over til Strynø Møllebro og tilbage igen.

Jeg kan også huske dengang at gården (nr 54) blev ombygget omkring 1956/57 tror jeg at det var. Min morfar Pede Axel Dam havde lånt den store sorte pram af gårdejer Niels Riise på Strynø, og morfar stod selv for at sejle materialerne til gårdens ombygning fra Tåsinge (Stjoul) til Strynø Kalv.

Når vi ankom til Strynø Kalv blev materialerne hentet med morfars traktor og vogn.

Vi var også med til at sejle over til holmene for at grave sand der skulle bruges til at støbe med under ombygningen. Murermester Thorkild Nielsen på Strynø stod for ombygningen rent håndværksmæssigt – men morfar hjalp til. Den erfaring gjorde, at morfar også hjalp til dengang han skulle have bygget nyt hus i Troense i 1963.

Min morbroder Erik Dam boede på gården med sin familie dengang gården blev ombygget, men de flyttede til en gård på Strynø i 1961. I 1963 solgte min morfar og mormor gården og til Troense.

PS:

Der har også været en enkelt gang under isvintrene hvor vi besøgte familien på Strynø Kalv. Jeg kan således huske, at vi kørte i bil fra Tåsinge til Strynø og derfra over til Strynø Kalv.”

Gård 54 – slægtsfortælling - Winnie Hansen fortæller (2016)

I 1963 havde ejendomshandler Christian Krogh købt gården mat. nr 54 på Strynø Kalv af Peder Axel Dam. Samme år forpagtede Karl Hansen gården af Christian Krogh.

Karl Hansen bor i Aarup på Fyn sammen med sin familie, og de flyttede nu til Strynø Kalv.

I 2016 fortæller Karl Hansens datter Rita Winnie Hansen dette om familiens tid på Strynø Kalv og Strynø i årene 1963 –1968:

"Nedermarken, Aarup, november 1963; jeg husker tydeligt den december, da vi, min far Karl Hansen, min mor Erna, min 6 år ældre søster Tove og jeg Winnie, skulle flytte til Strynø Kalv.

Min far kom hjem og sagde " vi flytter om 14 dage" Jeg var en lille pige på bare 7 år og for mig var det en rejse til det skønneste sted I verden. At skulle bo på en lille ø.

Den flytning blev een af mange på min rejse gennem livet, men nok den jeg husker bedst.

Vi havde gård med tilhørende dyr som køer og grise og høns, og de skulle alle med.

De fleste blev læsset på min farbrors lastbil, men der var 2 kuld smågrise, som ikke ville kunne tåle turen på ladet af bilen, så dem blev der lavet et bur til, I vores gamle grå Opel stationcar..! Alt skulle sejles over ..køer, kalve, grise, traktor, og andre maskiner, møbler, ja alt. Og allerede den dag så vi, hvad naboskab betyder på en lille ø med kun 3 gårde.

På øen boede I forvejen Klavs og Nora på den ene gård og på den anden boede Thorkild og Marta med deres 3 børn Rita, Connie og Carsten. Og Thorkilds mor Bertha.

Klavs og Thorkild stillede op og sørgede for sejladsen, min far var absolut ikke søens mand på det tidspunkt, men var aldrig bange for at prøve nyt.

Jorden var ikke ordnet, da vi flyttede derover, så min storesøster, som var med derovre den første måned, måtte pløje I snestorm.

En af de først ting der blev købt for kunne klare strømmen derovre, var en lille larmende omformer. Vi kom med fryser og fjernsyn, som jo var beregnet til 220w, men på Kalven var der 110w, med eget elværk.

Vores skolegang foregik på Strynø, så hver morgen skulle vi sejle over, sammen med mælken, der skulle på mejeriet. Og blev hentet igen om eftermiddagen. Nogle dag skulle jeg vente på at min storesøster blev færdig, så blev jeg sat til at sy på gulvklude.

Det var en barsk tur om efteråret og vinteren. Storme og meget dårligt vejr kunne forhindre os i at komme over, men jeg husker ikke mange dage, hvor vi ikke kom afsted. Mælken skulle jo over. Om vinteren gik vi over isen for at komme i skole.

På gården stod der en nordbakke, "Lotte", da vi kom. Hun blev brugt som ridehest, men blev også spændt for halmriven af og til. Med Tove på sædet. En enkelt gang skete det, at den ikke lige var med på at skulle arbejde, så da de havde kørt et par omgange på marken, tog pokker ved Lotte.

Den sparkede bagud, riven lettede og hesten løb hjem. Uden Tove og riven...

Heste var en nødvendighed derovre. Når det var meget lavvande, blev de brugt til at trække båden med mælken over til Strynø. Om vinteren til at trække slæden over isen.

Vi havde Lotte, Klavs og Nora havde Hjalmer og Hulda. Jeg ved at Thorkild og Martha havde også 2, men husker ikke navnene.

Fritiden derovre var aldrig kedelig.

En af de første dage husker jeg ganske tydeligt. Vi børn fandt hurtigt sammen og på loftet ovre ved Thorkilds havde de samlet en masse ting, så vi kunne lege købmand. Alt fra kaffeposer til kiksæsker. De timer vi tilbragte deroppe var utallige, sommer og vinter. Om sommeren var der også vandet, der trak. Man lærte hurtigt at svømme og ro en båd.

Af og til fik vi lov at ro hjem fra skole selv, hvis vejret var til det.

Een ting min far aldrig lærte var at sejle efter kompas. Jeg husker specielt en dag hvor vi havde været udenø's.

Vi kom tilbage til Strynø først på eftermiddagen og havde lige den sidste lille tur til Strynø kalven tilbage.

Det var tåget, men der var jo kun en lille halv time hjem, så ingen problemer. Troede vi. Da vi havde sejlet rundt i halvanden time, tror jeg, han fandt ud af at vi var sejlet vild. Heldigvis kom vi nær land og havde ikke andet valg end at lægge til. Ingen af os vidste hvor vi var, men vi var så heldige at vi fandt en gård ikke langt fra stranden.

Det viste sig, at vi var endt ude sydpå, hvor en af mine skolekammerater boede. En halv time senere kunne vi se hjem. Den dag tror jeg nok min far lærte at have respekt for sejlads.

En anden gang var, da vi havde besøg af min farbror og hans familie fra London. Min far var sejlet til Strynø og da han skulle tilbage, var det blæst op og han kunne ikke starte påhængsmotoren.

Min farbror stod på molen på Kalven og kunne se Far havde problemer. Nu var de ikke brødre for ingenting, så min farbror hoppede i jollen og begyndte at sejle over. Hvad han ikke vidste var, at på den ene side af ruten over til møllen var der en masse sten, som man ikke skulle komme for tæt på.

Vi kunne se at han, på grund af blæsten, sejlede længere og længere over mod stenene. Så der blev vinket kraftigt for at få ham på ret kurs igen og heldigvis forstod han.

Af vores ture over isen, gående, husker jeg mest tydeligt den 7. marts 1965.

Vi havde dagene før været til min søster Inge Lises bryllup, der blev afholdt i Skydebjerg Forsamlingshus tæt på Årup i Assens Kommune - og nu skulle vi hjem.

Isen bølgede foran kælken med mig på. Det var sidste gang vi kunne gå over det år..

Claus og Nora samt Thorkild og Martha, alle fra Strynø Kalv, havde også været med til min søsters bryllup i Årup – de havde vist overnattet hos familie her og der, og de var så gået over isen tidligere på dagen den 7. marts.

De 3 år vi boede på Kalven var nok dem, der gav mig de bedste barndoms minder. Jeg vil ikke sige at tiden gik i stå, men det var en speciel oplevelse at bo på så lille en ø. Hvor meget det betød at være flere om tingene på gårdene. Og være fælles om visse dyr.

Klavs havde en orne, der gik på omgang mellem de 3 gårde. En dag hørte jeg min far sige at han lige skulle over og låne Klavs. Jeg lurede lidt indtil jeg fandt ud af at de havde navngivet ornen Klavs også.

Da vi flyttede derover, var det første gang vi havde tlf.

Der stod en gammel en med håndsving og alle opkald gik over centralen på Strynø.

Dengang behøvede man ikke at kunne huske tlf. Nr.

Sagde bare navnet på den man skulle ha fat i og centralmutter vidste hvem det var.

Og for første gang havde vi træk og slip. Så selv om vi var afskåret fra mange ting, var der alligevel nye ting, som nok blev betegnet som luksus dengang. Det skal lige siges at der også var et gammeldags das, men vi fik forbud mod at bruge det. Ellers var det selv-tømning....

I sommeren 1966 købte vi Søren Møllers gård uden nordpå på Strynø, hvor min søster og svoger boede, mens de arbejdede hos Kold's Hønseri. Senere samme år købte vi gården på Ringgade 5 og flyttede fra Kalven.

Igen skulle det hele fragtes over med både.

Det eneste vi efterlod var et stort tærskværk, som ikke kunne sejles over. Derimod blev det trukket over da isen lagde sig. Vi havde en gammel gul Algear (med remtræk), den blev sat foran tærskværket med et tov og langsomt gik turen over isen, med Thorkild og Klavs gående mellem traktor og tærskværk med hver sin kniv, klar til at kappe tovet, I tilfælde at isen skulle bryde sammen under tærskværket.

På Strynø gik livet sin egen stille gang. Skolen kom tættere på og man gik hjem til frokost og mødte igen en time senere. Det var dengang Hr. Og Fru Bjørndahl og Lærer Jensen

var lærere på skolen. Vores udflugter derfra gik sjældent langt væk. Langeland var et af de steder, hvor vi kom rundt. Museer og møller.

Jeg kørte med aviser på det halve af Strynø ..ude sydpå...Kurvemageren kørte turen nordpå, hans tur var lidt længere, men han havde knallert.

Om sommeren, når aviserne skulle hentes, havde jeg altid mit badetøj med ned til færgen. Så kunne jeg lige nå en dukkert inden avisruten. Kunne man ikke svømme før, så lærte man det med garanti derovre. Der er spist mange "skubop-is" på de ture. Ishuset lå mellem smedien og brugsen. Prisen var 25 øre og var det en varm dag, kunne man være heldig at få lidt håndøre ude på ruten til en is.

Jeg husker vi var på en Københavnertur, flere klasser sammen, med privat indkvartering. Og min værste oplevelse der var, at jeg blev væk fra de andre, vi gik 3 og 3 sammen. Så det meste af min aften der gik på kontrollørkontoret. Godt nok med is og sodavand, men ikke meget jeg fik set.

Min søster og svoger blev gravere ved Strynø kirke og mange dage har jeg tilbragt i og omkring kirken. Især til gudstjenesten. Hvad andet skulle man lave en søndag morgen.

Og p.ga. dem kom jeg en tur i avisen en dag. Min søster bad mig om at hente nogle varer i brugsen, deriblandt en kylling. Jeg kommer hjem med varene og sætter dem lidt hårdt på flisegulvet, hvorfor min søster udbryder "pas dog på kyllingen" øhh kyllingen spør jeg .. den er da frossen, hvorefter hun skraldgriner, dvs jeg skulle have købt en lille snaps (også kaldt en kylling)

Nå ja til grin kan man altid blive. Senere fik jeg at vide at brugsmændene havde sat den i avisen...

Da vi begyndte at tage til Rudkøbing for at gå i skole, blev dagene betydelig længere. Vi skulle med den tidlige færge og derefter gå den, for os, lange vej op til skolen, uanset vejr og vind. Var der ting der skete på skolen efter skoletid, Klassefester eller lignende, var jeg nødt til at finde overnatning i Rudkøbing for at kunne deltage. Og jeg havde både et par rigtig gode lærere, der tog mig med hjem og fik en god veninde i Kulepile, som jeg overnattede ved.

En tur jeg også husker meget tydeligt, var engang, mine forældre og jeg skulle til en fest på Fyn. Da vi kører fra færgen, opdager min far, at han er kommet afsted i sutsko og sin

malkekasket. Så det kostede et par nye sko, da vi jo ikke havde mulighed for lige at køre hjem og skifte.

Om vinteren løb vi på skøjter på gadekæret ved elværket. Der var en gadelampe, så det var ikke altid, vi kom hjem, før det blev mørkt. Jeg havde været så heldig at finde et par gamle skøjter på høløftet, da vi flyttede ind på gården, så de blev spændt på et par gummistøvler. Det var ikke spor behageligt, men kunne bruges.

Det var (og er sikkert stadig) meget specielt at være barn på Strynø. Der var aldrig langt til legekammerater og ej heller til vandet, hvor vi tilbragte en masse tid, både sommer og vinter.

At der også var arbejde der skulle gøres, hørte med til vores hverdag. Roer der skulle radrenses og hakkes, hø der skulle køres ind og som sagt havde vi en masse høns ude på gården nordpå, og dermed også en masse æg, der skulle pudses. En aflang træklods med fint sandpapir på og så ned i en dobbelt æg-kasse, af træ. De måtte absolut ikke vaskes, så blev de kasseret af pakkeriet. De blev afhentet på øen, vistnok 2 gange om ugen. Så der var altid nogle, der lige skulle ordnes.

På det tidspunkt, vi flyttede til Strynø, var vi 3 elever af min årgang. En pige ude sydfra, Flemming købmand og jeg. Men i starten af 1968 var jeg den eneste tilbage, så var vi blevet derovre, ville jeg skulle være konfirmeret alene.

Og 1968 var det år hvor der skete en masse i vores familie. Mine forældre havde sølvbryllup i juni, jeg fik en nevø i november (som sov sin første søvn udenfor i min dukkevogn). Vi havde barnedåb i julen og mine forældre besluttede at tiden var kommet til at rykke teltpælene op igen. Denne gang til midtjylland, hvor vi boede i 18 mdr. Så vi flyttede dertil i feb. 1969.

På 8 år nåede jeg at gå i 6 forskellige skoler landet over, men Strynø Kalv og Strynø står for mig som værende mit barndomshjem - og jeg har ofte savnet at komme tilbage.

Måske en dag, når jeg bliver gammel (ældre) vil det lykkes.

De gange jeg har været på besøg derovre, er der en ro og fred, som man absolut ikke finder noget andet sted, jeg har været endnu.”

Gården matrikel nr 55

Foto fra 1957

(kb.dk – Sylvest Jensen)

Bygningshistorie jvf bogen "Historiske huse og gårde på Strynø" hvorfra jeg citerer følgende:

"Gårdsanlægget var allerede trelænget i 1792 ligesom de to andre gårde på øen. Det havde stuehus i nord. I 1875 blev sydlængen grundmuret (ko- og hestestald), og i 1882 var det vestlængen der blev grundmuret og endeligt blev stuehuset fornyet i 1886. Ingen af længerne skiftede plads.

Stuehuset var opført uden gavlkvistene, men sandsynligvis med helgavle og sadeltag. Hverken tagform eller tagdække kan dog konstateres af kildematerialet før og efter ombygningen.

Den stod på omkring 1. verdenskrig og bærer tydelige spor efter murer Heides kunnen. Stuehuset kan ved den lejlighed have fået tagformen ændret og tagdækket udskiftet, idet hverken rudeformen eller cementstensdækket forekommer som stil ræk eller byggemateriale i 1886.

Udlængerne stod endnu stråtækte i sidste halvdel af 1920'erne, men de havde fået skiftet tagdækket i 1931; laden til cementsten og stalden til blikplader. Cementstensdækket var udskiftet til asbesttag i 1965”.

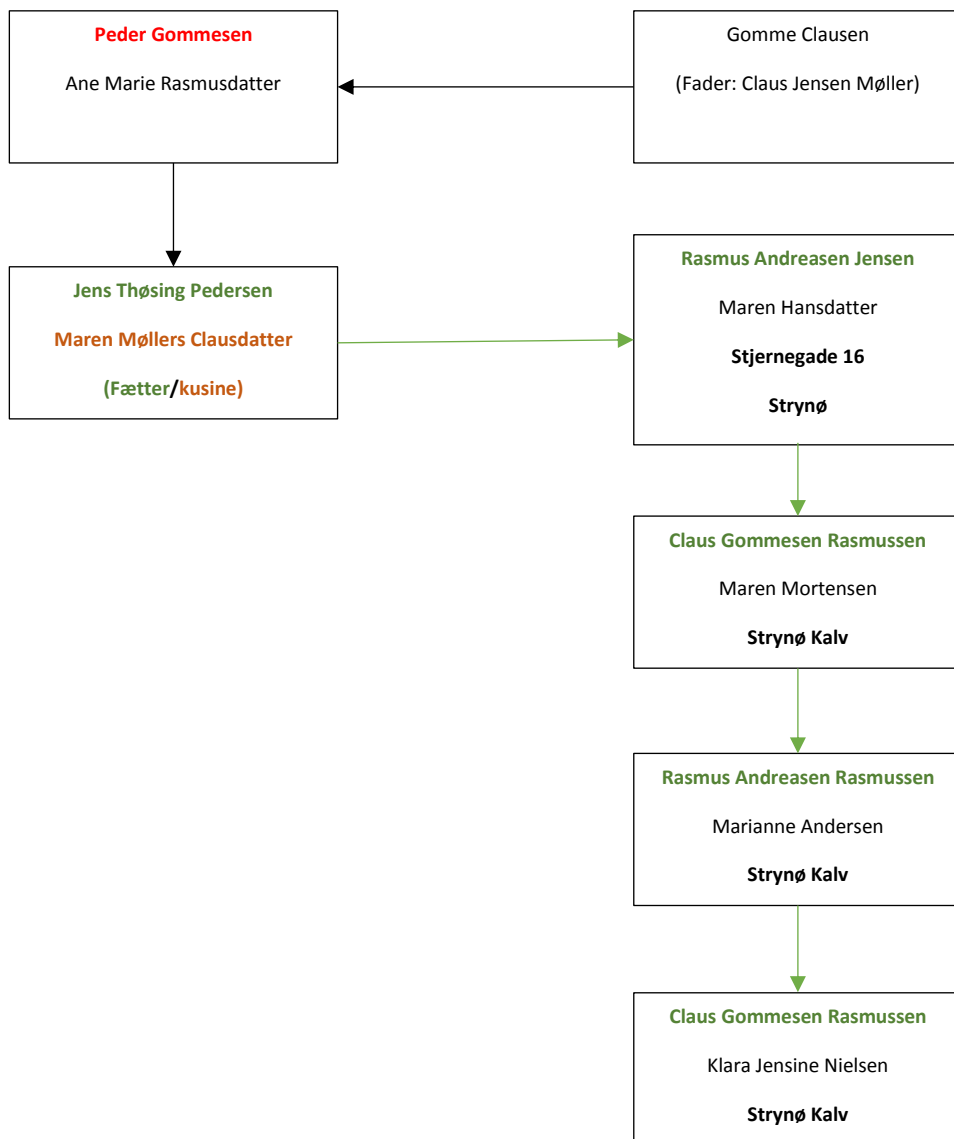
I bogen ”LIVET PÅ ØERNE – Langelændere og folk fra Svendborgsund”, udgivet i 1982, har forfatteren Erik Aalbæk Jensen interviewet Claus Gommesen Rasmussen, der sagde:

”Min far (Rasmus Andreasen Rasmussen) havde lavet et skilt der stod Søndergård på. Det skulle have været op på kvisten, men af en eller anden grund, kom det nu aldrig op, så gården nåede ikke at få et navn”

(Foto: Strynø Lokalhistoriske Arkiv)

Historien om "Claus Jensen Møller" slægtens relationer til nr 55 på Strynø Kalv

Mat.nr. 9a

9b (Kirkevej
u.adresse)
blev skilt fra
i ca. 1820

Rasmus Andreasen Jensen Stjernegade 16, Strynø

Gården ses midt i billedet fra 1989
(Foto: kb.dk - Ariel/Dansk Luftfoto)

Claus Jensen Møller slægtens relationerne til gården på matrikel nr 55 på Strynø Kalv starter i **denne bog** på Strynø.

Rasmus
Andreasen
Jensen
1830 – 1875

På Strynø har **Claus Jensen Møllers** søn Gomme Clausen's oldebarn **Rasmus Andreasen Jensen** (født i 1803, død i 1881, skema 12a) og hans kone Maren Hansdatter (født 1800, død i 1872) fra "Jørgen Rasmussen & Rasmus Hansen" slægten (skema 32) overtaget gården på Stjernegade 16, Strynø, i 1830.

Rasmus Andreasen Jensen og Maren Hansdatter blev gift i 1829 og fik 4 overlevende børn:

1. søn **Jens Thøsing Rasmussen** (Født 1831, død 1857)
1. datter **Barbara Rasmusdatter** (Født 1834, død 1863)
2. søn **Hans Jørgen Rasmussen** (Født 1840, død 1898)
3. søn **Claus Gommesen Rasmussen** (Født 1845, død 1929)

Claus Gommesen Rasmussen stak til søs og blev senere gift med Maren Mortensen fra "Søren Michelsen" slægten (skema 33b) i 1869, **og han købte matrikel nr 55 på Strynø kalv i 1873.**

Det var året efter stormfloden, og året efter at moderen Maren Hansdatter på gården Stjernegade 16, Strynø, er død hvorefter sømand **Claus Gommesen Rasmussens** storbroder **Hans Jørgen Rasmussen** fortsætter på gården Stjernegade 16, Strynø.

Brødrenes fader **Rasmus Andreassen Jensen** er formentlig på aftægt på gården Stjernegade 16, Strynø frem til sin død i 1881.

Claus Jensen Møller slægten var nu ikke "ukendt med Strynø Kalv" der i 1873 idet en "slægtsgren", **Rasmus Andreassen Rasmussen**, havde matrikel nr 54.

NB:

Under stormfloden den 12 – 14 november 1872 blev store dele af det sydlige Danmark oversvømmet, herunder Strynø Kalv og Birkholm.

Katastrofen medførte, at der året efter blev iværksat store kystsikringsarbejder på de hårdest ramte områder. På Birkholm blev der således etableret et helt nyt dige rundt om byen.

Strynø Kalv var også hårdt ramt af stormfloden, og jeg gætter på at enken Kathrine Larsdatter (født 1811, død 1883) fra slægten "Rasmus & Henrich Jacobsen" (skema 31A) der var enke efter Rasmus Andreassen Christensen fra slægten "Lars Christensen" (skema 37) - **ikke** magtede at videreføre gården på matrikel nr 55 efter stormfloden i 1872 hvorfor hun sælger gården til sømanden **Claus Gommesen Rasmussen** i 1873.

Kathrine Larsdatter var i forvejen hårdt ramt personligt idet de seks børn som hun fik i ægteskabet med Rasmus Andreassen Christensen **alle** var dødfødte...!

Claus Gommesen Rasmussen og Maren Mortensen fik seks børn:

1. **Birthe Marie Rasmussen** (Født 1869, død 1931)

2. **Maren Rasmussen** (Født 1871, død 1873)
3. **Maren Rasmussen** (Født 1874, død 1961)
4. **Rasmus Andreassen Rasmussen** (Født 1876, død i 1952)
5. **Barbara Rasmussen** (Født 1879, død 1959)
6. **Martine Jensine Rasmussen** (Født 1883, død 1910)

Sønnen **Rasmus Andreassen Rasmussen** blev gift med Mariane Andersen (Født 1878, død i 1956) fra slægten "Brandt" (skema 8b) i 1901.

Claus Gommesen Rasmussen døde i 1929 og hans kone Maren Rasmussen (født Mortensen) døde i 1933.

Rasmus Andreassen Rasmussen overtager matrikel nr 55 efter sine forældre allerede i 1918, og drev den frem til 1945.

Rasmus Andreassen Rasmussen og Mariane Andersen fik fem børn:

1. **Hansine Martine Rasmussen** (Født 1901, død i 1974)
2. **Maren Rasmussen** (født 1903, død 1996)
3. **Claus Gommesen Rasmussen** (Født 1907, død 1997)
4. **Anne Marie Rasmussen** (Født 1910, død i 1988)
5. **Rasmine Thyra Rasmussen** (Født 1912 død 1932)
6. **Dagmar Julie Rasmussen** (Født 1918, død i 1951).

Rasmus Andreassen Rasmussen overdrager matrikel nr 55 til sønnen **Claus Gommesen Rasmussen** i 1945 hvorefter han køber huset på Stjernegade 11 på Strynø og flytter dertil med sin kone Mariane Andersen.

Rasmus Andreassen Rasmussen døde i 1952 og hans kone Mariane Rasmussen (født Andersen) i 1956.

Rasmus Andreasen Rasmussen og hans familie, ca. 1922

(Foto: i slægtens eje)

Claus Gommesen Rasmussen og hans kone Klara samt den ældste søn, **Bent Rasmussen**.

Foto fra 1938; i slægtens eje

Claus Gommesen Rasmussen blev gift med Klara Jensine Nielsen fra Stjoul på Tåsinge, og de fik fem børn:

1. **Bent Rasmussen**, (født 1934, død 2004)
2. **Alfred Rasmussen** Født 1936, død 1936
3. **Vagn Gommesen Rasmussen** (Født 1938, død 20xx)
4. **Rasmus Gommesen Rasmussen**, (født 1939)
5. **Ruth Gommesen Rasmussen**, (født 1943)

NB:

Jeg har uddybet hele " Claus Jensen Møller slægten" på Strynø i bogen " Claus Jensen Møller slægten i Det sydfynske Øhav".

Claus Gommesen Rasmussen og Nora Christensen

(Foto fra 1965 – Winnie Hansen)

Klara Jensine Nielsen døde i 1950, og i 1953 blev Nora Christensen (født 1923) fra Randers husbestyrerinde for **Claus Gommesen Rasmussen**

Nora Christensen medbringer sine to børn:

1. Jytte Christensen
2. Povl Christensen (født 1943)

Povl Christensen blev gift med **Ruth Gommesen Rasmussen**, og de flyttede til Odense i 1963. Her fik de børnene Merete, Ulla og Claus.

Jytte Christensen blev gift med Niels Jensen fra gården på Møllevej 26, Strynø, og de flyttede til Korinth/Ringe på Fyn ligeledes i 1960erne. Her fik de to børn.

Korskilde

(Foto: Jette Gøttrup, 2017)

Claus Gommesen Rasmussen sælger gården på matrikel nr. 55 i 1969 til Palle Mikkelsen fra Sjælland - hvorefter han og Nora Christensen samme år flytter til Strynø hvor han har købt den næsten nyopførte gård "Korskilde" på Kærvej 5.

Claus Gommesen Rasmussen driver især svineavl på "Korskilde" gården på Kærvej 5 – men han er også beskæftiget med at dyrke jorden på hele Strynø Kalv for de nye ejere af hele øen, Palle Mikkelsen og Arne Hansen.

Under harefangsterne af levende harer på Strynø Kalv i slutningen 1960erne og efterfølgende i 1970erne var **Claus Gommesen Rasmussen** den faste Oldermænd der ledede "slagets gang".

Claus Gommesen Rasmussen stoppede med arbejdet på Strynø Kalv i slutningen af 1970erne hvorefter han fortsatte med at drive sin egen gård i en årrække frem.

Nora Christensens søn Povl Christensen (gård 55) fortæller i 2017:

”Min mor samt mig og min søster Jytte flyttede til gården (nr 55) på Strynø Kalv i 1953, og jeg var gammel nok til at hjælpe til på gården hvilket jeg fortæller om i det følgende.

Markarbejdet

Vi havde en enkelt arbejdshest på gården, og når tiden nærmede sig for høsten lånte vi Peder Dams hest hvorefter begge heste blev spændt for vores Selvbinder.

(Red: se modelfoto)

Selvbinder trukket af to heste –en sådan selvbinder blev faktisk ofte trukket af tre heste

Foto: holberg.nu (frilandsmuseet)

Kornegene blev lastet på vogn og kørt til gården hvor der stod et tærskværk inde i bygningen mellem stuehuset og stalden. Det blev trukket af en Bukhmotor.

Avnerne fik hønsene.

På dette foto ses min mor Nora Christensen forker korneg fra vognen ind til tærskværket.

Inde i bygningen stod der også en kornkværn (stenkværn) som blev benyttet til at male korn som grut til dyrene.

Det korn som gården ikke selv havde brug for blev sejlet over til Strynø Møllebro og transporteret op til Møllegården. Der kom jeg senere til at arbejde som karl i en periode, og jeg har oplevet at male korn med Strynø Mølle hvor vingerne blev drevet af vinden hvorefter stenkværnen malede kornet.

Senere blev Strynø Mølles stenkværn drevet af en elmotor, og i den forbindelse gravede jeg jævnstrømskablet ned med håndkraft - fra møllegården og ned til møllen.

På Strynø var der dengang to Tærskeselskaber, og i løbet af 1950erne købte Claus Gommesen Rasmussen det ene af disse to selskabers tærskværker inkl. traktor til at trække rundt med tærskværket.

Det blev sejlet til Strynø kalv, og under høsten blev det placeret ude på marken hvor det blev drevet af en kilerem fra den tilhørende traktor.

Tærskværket på marken havde desværre den ulempe, at avnerne til hønsene gik tabt.

Her ses tærskværket i brug på marken på et tidspunkt mellem 1960 og 1969

Der samles kornneg ind

"Holbæk" tærskværket på marken

På det tidspunkt har Claus Gommesen Rasmussen købt en Massey Ferguson (grå) traktor; den ses på foto til venstre.

Til højre ses den traktor der blev købt sammen med tærskværket fra Strynø. Den traktor trak tærskværket med hjul og kilerem.

I Claus Gommesen Rasmussens barnebarn Bjarne Rasmussens fortælling er der mange fotos fra arbejdet på gården i perioden 1960 – 1969.

I løbet af efteråret skulle marken harves, og det foregik ved at hesten blev spændt for, og så gik man ellers efter hesten under harvningen af markjorden.

I dag vil man nok mene, at markerne ikke var større end "en velvoksen kolonihave" men de var store nok når man gik efter en hest og lavede markarbejde dagen lang.

Når marken var harvet skulle der sås korn, og såmaskinen blev spændt for hesten.

Så var det ellers med at håbe på at det kunne holde med tørvejr thi ellers var det forfra med at harve inden såningen kunne fortsættes..!

For det første kunne såmaskinen ikke "tåle vand" da såkorn ellers ville "kæbe fast" til såstuderne, og for det andet "klappede den harvede markjord sammen" i regnvejr og derfor skulle den harves igen så jorden var løs og såmaskinen kunne benyttes.

Foto: selvforsyningen.dk

Roekulen

Når høsten var overstået og marken tilsået, så begyndte vi at gå ved stranden for at se om der var begyndt at drive tang i land.

I helt gammel tid benyttede gårdene tang til at gøde markerne med, men vi benyttede tangen til vedligeholde tangtaget på gården store Roekule.

I løbet af året var vind og vejr hård ved dette tangtag, så vi vedligeholdte det hvert år med indsamlet tang.

Det kunne sagtens blive til 15 – 20 vognlæs med tang da det var et stort tag.

På dette luftfoto af gård nr. 55 kan man til højre i billedet se den store roekule med tag af tang.

Gård nr 55 i

Inde i roekulen var der flere rum.

I de forskellige rum til siderne derinde i roekulen var der således sand/grus som gulerødder blev opbevaret i - et andet rum kunne indeholde rødbeder eller løg og så fremdeles.

Der var også båse til kul og koks brændslet, og bagerst var der dør ind til roerne

Mælken

Øens fælles elværk blev passet en uge af gangen af hver gård, og den gård, der havde "vagten" startede elværket op inden morgenmalkningen.

Samtidigt med at elværket leverede strøm til malkemaskinerne ladede det også værkets celle-batterier op.

Når morgenmalkningen var overstået blev elværket slukket hvorefter gårdene klarede sig med strøm fra elværkets batterier indtil aftenmalkningen hvor "vagten" atter startede elværket op.

Efter aftenmalkningen blev elværket stoppet indtil morgenmalkningen.

Transporten af mælken fra alle tre gårde til Strynø gik også på skift mellem gårdene en uge af gangen.

Dengang var der 10-12 køer på hver gård, og det gav omkring 16-17 mælkejunger der skulle sejles til Strynø Møllebro hver morgen.

Når mælken blev sejlet til Strynø Møllebro på kolde efterårsdage var det rart at læne sig op af mælkejungerne med den lune mælk.

På disse to fotos ses mælkeprammen som også blev benyttet til "person transport"

Men det kunne godt være hårdt arbejde at transportere mælken til Strynø om vinteren under islæg...

Når isen ikke "kunne bære" måtte vi kæmpe os frem "med håndkraft" så at sige.

Når vi endeligt var kommet frem til Strynø Møllebro kunne vi losse mælkejungerne, og ofte var vi drivvåde af at kæmpe med isen; og så skiftede vi til tørt tøj på Møllegården.

Når uheldet var ude havde vinden presset renden i isen sammen hvorefter vi kunne starte forfra igennem isen til Strynø Kalv.

Så var vi måske tilbage ved middagstid, og efter frokost og en middagssøvn stod opstart af elværket og aftenmalkningen samt gøre dyrene klar til natten – og så var den dag gået.

Det kunne også kræve sin mand ved lavvande når mælkejungerne skulle bæres til og fra mælkeprammen.

Når vi skulle have varer fra Martha Albertsen foregik det ofte på denne måde:

På Strynø Kalv ringede man til Martha Albertsen og bestilte varer som hun så pakkede.

Når mælkekusken på Strynø havde hentet mælken på "Gammelgård" (Fredensgade 14) kørte han forbi Martha Albertsen (Fredensgade 5-7) og fik kasserne med varerne.

På mejeriet blev kasserne flyttet over på den vogn som mælkekusken kørte ned til Strynø Møllebro med for at hente mælken fra Strynø Kalv.

Kasserne blev lastet i mælkeprammen, og tilbage på Strynø Kalv blev kasserne med varer udleveret på gårdene.

Af andre varer til Strynø Kalv husker jeg også 200 liter tromlerne med benzin...

Det var en ting at laste dem i mælkeprammen ved Strynø Møllebro – det var en helt anden ting at "bakse" dem op fra prammen ved Strynø Kalv anløbsbroen og derpå løfte dem op på vognen for at transportere dem op til gårdene.

Det hele foregik jo med håndkraft dengang.

Senere kom benzinen dog i 40 liters tromler.

Bredholm

Thorkild Niensens store kreaturpram blev bygget i 1950, og det primære formål med den var transport af dyr.

Claus Gommesen Rasmussen og hans søn Bent Rasmussen sejler med kreaturer fra Strynø Møllebro i Thorkilds kreaturpram.

Dengang havde gårdene på Strynø Kalv og Strynø lodder på Bredholm.

Der blev sejlet kreaturer over til sommergræsning, og det var ret vigtigt at de blev sejlet over fremfor at svømme efter bådene.

Erfaringen fortalte, at hvis kreaturerne havde prøvet at svømme så kunne de finde på at stikke af fra Bredholm under sommergræsningen – svømme væk.

Ved kraftigt lavvande kunne de dog finde på at sjaske over til Birkholm, og så kørte vi over med hestevognen i det lave vand for at drive dem tilbage.

På Bredholm slog vi også hør, og når vi sejlede det til Strynø Kalv kunne det nok se ud som om en høstak kom sejlede 😊

På Strynø kalv producerede gårdene også en del æg.

De måtte ikke stå ude, så derfor blev "æggehuset" bygget på Strynø Møllebro, og når vi sejlede over med æggene kom vi kasserne ind i "æggehuset" hvorefter de senere blev afhentet.

"Æggehuset" på Strynø Møllebro

Foto: Povls søster Jytte i 2016

"Æggehuset" var i mange år hvidkalket, men under en renovering af Strynø Møllebro i 2000 tallet blev det malet mørkegrønt.

Harerne

Jeg kan huske, at der både blev fanget levende harer i 1950erne, men også at der senere blev skudt harer af jagtselskaber.

Mere om det i den samlede fortælling om harefangsterne på Strynø Kalv"

Bjarne Rasmussen, 2017

Jeg er barnebarn af **Claus Gommesen Rasmussen**, og i skrivende stund har jeg kigget i mine afdøde forældre **Bent** og Inger Rasmussens gamle familie-fotoalbums.

Der var en del fotos fra Strynø Kalv, og de fleste har jeg ladet indgå i denne bog som supplement til teksterne.

Lang de fleste fotos fra Strynø Kalv i disse familie-fotoalbums er sandsynligvis taget i 1950erne og især i 1960erne.

Mit eget favoritfoto er dog dette foto fra 1936 af de daværende tre gårdmænd på Strynø Kalv. Jeg er sikker på, at det er taget af en professionel fotograf.

De tre, og senere deres sønner, var kendt for at drive gårdene som mønsterlandbrug; og endda kendt for dette udenfor "Sognets grænser"..

Fra venstre: Peder Kristoffer Nielsen – min oldefar **Rasmus Andreassen Rasmussen** – Peder Axel Dam

Hestene

Hestene var selvfølgelig vigtige dyr på Strynø Kalvs gårde helt frem til "mekaniseringen" af markarbejdet i 1950erne og 1960erne.

Min farbror Rasmus Gommesen Rasmussen, der er født og opvokset på gård nr. 55, fortalte mig for nyligt, at han havde haft "meget at gøre" med hestene på gården frem til han blev konfirmeret i 1953 (året efter flyttede han til Ærø for at starte i en læreplads som tømrer).

Dengang havde de som oftest tre heste på gården idet Rasmus Gommesen Rasmussens far, Claus Gommesen Rasmussen, opdrættede en plag (unghest) under markarbejdet med "arbejdshestene".

Plagen solgte han året efter når det blev forår, og dermed efterspørgsel på ungheste, der kunne virke som arbejdsheste "med det samme".

Rasmus Andreasen Rasmussen med en af hestene og et føl.

Fotoet er sandsynligvis fra 1940erne

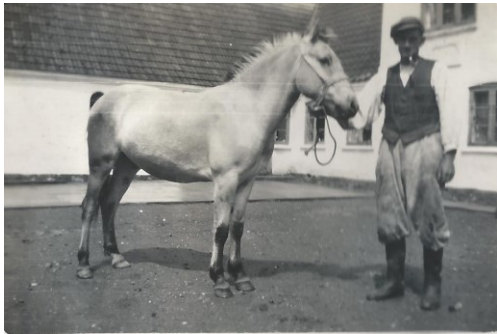
Claus Gommesen Rasmussen med en af hestene spændt for vogn.

Fotoet er sandsynligvis fra 1940erne

I 1960erne havde min farfar Claus Gommesen Rasmussen kun en enkelt "arbejdshest", en nordbaggæ der hed "Hans"; hesten er sikkert fra 1950erne.

Jeg kan huske, at han benyttede "Hans" til markarbejde selvom han havde en traktor. Billederne på de kommende sider er fra et familiebesøg i 1960erne.

Markarbejde med hesten "Hans"

Hesten "Hans" og farfar Claus Gommesen Rasmussen på gårdspladsen i 1950erne eller i 1960erne.

Barnebarnet Torben Rasmussen gør harven klar ☺

"Hans" og barnebarnet Leif Rasmussen

Farfar Claus Gommesen Rasmussen

Ensilagebeholder og Tang-roekule

Martha Nielsen fra gård nr. 53 og Povl Christensen fra gård nr. 55 har skrevet en glimrende fortælling om livet på øen i 1950erne og i 1960erne.

Her vil jeg nøjes med at supplere op med diverse fotos fra mine forældres familiealbum og gård nr. 55. i de samme årtier.

Nora Christensen går forbi vestlængen af gård nr. 55 og gårdens ensilage beholder.

Fotoet er sandsynligvis fra 1950erne/1960erne

Claus Gommesen Rasmussen

Mekaniseringen

"Fælles elværket" på Strynø kalv

I 1920 havde øens tre gårdmænd bygget et motorhus ved hver af de tre gårde. I hvert motorhus var der installeret en petroleumsmotor, der så kunne trække gårdens tærskværk og kværne m.v. via remtræk.

I Martha Nielsens fortælling beretter hun, at der havde været fest på Strynø Kalv anledning af at hendes mands søster Gunna var blevet gift. Efter festen havde de haft problemer med at slukke gaslamperne efter festen, og dette havde ført til at stuehuset var fuldt oplyst hele natten...

Det var i 1954, og denne hændelse var medvirkende til, at de tre gårdmænd lod bygge et fælles elværk som ses på ovenstående foto. Det indeholdt en encylinderet Bukh diesel samt dynamo og eltavler og batterirum.

I skrivende stund mener min farbror Rasmus Gommesen Rasmussen at det fælles elværk blev bygget omkring 1950. Det baserer han på, at i begyndelsen af 1952 blev der i radioen fortalt meget om det synkende skib *Flying Enterprise*.

Radioens batterier løb imidlertid tør for strøm, og så blev øens fælles elværk startet op så de kunne fortsætte med at høre nyt om skibet.

Foto er fra mit familiealbum, og på fotoet har jeg markeret toppen af en mast med en rund cirkel. Det særlige ved denne mast ved siden af øens fælles elværk var, at der på toppen var monteret en facetsleben lanterne, der lyste hvidt hele horisonten rundt.

Denne lanterne fungerede både som øens eneste "gadelys" og som fyrtårn man kunne sejle efter når man i mørke sejlede fra Strynø eller Birkholm til Strynø Kalv.

Jeg gætter på, at det er Peder Axel Dam, der som tidlige sømand, har fået den idé..

I 1971 blev der trukket vekselstrømkabel fra Langeland via Strynø til Strynø Kalv, og dermed kunne øens elværk nedlægges.

I skrivende stund har Peder Dams datter Gurli Madsen fortalt mig, at da hun opvoksede på øen i 1930erne og 1940erne gik køerne på engene hele sommeren uden at "komme i stald" for natten.

Om morgenen gik de derfor ud til køerne på engene for at malke dem med håndkraft.

Mælken blev hældt fra spand til mælkejunge hvorefter mælkejungerne blev transporteret ned til molen for at blive sejlet over til Strynø Møllebro – for sejl...!

Gårdene havde ganske vist fået installeret en luftkølet motor der kunne trække en simpel malkemaskine, men dels var benzin/petroleum dyrt og dels var det rationeret under 2 verdenskrig.

Efter etableringen af fælles elværket i 1950erne blev køerne altid malket i stald ved hjælp af malkemaskine.

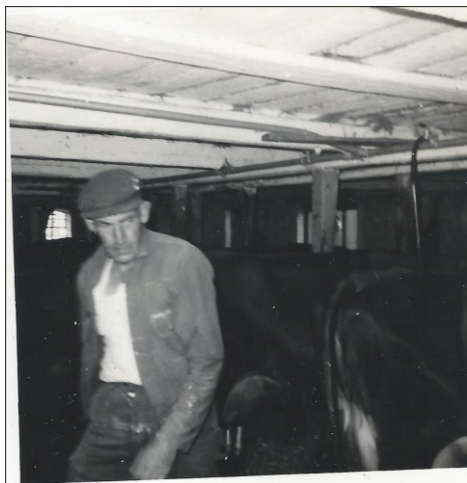
På de næste sider har jeg lavet en lille kavalkade af familiefotos som er taget under malkningen og høsten i 1960erne.

I begge tilfælde sejles produkterne til Strynø Møllebro ved hjælp af motorbåde.

Mælken

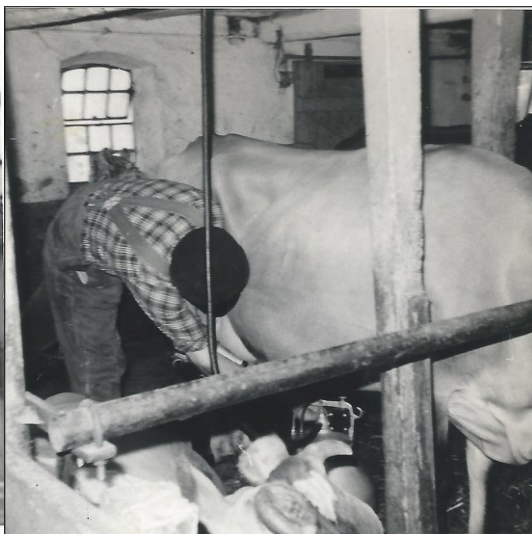
Claus Gommessen Rasmussen og barnebarn vasker og desinficerer mælkejunker på gårdspladsen

Claus Gommessen Rasmussen i den østlige ende af kostalden

Claus Gommessen Rasmussen i den vestlige ende af kostalden

Sønnen Bent Rasmussen i gang med malkning

Mogens Rasmussen kigger på at far Bent Rasmussen hælder mælk i mælkejunge.

Pause

Mælken skal køres til mælkeprammen for at blive sejlet til Strynø Møllebro. Bjarne Rasmussen og Rita Nielsen sidder bagerst på mælkevognen.

Mælkeprammen med et selskab fra Strynø Møllebro til Strynø Kalv.

Høst

Der samles kornneg ind

"Holbæk" tærskværket på marken

De tunge kornsække løftes på vogn

Spændende for en lille dreng 😊

Kreaturprammen gøres klar som kornpram

Tre generationer laster kornsække
Claus, Bent og Torben Rasmussen

Kornsækkene losses på Strynø Møllebro

Bent Rasmussen som "kranfører"

Retur efter næste læs kornsække

Pause på Strynø Kalv molen

Claus og Nora i gårdens køkken

Dagens dont er ved at være slut

Ved vejs ende

I 1921 udførte forfatteren Achton Friis en sommerrejse med sin båd "Rylen" rundt til øerne i Det sydfynske Øhav". Det skrev han en bog om – "De danskes øer" som han udgav i 1926.

På grund af dårligt vejr nåede han imidlertid **ikke** at besøge beboerne på Strynø Kalv hvorfor de ikke er med i hans bøger.

Han fik dog besøgt Birkholm og beboerne der, og Achton Friis slutter sin beretning fra Birkholm med disse ord:

"Den der udelukkende bedømmer Det sydfynske Hav efter et Blik paa det næsten idyllisk udseende Landkort, maa revidere sin Opfattelse. Dette er ikke udelukkende "Bøgehegn, hvor Nattergale bo". Ikke mange Samfund i vort Land har haft saa grumme Kaar som disse Øboere. Men beundringsværdig er den Fatning, hvormed de under alle Forhold har set Skæbnen i Øjnene og den Trofasthed, hvormed de har holdt sig paa deres Plet af Jord gennem Hundreder af aar.

Det er et Folk, som man med en følelse af Stolthed kalder Landsmænd".

Efter fraflytningen af hele Strynø Kalv i 1969 tog min farfar **Claus Gommesen Rasmussen**, nu bosat med gård og tilhørende mark på Strynø, jævnligt til Strynø Kalv for at drive de tre gårdes jord for de nye ejere, hvilket han gjorde helt frem til 1979.

Når han var derovre plejede han også at gå en runde i de tomme gårde for at åbne døre og lufte ud.

Jeg ved i sagens natur ikke hvilke tanker han gjorde sig på sådanne runder, men minder har der helt sikkert været nok af fra dengang der boede familier på alle tre gårde året rundt.

Jeg afslutter hermed bogens del om de fastboende på Strynø Kalv i sin tid ved at tilegne den del til min afdøde farfar **Claus Gommesen Rasmussen**, der levede på øen fra 1907 – 1969.

Hvil i fred, kære farfar

Strynø Kalvs nye ejere fortæller:

Forfatterens introduktion:

I påsken 1969 købte ægteparrene Arne og Agnete Hansen samt Palle og Birte Mikkelsen, alle bosiddende i København - hele Strynø Kalv.

I forbindelse med min udarbejdelse af denne bog ringede jeg til Agnete Hansen idet især et enkelt spørgsmål lå mig meget på sinde at få "afklaret":

Hvordan i alverden kunne det gå til, at to unge ægtepar med gode funktionærjobs i København, men helt uden kendskab til landbrugsdrift og diverse udfordringer på meget små øer, kunne finde på at købe Strynø Kalv i 1969 - i et årti hvor mange øboer flyttede til fastlandet når de fik mulighed for det..?

Hendes hjertevarme svar rørte mig dybt:

"Vi så os egentligt om efter en sommerbolig på Langeland, men da ejendomsmægleren foreslog os, at vi kunne tage over for at se på Strynø Kalv som en mulig sommerbolig gjorde vi dette.

På øen talte vi med Claus Gommesen Rasmussen og Thorkild Nielsen om et muligt køb af deres ejendomme, og de ville godt sælge til os såfremt vi også købte den tredje gård på øen (gård 54) med den tilhørende jord. Den jord havde de i forpagtning af den daværende ejer af gården som dog ikke benyttede gården til bolig.

Thorkild ville i så fald flytte til Langeland med sin familie og Claus ville flytte til Strynø med sin familie, og Claus ville også godt stå for at drive de tre gårdes markjord for os uden at der dog var tale om en forpagtning. Hans søn Bent Rasmussen ville også gerne hjælpe til.

I 1969 blev vi alle enige om at købe hele øen, og handlen gik igennem i påsken; **og mig og min familie har lige siden betragtet øen som vores Paradis som vi holder meget af at opholde os i."**

Agnete Hansen fortsætter senere i 2017:

"Kornproduktionen fortsatte på øen efter at vi havde overtaget den i 1969. Vi fik hjælp af Claus Rasmussen og hans søn Bent. Det var kun lidt vi kunne deltage, men det var sjovt at være med til at høste.

Omkring år 2000 stoppede kornproduktionen, og jorden blev lagt brak med økonomisk tilskud til marginal jorde.

I sommerhalvåret blev øen afgræsset af får fra Strynø. Naturen fik det meget bedre, fuglene vendte tilbage, der blev oprettet fuglereservat i forbindelse med Sydfynske Ø-hav, begrænset adgang i yngletiden. I starten af 1990 blev der gravet nye vandhuller og udsat klokkefrøer.

Vort paradys på jorden har vi altid følt at Strynø Kalv har været, vi har mange dejlige minder derfra.

I 2011 overgik gården matr. 54 til vores ældste datter og svigersøn, de har samme følelse for øen, som vi har haft. I 2015 døde min mand, Arne, men jeg har stadig en lille andel i Strynø Kalv."

Palle Mikkelsen fortæller i 2017:

"Der skulle stort mod til at købe de tre gårde i 1969.

Familierne var gået i byen efter f.eks. et nedlagt husmandssted på Langeland. Agnete og Arne Hansen havde kendskab til Langeland. Agnete var faktisk født i Humble. Det var også alt.

Dertil alderen. Arne var 39 år og Palle 29 da slutsedlerne blev skrevet under i Påsken 1969.

Tre gårde var også en større sag. Og tilmed alle gårde, der var i drift. Men tanken om en samlet ø var besnærende og blev en realitet.

De to familier har i fællesskab ejet og drevet de tre gårde som en helhed lige siden.

Trods fælles drift af øen krævede to familiers ejerskab af tre gårde lidt fordeling.

Det var helt tilfældigt, hvem der kom til at stå på slutsedlen, for ingen af to familier havde klarhed over, hvilken ejendom de helst ville bo i.

Gård nr. 54 var i stærkt forfald og kunne ikke beboes. I gård nr. 55 skulle der også renoveres, så gård nr. 53 blev i starten brugt af begge familier, indtil renoveringerne var blevet gennemført.

Det viste sig efterfølgende at Hansen foretrak gård nr. 54 og Mikkelsen gård nr. 55 og gård nr. 53 blev fælles eje, og sådan har det været lige siden. Først årtier senere blev de rette ejerforhold også skrevet i skøderne.

I dag har Agnete og Arne Hansens ene datter og hendes mand overtaget gård nr. 54, men Agnete og Palle fortsat har hver en halvdel af gård nr. 53.

Landbruget

Den landbrugsmæssige drift af øen fortsatte med korn og frøavl.

Claus og sønnen Bent sejlede over og fik tingene til at fungere. F.eks. skulle elværket gerne være opladet, når vi kom til øen. Der var jævnstrøm i alle husene.

Det var en klar forenkling, da elværket på Strynø blev nedlagt i begyndelsen af 1970`rne. Vi besluttede os for et kabel fra Strynø til Strynø Kalv. Men bygningen fra 1950`erne står endnu. Indmaden er delvist overtaget af Frede Lundsgaard på Strynø.

Med den bugserede mejetærsker kom korn eller frø i sække, som blev læsset af på marken. De blev så samlet sammen og kørt til molen, hvor båden, som var blevet udrustet med laste- og lossegrej sejlede sækkene til møllen, hvor Verner Møller holdt klar med vognene, som skulle transportere det sidste stykke op til møllen.

Det var en stor og meget arbejdskrævende indsats.

Efter at Claus holdt op overtog skiftende forpagtere driften. Der nåede da også at komme en selvkørende mejetærsker til Kalven.

I de første år prøvede vi lykken med lidt grise og ænder, men hvad dyr angik var Claus nu mest glad ved at familiernes piger fandt interesse for at have heste, og helst af fjordrace.

I dag er omkring 1/3 af øen gjort til naturreservat på linie med flere af de ubeboede øer og holme i det sydfynske øhav.

Hele øen er udlagt til miljøvenlig produktion. Der må hverken gødes eller sprøjtes og flere personer fra Strynø har igennem de senere år lejet jorden til fåreavl.

Byen, -eller bygningerne

Øens lille by, som er erklæret bevaringsværdig, står derfor som uforandret med den lille gade mellem gårdene.

Der er gjort en stor indsats for at bevare miljøet. Men der er mange bygninger at holde og nogle af de ringeste er blevet fjernet og indsatsen koncentreret om de væsentlige.

I gård nr. 54 er det alene et hønsehus, som er blevet fjernet. I gård nr. 53 er den fritliggende svinestald fjernet tilligemed en "trælade".

Stormen i 1999 væltede laden i gård nr. 55 og dermed forsvandt forbindelsen mellem stuehus og staldbygning. Stuehuset måtte renoveres efter skaderne og der blev efterfølgende givet tilladelse til at man kunne fjerne staldbygningen, som ikke var i særlig god stand.

Til det bygningsmæssigt hører vel også, at der er blevet lavet et forstærkningsdige med vest. En landingsbane har der også været.

Harefangster

Harefangsten af levende harer på Strynø Kalv i december 1969 var noget ganske særligt – fangsten var nemlig tillige fejringen af vor køb af øen i påsken samme år.

Udover de fastboende Strynboer deltog ca. et halvt hundrede af Arnes og mine venner og familie. Alt i alt vel omkring et hundrede personer - det var ikke underligt, at festen ryddede landets aviser dagen efter...

Festen foregik i den tidligere svinestald til gård nr. 54 ved småborde i kobåsene og med bar i hesteboksen. Gård nr. 53 blev benyttet til overnatning for kvinder og gård nr. 55 for mænd. Et halvt hundrede personer overnattede – hvis de ellers sov den nat.

Strynboerne blev sejlet hjem i flere omgange.

Og så var der maden..

Ved bordene var der fundue, og Strynboerne gjorde store øjne ved udsigten til den form for mad; rå kødklumper som hver skulle tilberede... København og omegn var tømt for funduesæt som vi havde lejet.

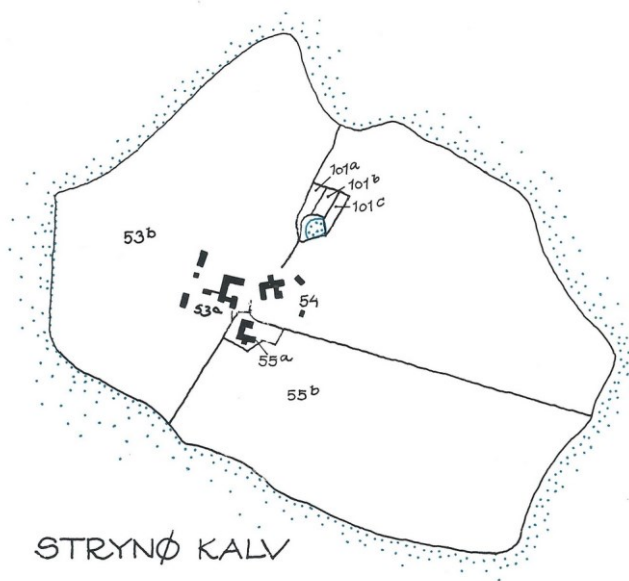
Mortensen og Eriksen sorterede vanen tro ramlere og sættere (to + en) som sammen med en stor roe og hø blev sat i kasser.

I løbet af aftenen blev kasserne med harer først sejlet til Strynø Møllebro hvorefter de blev transporteret til færgen til Rudkøbing.

Derpå transporteret fra Rudkøbing til Svendborg, og så ellers videre til Italien eller Schweiz. ”

= Ende =

Til personlige notater:

På kortet ses tre små jordlodder med mat. nr.: 101c – 101b – 101a

Povl Christensen fra gård nr. 55 fortalte mig i 2017, at hver af øens tre gårde havde et af disse små jordlodder thi jordlodderne havde øens mest frugtbare jord.
